

*Календар ювілейних
та пам'ятних дат
Івано-Франківського
національного технічного
університету нафти і газу
на 2017 рік*

Міністерство освіти і науки України

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА

Інформаційно-бібліографічний відділ

*Календар ювілейних та пам'ятних дат
Івано-Франківського національного
технічного університету нафти і газу
на 2017 рік*

**Івано-Франківськ
2016**

УДК 378.4(477.86)
ББК 74.484.7(4УКР-4ІВА)
К 17

Укладач : О. П. Розумна
Редактор : Л. А. Жолобко

Відповідальна
за випуск : Я. А. Пилип

К17   Календар ювілейних та пам'ятних дат Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу на 2017 рік / [уклад. О. П. Розумна ; ред. Л. А. Жолобко]. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2016. – 125 с. : іл.

Календар відображає важливі події з історії та сучасності університету, ювілейні дати науковців та пам'ятні дати, що стосуються структурних підрозділів ВНЗ на 2017 рік.

УДК 378.4(477.86)
ББК 74.484.7(4УКР-4ІВА)

Науково-технічна бібліотека
ІФНТУНГ, 2016

Наші ювіляри

Артим Володимир Іванович	20
Баран Петро Іванович.....	85
Бойко Василь Степанович.....	95
Вязніцев Юрій Вікторович.....	54
Гораль Ліліана Тарасівна.....	112
Грабовський Роман Степанович.....	73
Грудз Володимир Ярославович.....	36
Данилюк Микола Олексійович.....	62
Дербеньова Лідія Вікторівна.....	109
Зелінська Галина Олексіївна.....	15
Паневник Олександр Васильович.....	56
Романишин Любомир Іванович.....	88
Семчук Ярослав Михайлович.....	32
Фадєєва Ірина Георгіївна.....	100

Університет та структурні підрозділи

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу.....	7
Інститут економіки та управління у нафтогазовому комплексі.....	23
Кафедра безпеки життєдіяльності.....	66
Кафедра буріння нафтових і газових свердловин.....	48
Кафедра документознавства та інформаційної діяльності.....	90
Кафедра загальної та прикладної фізики.....	41
Кафедра програмного забезпечення автоматизованих систем.....	117
Кафедра спорудження та ремонту газонафтопроводів і газонафтоховищ.....	77
Кафедра фінансів.....	103
Коледж електронних приладів.....	60

Від укладача

Науково-технічна бібліотека підготувала 6-й випуск **«Календаря ювілейних та пам'ятних дат Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу»**. У 2017 році виповнюється 50 років з часу створення ІФНТУНГУ. У запропонованому довідково-бібліографічному виданні один з розділів висвітлює всі важливі етапи історії та найважливіші сучасні події, що стосуються університету. Подані, також, ювілейні дати науковців та пам'ятні дати стосовно структурних підрозділів університету.

Структура календаря традиційна: усі дати розташовані у хронологічній послідовності, до переважної більшості з них подані біографічні відомості в поєднанні з бібліографічною інформацією.

Календар адресовано, в першу чергу, професорсько-викладацькому складу університету. Сподіваємось, що він зацікавить і аспірантів, студентів, працівників бібліотек та інформаційних установ.

**Бажаєм міцного
здоров'я,
родинного добробуту
та впевненості в
майбутньому!
Нехай цей ювілей
додасть Вам
наснаги і творчих
здобутків
в ім'я процвітання
нашої України!**

2 січня
50 років з часу створення
*Івано-Франківського національного технічного
університету нафти і газу*

вий факультет.

На початку 60-х років за ініціативою та безпосередньою участю професора Єременка Т. Ю. і за підтримки фахівців Комітету з науки і техніки Ради Міністрів УРСР провідні вчені нафтового факультету ЛПІ створили робочу групу для підготовки концепції поступового перетворення факультету на самостійний вищий навчальний заклад профілю. В 1960 р. було створено Станіславський загальнотехнічний факультет, який у 1963 р. реорганізовано в Івано-Франківський філіал Львівського політехнічного інституту (ІФЛПІ) з факультетами нафтової і газової промисловості та загальнотехнічним.

Інтенсивний розвиток ІФЛПІ, зумовлений зростаючою потребою в спеціалістах газонафтопромислового профілю, поставив на порядок денний питання його реорганізації. Згідно з постановою Ради Міністрів СРСР, на базі ІФЛПІ з 2 січня 1967 р. було створено Івано-Франківський інститут нафти і газу (ІФІНГ) з факультетами: геологорозвідувальним, газонафтопромисловим, механічним, автоматизації й економіки та загальнотехнічним.

Ректором новоствореного інституту був призначений доцент Шелєпін Євген Гнатович, який до цього очолював Івано-Франківську філію ЛПІ. Під його керівництвом було розпочато будівництво більшої частини навчальних корпусів, створена перша галузева науково-дослідна лабораторія, придбане навчальне та наукове обладнання для кафедр.

У 1967 р. в ІФІНГу було відкрито курси підвищення кваліфікації інженерно-технічних працівників та аспірантуру, в 1969 р. – підготовче відділення, в 1971/72 навчальному році – заочний та вечірній факультети.

Упродовж 1970-1980-х років для інституту було споруджено і передано в експлуатацію п'ять навчально-лабораторних корпусів, науково-технічну бібліотеку, виробничі майстерні, дослідно-експериментальний завод та ін.

У 1970-1976 рр. на посаду ректора ІФНГУ був призначений професор Локотош Борис Миколайович. В цей період (1971-1972 н.р.) з метою вдосконалення системи підготовки фахівців без відриву від виробництва в інституті відкрито заочний та вечірній факультети, на яких зосереджено підготовку спеціалістів із працюючої молоді для нафтогазової та місцевих галузей промисловості.

Упродовж 1976-1978 рр. інститут очолював професор Гаген Юрій Георгійович. Результати діяльності галузевої науково-дослідної лабораторії, яку він організував, були відомі далеко за межами України і втілені в будівництво та експлуатацію газопроводів «Уренгой – Помари – Ужгород», «Союз» та «Прогрес».

Доктор технічних наук, професор Тарасов Борис Гаврилович на посаді ректора ІФНГУ працював з 1979 по 1993 рік. За період його керівництва в інституті було проведено реорганізацію окремих факультетів, відкрито нові спеціальності, проводилась робота з удосконалення структури закладу.

На початку 1990-х років інститут проводив підготовчу роботу щодо переходу на триступеневу систему підготовки фахівців, яка передбачає розподіл навчального процесу на три етапи. На першому студенти одержують загальну вищу освіту і здобувають кваліфікацію бакалавра. На другому етапі набувають фундаментальні знання з обраної спеціальності і здобувають кваліфікацію спеціаліста. На третьому - студенти, котрі в процесі попереднього навчання показали високу успішність, здобувають кваліфікацію магістра.

В 1993 році ІФНГ очолив професор Крижанівський Євстахій Іванович. Під його керівництвом інститут успішно пройшов акредитацію на IV рівень і змінив статус.

У квітні 1994 р. Кабінет Міністрів України видав Постанову про створення Івано-Франківського державного технічного університету нафти і газу (ІФДТУНГ) на базі Івано-Франківського інституту нафти і газу.

З одержанням нового статусу докорінно змінюється структура університету – працює комп'ютерний центр, відкрито нові інститути, укладено договори про організацію навчально-науково-виробничого комплексу із технікумами, ліцеями, коледжами. Цим було створено

передумови функціонування розгалуженого навчального закладу сучасного типу.

У 2001 р. університету надано статус національного. Навчальний заклад веде підготовку та перепідготовку фахівців для нафтогазової промисловості. Тут, також, здобувають вищу освіту майбутні економісти, менеджери, екологи, документознавці, архітектори, туризмознавці.

Нині в університеті функціонують 9 інститутів, які об'єднують 55 кафедр, фізико-технічний ліцей, коледж електронних приладів, аспірантура та докторантура, геологічний музей, науково-технічна бібліотека, спортивний комплекс.

ІФНТУНГ має IV ранг спеціалізації і формує спеціалістів для нафтогазової та інших галузей народного господарства, офіцерів Збройних сил, кандидатів та докторів наук, пропонує послуги з післядипломного навчання та перепідготовки спеціалістів, в тому числі для внутрішньої та світової сертифікації персоналу нафтогазової галузі, проводить науково-дослідну, інтерактивну та поліграфічну діяльність, розширює міжнародне співробітництво.

Заклад став першопрохідцем в Україні експерименту щодо долучення до Болонського процесу, в якому навчання фахівців відбувається за окресленими міжнародною спільнотою навчально-спеціалізованими рангами – бакалавр, спеціаліст, магістр, що робить ВНЗ престижним для вступників. На основі укладених міждержавних угод із Алжиром, В'єтнамом, Гвінеєю, Іраном, Йорданією, Камеруном, Китаєм, Індією, Польщею, Туркменістаном, Азербайджаном та деякими іншими країнами світу в закладі проводиться навчання закордонних студентів.

Серед важливих положень роботи вищого навчального закладу:

- безперервність освіти, її системність та систематичність;
- інноваційність змісту освіти;
- єдність фундаментальності та професійності змісту освіти;
- корпоративність, партнерство всіх учасників навчальної роботи в закладі;
- гнучкість навчальної роботи;
- існування ефекту співнавчання (peer effect);
- робота принципів навчання.

В 55 підрозділах діє сильний науково-викладацький колектив - приблизно 700 педагогів, які вирішують основні завдання в діяльності університету.

Суттєвим надбанням університету, що свідчить про його високий інтелектуальний та педагогічний потенціал, є постійно діючий Центр

педагогічної майстерності. Напрямок діяльності центру – розроблення інноваційних педагогічних технологій та моделі підготовки спеціалістів, просвітницька робота з викладачами. З 2012 р. в університеті діє система рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників. Оцінювання здійснюється за чотирма критеріями, додатково додаються бали за участь в конференціях, публікації в наукових журналах та державні нагороди. В університеті також розроблена і певна система мотивації та преміювання викладацького складу. Тут працює і займається науковою діяльністю 104 доктори наук. Дванадцять робіт, виконані з участю працівників ІФНТУНГу, удостоєні найвищої державної нагороди – Державної премії України в галузі науки і техніки.

В університеті працює 17 наукових шкіл, в яких зосереджено практично всі наукові дослідження для розвитку стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні, а саме:

- збільшення видобування вуглеводнів;
- забезпечення технологічної безпеки об'єктів нафтогазового комплексу;
- ресурсоенергозбереження.

Великий вплив на поліпшення якості формування спеціалістів та покращення навчальних предметів відіграє рейтингова система контролю знань студентів, модульне навчання. Один із шляхів підвищення якості навчання майбутніх фахівців - запровадження в університеті інформаційних технологій. Ця діяльність відбувається на аудиторних уроках і при організації самостійної роботи студентів. Таким чином забезпечується безперервність формування майбутніх спеціалістів в сфері обчислювальної техніки.

Важливою ланкою в роботі університету став Центр дистанційного навчання (ЦДН), створений в 2012 році. Передумовою його створення була робота координаційної групи з впровадження дистанційного навчання в університеті, започаткована наказом ректора № 10 від 14 лютого 2002 року, в яку входило 6 фахівців з числа професорсько-викладацького складу.

На сьогодні основними завданнями подальшого розвитку та діяльності Центру є координація робіт по організації системи дистанційного навчання в ІФНТУНГ; підвищення рівня підготовки студентів заочної та стаціонарної форми навчання; організація проведення всіх форм занять з студентами університету, які навчаються в навчально-консультаційних пунктах ІФНТУНГ з використанням мережевих технологій дистанційного навчання.

Сфера застосування технологій дистанційного навчання в університеті постійно розширюється: викладачами університету створено понад 200 дистанційних курсів, база тестових питань налічує кілька тисяч тестів, велика кількість студентів стаціонарної та заочної форм навчання використовує систему дистанційного навчання ІФНТУНГ для самопідготовки, здачі поточних та підсумкових контрольних завдань з навчальних дисциплін, виконання віртуальних лабораторних робіт та інше. Повністю за дистанційною формою навчаються студенти спеціальностей «Автоматизоване управління технологічними процесами», «Метрологія», «Вимірювальна техніка», а також студенти в навчально-консультаційному пункті ІФНТУНГ в м. Дрогобич. Перспективним є впровадження методів дистанційного навчання без відриву від виробництва для студентів, які здобувають другу післядипломну освіту.

Освіта активно включається в світові масштаби. Збільшилися можливості університету у стажуванні викладачів, в обміні студентами при здійсненні практик за кордоном, в отриманні інформації із закордонних держав з планування, організації та проведення навчального процесу.

Університет нафти і газу одним із перших ВНЗ України став членом Світової асоціації з обміну студентами та стажування (IAESTE).

Щороку випускники магістратури отримують разом із нашим ще й європейський диплом, переважно польських університетів. Зараз діє програма співпраці з Угорщиною, Румунією, а також ректор університету підписав меморандум із британським університетом у Ковентрі. Кожен такий диплом є вільним на європейському ринку.

У рамках святкування Дня університету 2016 р. на базі ІФНТУНГу відбулось відкриття Наукового містечка «Нова енергія» - повноцінного навчально-тренінгового комплексу для дітей, молоді, дорослих та людей похилого віку. Головним вектором навчань та тренінгів стане роль енергії та енергоресурсів у житті людини.

За 50 років університет підготував для нафтогазової галузі понад 50000 спеціалістів. Практично всі грандіозні проекти в галузі реалізовували випускники університету. Зокрема, створення найбільшої у світі газотранспортної системи, проектування і спорудження великих магістральних нафтогонів, освоєння нафтових і газових родовищ Західного Сибіру та ін.

Сьогодні ІФНТУНГ входить у сімку університетів, які мають у своєму штаті академіків НАНУ. На часі головним його завданням є

здобуття статусу дослідницького. Колектив ВНЗ працює над важливою проблемою забезпечення енергетичної безпеки держави через збільшення власного видобутку газу.

Про історію створення і сьогоднішній день ІФНТУНГУ можна дізнатися з таких публікацій:

Бакала В. Плідна робота на тлі ювілею : [Центру пед. майстерності ІФНТУНГ - 10 р.] / **В. Бакала** // Студент Прикарпаття. – 2016. - Грудень. – № 9.

Баранецька М. Наука і життя : [в ІФНТУНГУ відкрито наук. містечко "Нова Енергія"] / **М. Баранецька** // Галиц. кореспондент. – 2016. – 1 груд. – № 48. – С. 10.

Дзьоба О. Проректор Олег Дзьоба: "Наше завдання - підніматися все вище" : [ІФНТУНГ - лідер серед прикарпат. ВНЗ та на доволі високих позиціях у міжнар. рейтингах "Webometrics" та "Рейтингу ун-тів за популярністю в Інтернеті"] / **О. Дзьоба** // Студент Прикарпаття. – 2016. - Березень. – № 2. – С. 1.

Качкан В. Сказання про офіру праці : [про акад. ІФНТУНГ Є. Крижанівського] / **В. Качкан** // Галичина. – 2016. - 8 груд. – № 95. – С. 16-17.

Крижанівський Є. "Все робимо, аби освіта стала одним із напрямків інтеграції в Європу" / **Є. Крижанівський** ; розмовляв Володимир Бодак // Зах. кур'єр. – 2016. - 14 лип. – № 28. – С. 24.

Мончук О. ІФНТУНГ - лідер міжнародних рейтингів серед прикарпатських ВНЗ / **О. Мончук** // Галичина. – 2016. - 15-16 лют. – № 12-13. – С. 3.

Прикарпатські науковці запатентували нову технологію : [науковці ІФНТУНГ отримали європ. патент на методику видобутку нафти і газу] // Галичина. – 2016. - 13 груд. – № 96. – С. 2.

Мороз В. Відтепер ІФНТУНГ очолює академік : Євстахій Крижанівський: це підсумок багаторічної наукової діяльності всього колективу нашого університету / **В. Мороз** // Галичина. – 2015. – 14 берез. – № 39. – С. 1, 2.

Мороз В. "Газогінні" новації ІФНТУНГ схвалили на державному рівні : [про результати досліджень науковців] / **В. Мороз** // Галичина. – 2015. - 14 лют. – № 23. – С. 2.

Петровська Н. Міжнародний паливний конгрес : [конгрес "Енергетика майбутнього. Технології та рішення" пройшов в ІФНТУНГ] / **Н. Петровська** // Студент Прикарпаття. – 2015. - Грудень. – № 9. – С. 1.

Грималюк Н. Ректор ІФНТУНГ став почесним консулом Краківської академії / **Н. Грималюк** // Галичина. – 2014. - 18 груд. – № 193-194. – С. 3.

Козак Ф. В. Реформування вищої нафтогазової освіти: проблеми і шляхи / **Ф. В. Козак** // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 1. – С. 3-7.

Мончук О. В ІФНТУНГ створюють нові інститути та кафедри / **О. Мончук** // Галичина. – 2014. - 16 груд. – № 192. – С. 4.

Мороз В. **Олег Мандрик**: Готуємо таких спеціалістів, попит на яких лише зростатиме : [інж.-екол. ф-т ІФНТУНГ пропонує гарні перспективи випусникам] / В. Мороз // Галичина. – 2012. - 30 черв. – № 93-94. – С.15.

Козак Ф. В. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу / **Ф. В. Козак, В. М. Улізько** // Україна: 20 років незалежності / за ред. М. Б. Бучка, В. І. Кафарського, І. О. Андрухів, Й. М. Гаха. – Івано-Франківськ ; Надвірна , 2011. – С. 230-237.

Дзвінчук Д. Дмитро Дзвінчук: Наші випускники посідають гідне місце на ринку праці : [ф-ту управління та інформ. діяльності ІФНТУНГ - 10 р.] / **Д. Дзвінчук** ; розмовляв Василь Мороз // Галичина. – 2010. – 8 лип. – № 96-97. – С. 14.

Крижанівський Є. Вчені технічного університету - Україні. / **Є. Крижанівський** // Галичина. – 2010. - 26 серп. – № 123-124. – С. 14.

Крижанівський Є. 40 років в авангарді підготовки кадрів для нафтогазової галузі / **Є. Крижанівський** // Студент Прикарпаття. – 2008. - Січень. – № 1-3. – С. 1.

Мончук О. ІФНТУНГ переступив сорокарічний рубіж / **О. Мончук** // Галичина. – 2008. - 23 верес. – № 142. – С. 3.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. Імена славних сучасників / ред. **Є. І. Крижанівський**. – К. : Світ успіху, 2007. – 328 с.

Крижанівський Є. ІФНТУНГ - вищий навчальний заклад, який відповідає міжнародним стандартам / **Є. Крижанівський** // Галичина. – 2004. - 13 трав. – № 72-73. – С.11.

Крижанівський Є. І. Маємо світове визнання : ІФНТУНГу - 40 років / **Є. І. Крижанівський** // Галичина. – 2007. - 20 верес. – №139-140. – С. 6.

Крижанівський Є. І. Нафтогазова освіта України: минуле і сьогодення = До 40-річчя ІФНТУНГ / **Є. І. Крижанівський, Ф. В. Козак** // Нафт. і газ. пром-сть. – 2007. – №3. – С. 3-7.

Нафта і газ Прикарпаття. Нариси історії / ред.: **О. Калашникова, Р. Рейхерт** – К. : Наук. думка, 2004. – 570 с.

Васько І. А. Підготовка інженерних і наукових кадрів для нафтогазового комплексу / **І. А. Васько, Є. І. Крижанівський** // Нафта і газ України. – К., 1997. – С. 320-329.

Нафтовий комплекс Прикарпаття / упоряд. **Й. М. Гах** – К. : Наук. думка, 1994. – 199 с.

Шелепін Є. Єдиний на Україні / **Є. Шелепін** // На землі Прикарпатській / ред. Л. П. Зосіч. – Ужгород, 1967. – 231 с.

21 січня
55 років від дня народження завідувача кафедри
економіки природокористування та організації
виробництва, професора
Зелінської Галини Олексіївни

Галина Олексіївна ЗЕЛІНСЬКА народилася 21 січня 1962 року в м. Івано-Франківську. Закінчила у 1985 році Івано-Франківський інститут нафти і газу за спеціальністю «Економіка і організація нафтової і газової промисловості». Вся її науково-педагогічна діяльність – стажер, асистент, доцент, доктор – пов'язана з цим закладом.

У 2004 р. захистила дисертацію на тему: «Регіональні особливості формування та реалізація людського капіталу» у спеціалізованій Вченій раді Інституту регіональних досліджень НАН України і отримала вчений ступінь кандидата економічних наук за спеціальністю «Демографія, економіка праці, соціальна економіка та політика», а у 2006 році – вчене звання доцента кафедри організації праці і виробництва. З 2009 року очолила кафедру організації праці і виробництва, одночасно працюючи над докторською дисертацією.

У 2014 році отримала вчений ступінь доктора економічних наук, захистивши дисертацію на тему: «Формування регіонального освітнього менеджменту в умовах розвитку економіки знань» за спеціальністю «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка» у спеціалізованій Вченій раді Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка. У 2015 році отримала вчене звання професора кафедри організації праці і виробництва. В цьому ж році назву кафедри було змінено на економіки природокористування та організації виробництва.

У науковому доробку Зелінської Г.О. понад 100 наукових праць, в тому числі підручники, монографії та навчально-методичні праці. Вона є членом спеціалізованої Вченої ради по захисту дисертацій Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка. Як завідувач кафедри, професор Зелінська Г. О. активно співпрацює зі

студентською молоддю, керуючи курсовими, дипломними, магістерськими та науковими роботами майбутніх фахівців-економістів.

Сьогодні вбачає поле своєї наукової діяльності як у дослідженні особливостей розвитку соціальної складової нафтогазових підприємств, так і у вирішенні регіональних проблем, зокрема розвитку освітніх систем України та людських ресурсів в умовах децентралізації.

До основних публікацій слід віднести:

Зелінська Г. О. Сутність соціальної складової в контексті сталого розвитку підприємств паливно-енергетичного комплексу / **Г. О. Зелінська** // Економіко–культурологічне позиціонування України в світовому глобалізованому просторі : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кошице, 14-15 лют. 2016 р. – Кошице, 2016. - С. 63-69.

Зелінська Г. О. Теоретичні аспекти оцінювання стійкості персоналу нафтогазового підприємства / **Г. О. Зелінська** // Економіка та управління в нафтогазовому комплексі України: актуальні проблеми, реалії та перспективи : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 40- річчю каф. менеджменту і адміністрування ІФНТУНГ, м. Івано-Франківськ, 21-23 верес. 2016 р. - Івано-Франківськ, 2016. - С. 209-211.

Зелінська Г. О. Процедура експертизи як необхідний елемент комплексної діагностики регіональної освітньої системи / **Г. О. Зелінська** // Сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. до 20-річчя кафедри обліку і аудиту ІФНТУНГ, м. Івано-Франківськ, 16-17 жовт. 2015 р. - Івано-Франківськ:, 2015. – С. 324-327.

Зелінська Г. О. Формування суспільства знань у контексті глобалізаційних трансформацій в регіональній освітній системі / **Г. О. Зелінська** // Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 20-22 трав. 2015 р. - Івано-Франківськ:, 2015. - С. 123-125.

Запухляк І. Б. Інтеграція освіти як один з механізмів забезпечення інтелектуальної складової розвитку вітчизняних нафтогазових підприємств / І. Б. Запухляк, **Г. О. Зелінська** // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць / за ред. І. Г. Манцурова. - К., 2014.- Вип. 11 (182). – С. 103-107.

Зелінська Г. О. Методичний підхід до оцінки інтелектуального потенціалу підприємства / **Г. О. Зелінська**, Р. Р. Зелінський // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 93-97.

Зелінська Г. О. Організація регіонального освітнього менеджменту в контексті розвитку економіки, заснованої на знаннях / **Г. О. Зелінська** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 1. – С. 83-89.

Зелінська Г. О. Актуалізація дослідження освітнього менеджменту: регіональний аспект / **Г. О. Зелінська** // Інноваційна економіка. - 2013. – Вип. 2 (40). - С. 94-97.

Зелінська Г. О. Аналіз макросередовища освітньої системи як діагностичний інструмент регіонального освітнього менеджменту в умовах знанієвої економіки / **Г. О. Зелінська** // Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем : IV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 15-17 трав. 2013 р. : зб. тез наук. робіт. - Івано-Франківськ, 2013. - С. 252-254.

Зелінська Г. О. ЕТОМ-аналіз як інструмент діагностики РОС (на прикладі Івано-Франківської області) / **Г. О. Зелінська** // Вісн. Полтав. нац. техн. ун-ту ім. Ю. Кондратюка. Серія: Економіка і регіон. – 2013. – №1 (37). – С. 19-25.

Зелінська Г. О. Аналіз стану правового середовища реалізації освітньої політики в Україні та використання його в умовах розвитку регіону / **Г. О. Зелінська** // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки : [зб.наук. праць]. – Кіровоград, 2012. - Вип. 22, ч. 1. - С. 208-213.

Зелінська Г. О. Організація виробництва на підприємствах нафтогазового комплексу : навч. посіб. / **Г. О. Зелінська**, Р. С. Кравчук, І. В. Федорович. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 434 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 418-420.

Зелінська Г. О. Організація системи регіонального освітнього менеджменту (РОМ) як необхідний елемент функціонування регіональної освіти в умовах глобалізації / **Г. О. Зелінська** // Вчені Прикарпаття – сталому розвитку краю : обл. наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 25-26 груд. 2012 р. : тези доп. - Івано-Франківськ, 2012. – С. 47-51.

Зелінська Г. О. Форми власності та їх вплив на формування системи регіонального освітнього менеджменту (РОМ) / **Г. О. Зелінська** // Інноваційна економіка. - 2012. - Вип. 1 (27). - С. 258-261.

Зелінська Г. О. Задоволення регіональних потреб як невід'ємна складова ефективного освітнього менеджменту / **Г. О. Зелінська** // Економічний аналіз : зб. наук. праць / ТНЕУ. – 2011. - Вип. 9, ч. 3. – С. 119-122.

Зелінська Г. О. Освітній менеджмент в умовах інноваційного соціально-економічного розвитку регіону / **Г. О. Зелінська** // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць / за ред. І. Г. Манцурова. – К., 2011. - Вип. 2 (117). - С. 93-97.

Зелінська Г. О. Еволюція теорій освітнього менеджменту та їх розвиток в умовах українського середовища / **Г. О. Зелінська** // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки : [зб.наук. праць] / за ред. Л. М.Фільштейна.- Кіровоград, 2010. - Вип. 18, ч. 1. - С. 262-268.

Зелінська Г. О. Регіональний освітній менеджмент та його роль у функціонуванні освітніх систем: понятійний дискурс / **Г. О. Зелінська** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. ун-ту нафти і газу. - 2010. - Вип. 1 (1). – С. 95-98.

Зелінська Г. О. Реформування освітньої галузі на регіональному рівні в контексті зарубіжного досвіду формування та реалізації освітнього менеджменту / **Г. О. Зелінська** // Регіональна бізнес- економіка та управління. – 2010. - Вип. 1 (25). - С. 141-148.

Бойко І. Б. Мотиваційний механізм раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів на газотранспортних підприємствах / І. Б. Бойко, **Г. О. Зелінська** // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць / наук. ред. І. Г. Манцуров. - К., 2009. - Вип. 7 (98). - С. 145-150.

Федорович І. В. Класифікаційна модель чинників відновлення лінійної частини магістральних газопроводів / І. В. Федорович, **Г. О. Зелінська** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2009. – № 3. – С. 140-143.

Зелінська Г. О. Традиції ремісництва та дефіцит кваліфікації робітничих кадрів на регіональному ринку праці Львівщини / **Г. О. Зелінська**, У. Я. Садова Л. К. Семів [та ін.] : монографія. – Львів : Ін-т регіон. досліджень, 2008. – 104 с.

Зелінська Г. О. Регіональні особливості формування, оцінювання та використання людського капіталу : монографія / **Г. О. Зелінська**, У. Я. Садова, Я. С. Витвицький ; ред. М. О. Данилюк. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. – 124 с. – Бібліогр.: с. 108-121.

Зелінська Г. О. Вплив екочинників на розвиток і використання людського капіталу в Івано-Франківській області / **Г. О. Зелінська** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2004. – № 1. – С. 85-89.

18 лютого
50 років від дня народження завідувача
кафедри будівельної механіки, професора
Артіма Володимира Івановича

Володимир Іванович АРТИМ народився 18 лютого 1967 р. у с. Побережжя Тисменицького району на Івано-Франківщині. Впродовж 1984-1991 рр. з перервою на службу в армії навчався в Івано-Франківському інституті нафти і газу за спеціальністю “Технологія машинобудування, металорізальні верстати та інструменти”. У 1992-1995 роках навчався в очній аспірантурі. З 1996 р. Володимир Іванович пройшов шлях від асистента до професора і завідувача кафедри будівельної механіки. У

2000 році захистив дисертацію “Підвищення працездатності шарошкових доліт, оснащених вставними композиційними зубками” на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук, а в 2010 р. - дисертацію “Підвищення експлуатаційної надійності трубних і штангових колон для буріння та видобування нафти та газу” на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.05.12 «Машини нафтової і газової промисловості».

Основний напрямок наукових досліджень ученого – міцність і надійність машин і конструкцій. У сфері наукових інтересів — втомна довговічність в умовах випадкового навантаження; оцінка впливу корозійного чинника та асиметрії циклу напружень на втомну довговічність; оцінка міцності складних металевих конструкцій за допомогою МСЕ; залишковий ресурс деталей машин та елементів конструкцій.

Автор понад 90 наукових та методичних праць, зокрема восьми охоронних документів на винаходи.

До основних публікацій слід віднести:

Використання скінченно-елементного аналізу для оцінки міцності та довговічності елементів нафтогазового обладнання / **В. І. Артим**, В. В. Гриців, І. І. Яциняк, Б. Д. Сторож // Нафтогаз. енергетика. – 2015. – № 2. – С. 69-76.

Оцінка впливу перевантажування на кінетику втомного пошкодження зразків із сталі 40 ХН / В. М. Івасів, **В. І. Артим**, І. І. Яциняк, В. В. Гриців // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 2. – С. 76-81.

Аналіз умов роботи циліндропоршневої пари та спосіб виготовлення біметалевих циліндрових втулок для бурових насосів односторонньої дії / І. Ф. Концур, **В. І. Артим**, Б. Д. Сторож [та ін.] // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 3. – С. 139-146.

Артим В. І. Удосконалення засобів тензометрування для підвищення безпеки експлуатації відповідального великогабаритного обладнання / **В. І. Артим**, П. М. Райтер, О. М. Мандрик [та ін.] // Нафтогаз. енергетика. – 2013. – № 2 (18). – С. 37-46.

Аналіз корозійно-втомних руйнувань елементів бурильної колони / **В. І. Артим**, І. І. Яциняк, В. В. Гриців [та ін.] // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2012. – № 2. – С. 197-202.

Дослідження кінетики втомних тріщин у зразках із сталі 36Г2С з урахуванням пікових перевантажень / **В. І. Артим**, В. М. Івасів, В. В. Гриців, Ю. В. Гриців // Надійність і довговічність машин і споруд. – 2012. – Вип. 36. – С. 18-26.

Конструювання CNG-модуля для транспортування природного газу суднами-контейнеровозами // Є. І. Крижанівський, **В. І. Артим**, О. М. Мандрик, М. М. Савицький // Нафтогаз. енергетика. – 2012. – № 1 (17). – С. 28-34.

Артим В. І. Оцінка навантаженості бурильної колони під час спуско-піднімальних операцій / **Володимир Артим** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2009. – № 4. – С. 26-32.

Артим В. Інтегральна оцінка навантаженості відповідальних об'єктів нафтогазової промисловості за допомогою індикаторів навантаження / **Володимир Артим** // Нафтогаз. енергетика. – 2007. – № 4. – С. 76-80.

Івасів В. М. Удосконалена методика прогнозування залишкового ресурсу деталей у типових умовах експлуатації / В. М. Івасів, **В. І. Артим**, П. В. Пушкар // Машинознавство. – 2005. – № 10. – С. 43-46.

Методика оцінки втомної довговічності та залишкового ресурсу великогабаритних деталей з допомогою локальних моделей / В. М. Івасів, **В. І. Артим**, Т. І. Смоляк, О. М. Козак, В. М. Нікітюк // Вісн. Тернопіл. держ. техн. ун-ту. – 2005. – № 1. – С. 19-24.

Використання локальних моделей для оцінки залишкового ресурсу магістральних трубопроводів / В. М. Івасів, **В. І. Артим**, В. М. Нікітюк, О. М. Козак // Механіка руйнування матеріалів і міцність конструкцій / під заг. ред. В. В. Панасюка. – Львів : Фізико-мех. ін-т ім. Г. В. Карпенка НАН України, 2004. – С. 557-562.

Артим В. Моделювання накопичення втомних пошкоджень при випадковому навантажуванні / **Володимир Артим**, Петро Пушкар // Авиационно-космическая техника и технология. – 2004. – № 1. – С. 19-24.

Урахування напружень низького рівня при розрахунках довговічності деталей машин / В. М. Івасів, **В. І. Артим**, П. В. Пушкар, О. М. Козак // Машинознавство. – 2003. – № 12. – С. 17-20.

Схематизація випадкового навантажування методом вкладених циклів / Є. І. Крижанівський, В. М. Івасів, **В. І. Артим**, В. М. Нікітюк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2002. – № 2. – С. 47-54.

25 років
з часу створення факультету економіки і підприємництва
(нині Інститут економіки та управління
у нафтогазовому комплексі)

Історія факультету почалася у 1992 році, коли на базі кафедри економіки і організації нафтової і газової промисловості було відокремлено факультет економіки і менеджменту. Деканом факультету став Лесюк О. І. Тоді перший набір студентів здійснювався за спеціальностями «Економіка нафтогазової промисловості» і «Економіка машино- та приладобудування». У 2003 р. на базі факультету економіки і менеджменту було утворено два: факультет економіки і підприємництва та факультет управління галузевим і регіональним економічним розвитком. В 2012 році шляхом їх об'єднання був створений Інститут економіки та управління в нафтогазовому комплексі (ІНЕУ), до складу якого входить шість кафедр та два підрозділи. В Інституті готують фахівців за спеціальностями: «Економіка підприємства», «Облік і аудит», «Фінанси і кредит», «Менеджмент організацій і адміністрування», «Маркетинг і контролінг», «Економіка природокористування та організації виробництва». Високий рівень підготовки викладацького складу та матеріального забезпечення дозволяє готувати фахівців за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, спеціаліст, магістр.

Інститут економіки та управління в нафтогазовому комплексі створено з метою консолідації наукових зусиль і впровадження в навчальний процес наукових підходів до економічної теорії, заохочення молоді займатися прикладними економічними дослідженнями. Найкращих студентів уже з третього курсу залучають в наукові школи до провідних професорів для поглиблення наукової підготовки. Студенти беруть участь в університетських конференціях, а згодом – в загальноукраїнських та міжнародних.

Сьогодні в Інституті працює 12 докторів наук, професорів і понад 70 кандидатів економічних наук, доцентів. Значну частку наукових кадрів становлять випускники ІФНТУНГУ. Доктори наук працюють над важливими теоретичними та прикладними економічними проблемами, що стосуються розвитку регіону, галузі, окремого підприємства, мають значну кількість вітчизняних та зарубіжних публікацій, навчальних посібників та підручників.

Лабораторія інноваційних досліджень, як підрозділ ІнЕУ, пропонує послуги наукового консалтингу, що стосується інноваційної діяльності, підвищення ефективності ведення бізнесу, впровадження наукових розробок у виробництво. Зокрема, здійснювали консалтинг великих приватних бізнесів, аби оцінити ефективність їхнього ймовірного продажу. Інститут має фахівців, які добре пишуть грантові проекти і неодноразово вигравали гранти. Прикладом успішної роботи в цій сфері є реалізація проекту «Бізнес-інкубатор».

Центр розвитку підприємництва «Бізнес-інкубатор» - новітня структурна одиниця на базі вищого навчального закладу, яка, з одного боку, сприяє розвитку підприємництва на теренах Івано-Франківщини, а з другого – допомагає студентам економічного та управлінського напрямів підготовки розвивати навички організації та ведення власної справи. Його було створено в результаті реалізації грантового проекту за участі ЄС в межах Інституту економіки та управління в нафтогазовому комплексі ІФНТУНГ. Сьогодні він широко співпрацює з різними структурами – зокрема, з Центром зайнятості, Обласним фондом допомоги вимушеним переселенцям, із Фондом підтримки підприємництва.

На магістерських програмах спеціальностей «Менеджмент організації і адміністрування» та «Економіка підприємства» для найкращих студентів є можливість навчатися за магістерською програмою подвійних дипломів. Нещодавно перша група студентів ІнЕУ вирушила на навчання до Краківської гірничо-металургійної академії ім. Станіслава Сташиця (Польща). Навчання за двома програмами відбувається паралельно, і після закінчення ІФНТУНГу ці студенти отримують два дипломи.

До основних публікацій викладачів та науковців Інституту слід віднести:

Андибур А. П. Післядипломна, неформальна та інформальна освіти як обов'язкові складові інтелектуалізації управлінського корпусу України / А. П. Андибур, **Г. Р. Кісь**, **В. П. Петренко** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 10-17.

Витвицький Я. С. Аналіз ресурсного потенціалу та економічних проблем нафтовидобування в Україні із родовищ вуглеводнів, запаси яких відносяться до категорії важковидобувних / **Я. С. Витвицький**,

М. С. Пілка // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 30-35.

Гораль Л. Т. Інноваційна взаємодія нафтогазових підприємств та фінансових установ на ринку фінансових послуг / **Л. Т. Гораль, З. А. Мацук** // Нафтогаз. галузь України. – 2016. – № 1. – С. 3-5.

Данилюк М. О. Про формування статутного капіталу вітчизняних суб'єктів господарювання / **М. О. Данилюк**, Ю. Д. Лозяк, О. Д. Лозяк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 107-116.

Дзвінчук Д. І. Аналіз досвіду стратегічного управління соціально-економічним розвитком регіону (на прикладі Івано-Франківської обл.) / **Д. І. Дзвінчук, В. П. Петренко**, В. В. Попович // Регіон. економіка. – 2016. – № 1. – С. 22-31.

Дзьоба О. Г. Про деякі аспекти оцінювання енергетичної безпеки з урахуванням ризиків суб'єктів паливно-енергетичного комплексу / **О. Г. Дзьоба** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 36-39.

Долішня Т. І. Облік і аудит : конспект лекцій [Електронний ресурс] / **Т. І. Долішня**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 270 с.

Економіка підприємства : навч. посіб., практикум / **Я. С. Витвицький, У. Я. Витвицька, Н. О. Гавадзин, Р. Р. Зелінський** ; рец. **Петренко В. П.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 306 с. – Бібліогр. : с. 304-306.

Економічна сутність податку на додану вартість / **С. В. Хома, В. К. Орлова, С. М. Кафка, Н. К. Василенко** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 72-77.

Запухляк І. Б. Розвиток газотранспортних підприємств в умовах нестабільності середовища їх функціонування: теорія та практика : монографія / **І. Б. Запухляк** ; ред. Шегда А. В., рец. **Дзьоба О. Г.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 328 с. : рис. табл. – Бібліогр. [в кінці кож. розд.].

Кількісна оцінка конкурентних переваг підприємства / **А. О. Устенко, І. В. Перезовова, О. Я. Малинка**, Г. І. Писків // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 62-71.

Кінаш І. П. Формування моделі управління розвитком матеріально-технічної бази соціальної сфери України / **І. П. Кінаш** // Актуал. пробл. економіки. – 2016. – № 1. – С. 225-230.

Кісь С. Я. Аналізування проблем, передумов та економічних наслідків процесів інтелектуалізації у нафтогазовому комплексі України / **С. Я. Кісь** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 18-29.

Кузьмин В. М. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **В. М. Кузьмин**. – 2-е вид, перероб. та допов. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 195 с.

Орлова В. К. Облік і оподаткування доданої вартості / **В. К. Орлова, С. М. Кафка** // Економіка України. – 2016. – № 2. – С. 44-51.

Палійчук У. Ю. Передумови та засади лібералізації ринку електроенергії в контексті євроінтеграційних намірів України / **У. Ю. Палійчук** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 97-106.

Петренко Віктор Павлович. Наукова школа: Управління процесами інтелектокористування в соціально-економічних системах : до 70-річного ювілею професора / уклад. **Кісь С. Я.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ,

2016. – 88 с. : іл. – (Бібліографія вчених України). – На тит. листку:
Зачарований піснею і захоплений наукою.

Петренко В. П. Наукові публікації в закордонних журналах - вимога науки, часу, міністерства чи ректорату? / **В. П. Петренко** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 7-9.

Полянська А. С. Потенціал диверсифікації джерел постачання газу в Україну: реальний стан та перспективи / **А. С. Полянська**, Н. В. Мороз // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 47-56.

Соціально-економічна безпека [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **Бережницька У. Б., Савко О. Я.** ; ред. **Данилюк М. О., Бережницька У. Б.** – Івано-Франківськ : Симфонія, 2016. – 264 с.

Устенко А. О. Менеджмент [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **А. О. Устенко, О. Я. Малинка.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 272 с.

Артем'єв В. В. Виробничий менеджмент на машинобудівних та приладобудівних підприємствах : навч. посіб. / **В. В. Артем'єв.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 260 с. : табл. – Бібліогр.: с. 259-260.

Витвицький Я. С. Волатильність світових цін на нафту / **Я. С. Витвицький** // Нафтогаз. галузь України. – 2015. – № 5. – С. 16-20.

Галюк І. Б. Інноваційні структури як прогресивна форма реалізації інтелектуального потенціалу людських ресурсів держави : монографія / **І. Б. Галюк, М. Ю. Петрина, В. П. Петренко.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 344 с. : табл. – Бібліогр.: с. 341-342.

Галюк Л. І. Формування облікової політики підприємства - від теорії до практики / **Л. І. Галюк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 82-90.

Гораль Л. Т. Аналітична оцінка інноваційної діяльності фінансових установ на ринку фінансових послуг / **Л. Т. Гораль, З. А. Мацук** // Фінанси України. – 2015. – № 6. – С. 72-82.

Гораль Л. Т. Сучасні підходи до управління витратами вітчизняних газотранспортних підприємств / **Л. Т. Гораль, І. Б. Запужляк** // Нафтогаз. галузь України. – 2015. – № 5. – С. 13-15.

Дзьоба О. Г. Глобальна економіка : навч. посіб. / **О. Г. Дзьоба, О. С. Яцюк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 80 с.

Запужляк І. Б. Теоретико-прикладні аспекти формування ланцюга цінності газотранспортних послуг в системі забезпечення їх конкурентоспроможності / **І. Б. Запужляк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – 10-14.

Запужляк І. Б. Функціонування вітчизняних газотранспортних підприємств як природної монополії: економічна сутність та об'єктивна потреба / **І. Б. Запужляк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 23-28.

Камінська І. Б. Оцінювання ефективності управління витратами на працівників нафтогазовидобувних підприємств прикарпатського басейну ПАТ "Укрнафта" / **І. Б. Камінська** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 29-36.

Кафка С. М. Консолідована фінансова звітність підприємств нафтогазового комплексу: склад, елементи та правила консолідації / **С. М. Кафка, С. В. Хома** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 58-62.

Кафка С. М. Формування системи управління витратами нафтогазовидобувних підприємств / **С. М. Кафка, О. С. Степанюк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 36-44.

Кісь С. Я. Інтелектуалізація діяльності підприємств: доцільність, умови, технології : монографія / **С. Я. Кісь**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 268 с. – Бібліогр.: с. 229-267.

Кісь Г. Р. Щодо оптимізації освітнього менеджменту в сфері підготовки кадрів для нафтогазових підприємств і організацій в рамках Болонського процесу / **Г. Р. Кісь, Д. В. Тимошенко** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 15-24.

Коцкулич Т. Я. Управлінський облік трансакційних витрат на підприємствах нафтогазового комплексу / **Т. Я. Коцкулич** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 45-49.

Метошоп І. М. Основні чинники, що здійснюють вплив на перспективи видобутку нетрадиційного газу в Україні / **І. М. Метошоп, Х.-І. Ю. Сорока** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 42-48.

Місцеві фінанси [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **Л. Т. Гораль, Н. Я. Спасів, В. Ф. Мартинюк, Л. Р. Маринчак**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 350 с.

Обельницька Х. В. Економічна сутність ресурсів як об'єкта системи корпоративного управління підприємством / **Х. В. Обельницька** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 170-178.

Орицин Т. М. Реформування системи оподаткування в Україні на сучасному етапі / **Т. М. Орицин, М. І. Голяк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 96-104.

Орлова В. К. Становление налоговой системы Украины / **В. К. Орлова, С. М. Кафка** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту

нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 118-125.

Петренко В. П. Економічна та управлінська наука в нафтогазовій галузі України: стан, недоліки, шляхи удосконалення / **В. П. Петренко** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 7-9.

Петрина М. Ю. Управління інноваціями : конспект лекцій / **М. Ю. Петрина**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 237 с.

Побігун С. А. Аналіз середовища функціонування нафтогазових підприємств на основі економетричного супроводу / **С. А. Побігун** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 54-58.

Полянська А. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств нафтогазового комплексу : навч. посіб. / **А. С. Полянська**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 250 с. : табл. – Бібліогр.: с. 232-238.

Полянська А. С. Логістика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **А. С. Полянська, І. Б. Галюк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 215 с.

Полянська А. С. Логістика у нафтогазовій галузі : навч. посіб. / **А. С. Полянська, І. Б. Галюк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 212 с. – Бібліогр.: с. 208-212.

Про умови раціонального управління використанням спільних нафтогазових ресурсів України: проблема гармонізації цілей та інтересів ключових груп впливу / В. І. Варцаба, **С. Я. Кісь, В. П. Петренко, Є. А. Ревтюк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 15-22.

Проданова І. І. Причини та наслідки інфляційних процесів в Україні / **І. І. Проданова, Р. Т. Мацьків** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 121-126.

Савчук Т. В. Теоретичні і практичні аспекти переоцінки необоротних активів / **Т. В. Савчук, І. Б. Медвідь, І. М. Негрич** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 132-140.

Степанюк Г. С. Об'єкти та імплементація еколого-економічного реінженірингу на техногенно небезпечних нафтогазових підприємствах / **Г. С. Степанюк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 29-37.

Устенко А. О. Основи маркетингу [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **А. О. Устенко, О. Я. Малинка**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 265 с.

Чучук Ю. В. Економічне оцінювання ефективності газоперекачувальних агрегатів / **Ю. В. Чучук** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 67-73.

Яцюк О. С. Мікроекономіка : зб. тест. завдань / **О. С. Яцюк, Р. Т. Мацьків**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 124 с.

Яцюк О. С. Експрес аналіз фінансового стану підприємства як засіб виявлення "вузьких місць" в його діяльності : [про ПрАТ "Івано-Франків. локомотиворемонт. завод"] / **О. С. Яцюк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 142-148.

Ящерицина Н. І. Методи дослідження структурної перебудови господарського комплексу регіону / **Н. І. Ящерицина** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 2. – С. 141-145.

20 березня
75 років від дня народження завідувача
кафедри безпеки життєдіяльності, професора
Семчука Ярослава Михайловича

Ярослав Михайлович СЕМЧУК народився 20 березня 1942 р. в с. Угринів Івано-Франківської області. Після закінчення Івано-Франківського інституту нафти і газу в 1970 році працював старшим геофізиком Прилуцької експедиції глибокого буріння, впродовж 1974-1997 років – старшим, головним та ведучим науковим співробітником державного науково-дослідного інституту галургії (м. Калуш).

Навчався в заочній аспірантурі Івано-Франківського інституту нафти і газу (1979-1983 рр.). У 1988 р. захистив кандидатську дисертацію у Московському інституті «Водгео». У 1995 р. захистив докторську дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук у Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу за спеціальністю «Охорона навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів». З 1998 р. очолює кафедру безпеки життєдіяльності ІФНТУНГ.

Указом Президента України від 8 грудня 2015 р. Семчуку Ярославу Михайловичу присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки 2014 року за розробку та впровадження системи зменшення техногенного навантаження на території і на населення екологічно кризових регіонів України.

До основних публікацій слід віднести:

Про дослідження параметрів транспортних потоків та їх вплив на довкілля / Я. О. Забишний, **Я. М. Семчук**, Б. В. Долішній, В. М. Мельник // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2016. – № 1. – С. 92-100.

Цивільний захист та техногенна безпека нафтогазових об'єктів : навч. посіб. / **Я. М. Семчук**, О. Ю. Витязь, М. П. Кулик, М. П. Школьний. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 339 с.

Охорона праці в нафтогазовій галузі : навч. посіб.
/ Ю. М. Герасименко, В. Р. Костанян, М. П. Лінчевський, **Я. М. Семчук** [та ін.] ; ред. Лисяний Г. М. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2015. – 304 с. : рис. – Бібліогр.: с. 302-303.

Про викиди шкідливих компонентів автомобільними двигунами внутрішнього згоряння на дослідних ділянках м. Івано-Франківська в зимовий період / Я. О. Забишний, **Я. М. Семчук**, Б. В. Долішній, В. М. Мельник // Нафтогаз. енергетика. – 2015. – № 2. – С. 82-88.

Семчук Я. М. Важкі метали, як пріоритетні чинники, що впливають на соціальну складову екологічної безпеки у Калуському промисловому регіоні / **Я. М. Семчук**, Л. Я. Савчук // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2015. – № 1. – С. 104-109.

Дослідження нових деемульгаторів для утилізації нафтовмісних відходів / **Я. М. Семчук**, Я. О. Адаменко, П. Г. Дригулич, А. В. Пукіш // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2014. – № 2. – С. 22-28.

Наука виживання : навч. посіб. / **Я. М. Семчук**, Р. З. Борисюк, М. В. Осипчук [та ін.]. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 101 с.

Савчук Л. Я. Джерела екологічної небезпеки хімічних підприємств міста Калуща / Л. Я. Савчук, **Я. М. Семчук** // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2014. – № 2. – С. 107-111.

Семчук Я. М. Исследования влияния капиллярного подъема подземных вод на распространение нефтяного загрязнения в грунтах зоны аэрации / **Я. М. Семчук**, Е. Е. Скиба // Нефт. хоз-во. – 2014. – № 10. – С. 134-136.

Охорона праці в галузі [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Я. М. Семчук**, Г. Д. Лялюк-Вітер, І. І. Стеліга, Л. Я. Савчук. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 229 с.

Семчук Я. М. Охорона праці в галузі : конспект лекцій / **Я. М. Семчук**, Г. Д. Лялюк-Вітер, І. І. Стеліга. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 145 с. – Бібліогр.: с. 141-145.

Стан природно-техногенної безпеки Івано-Франківської області : навч.-наоч. посіб. / **Я. М. Семчук**, Р. М. Довгань, Г. М. Гаврилів [та ін.]. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 74 с.

Безпека життєдіяльності : навч. посіб. / Г. М. Кривенко, **Я. М. Семчук**, Л. Я. Савчук, О. І. Камаєва. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 461 с.

Семчук Я. М. Виникнення і розвиток надзвичайних ситуацій природного характеру та їх вплив на магістральні нафтогазопроводи в Івано-Франківській області / **Я. М. Семчук**, О. С. Малишевська // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 2. – С. 154-162.

Семчук Я. М. Екологічні проблеми Калуського гірничопромислового регіону та шляхи їх вирішення / **Я. М. Семчук**, Л. Я. Савчук // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2010. – №1. – С. 64-69.

Тимків Д. Ф. Дослідження впливу нафтопродуктів на атмосферу за допомогою математичного моделювання / Д. Ф. Тимків, **Я. М. Семчук**, М. А. Наследнікова // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 1. – С. 147-150.

Семчук Я. М. Охорона праці : навч. посіб. / **Я. М. Семчук**, І. В. Воевідко, М. П. Кулик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2010. – 408 с.

Семчук Я. М. Контроль за станом і охороною поверхневих та підземних вод у процесі спорудження та експлуатації свердловин / **Я. М. Семчук**, В. З. Сабан // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2009. – № 1. – С. 16-19.

Семчук Я. М. Охорона праці [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **Я. М. Семчук**, І. В. Воевідко, М. П. Кулик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2009. – 310 с.

Енергоекологічна безпека нафтогазових об'єктів : монографія / Р. М. Говдяк, **Я. М. Семчук**, Л. Б. Чабанович [та ін.]. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2007. – 554 с. : іл. – Бібліогр.: с. 544-546.

Семчук Я. М. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. / **Я. М. Семчук**, О. В. Паневник, О. М. Мандрик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. – 132 с. – Бібліогр.: с. 131.

Гораль Л. Т. Основи охорони праці : навч. посіб. / Л. Т. Гораль, **Я. М. Семчук**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2004. – 246 с. : іл. – Бібліогр.: с. 244-246.

Семчук Я. М. Безпека життєдіяльності : конспект лекцій / **Я. М. Семчук**, О. В. Паневник, О. М. Мандрик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2002. – 90 с.

20 квітня

70 років від дня народження завідувача кафедри спорудження та ремонту газонафтопроводів і газонафтосховищ, професора

Грудза Володимира Ярославовича

Володимир Ярославович ГРУДЗ народився 20 квітня 1947 року в м. Бориславі Львівської області (тоді Дрогобицька) у сім'ї нафтовика Ярослава Грудза. Батько – ушанований фахівець нафтопромислової справи повоєнного Борислава. Навчався у “Вертничій школі”, був вимогливим і знаючим спеціалістом. Ще досі у справах свердловин зберігаються документи, що засвідчують його активну діяльність у заходах з інтенсифікації припливів нафти із застосуванням нових методів її видобування. Недавно в часописі “Нафтовик Борислава” колишній головний інженер НГВУ “Бориславнафтогаз” Л. Г. Пеленичка, згадуючи період початку роботи на нафтопромислі, розповідав, як переймав досвід від ушанованого фахівця, зокрема: “...керував нафтовидобувним підрозділом знаменитий Грудз Ярослав. У нього була залізна дисципліна. Він сам не раз ходив лісом взимку й перевіряв, чи протоптані стежки до свердловин”.

Життя Володимира Грудза у дитячі та юнацькі роки мало чим відрізнялося від життя його однолітків. Школа, допомога батькам по хатній роботі, спортивні змагання на футбольному полі, плавання та стрибання у воду на озері, дозвілля біля клубу. Навчався Володимир Грудз у Бориславській середній школі № 5, яку успішно закінчив у 1965 році. З ранніх літ виявив здібності до математики та фізики, захоплювався поезією – писав і пише вірші.

Після закінчення школи у 1965 році Володимир Грудз успішно склав іспити до Івано-Франківського інституту нафти і газу та розпочав навчання на газопромисловому факультеті. Учився добре. Особливу схильність він мав до точних наук.

Свою першу роботу, пов'язану з газотранспорними системами, Грудз В. Я. написав в 1969 році, ще студентом. Це була його дипломна робота. З тих пір газотранспорна система стала сенсом його життя.

З 1970 року після закінчення вишу здібному студентові запропонували залишитися в інституті і продовжити навчання в аспірантурі.

У 1981 році Володимир Ярославович підготував дисертацію на тему “Дослідження ефективності очисних пристроїв в газопроводах з пересіченим профілем траси”, яку успішно захистив у Московському інституті нафтохімічної і газової промисловості імені М. Губкіна. Вища атестаційна комісія (ВАК) СРСР присвоїла йому науковий ступінь кандидата технічних наук.

Вже 1984 року за успішне навчання студентів ІФНГу і наукову діяльність Володимиру Грудзу рішенням ВАК СРСР присвоєно вчене звання доцента.

А далі – творча та педагогічна робота. Підготовлена докторська дисертація на тему “Розробка методів діагностування газотранспортних систем на нестационарних режимах і підвищення ефективності їх обслуговування”. Цю роботу було успішно захищено і ВАК України 1996 року присвоїла Володимирові Грудзу вчений ступінь – доктора технічних наук.

За плідну наукову працю та підготовку студентів і наукової молоді Вчена рада Івано-Франківського державного технічного університету в 1997 році присвоїла Грудзу Володимиру Ярославовичу вчене звання – професора кафедри транспорту і зберігання нафти і газу.

У 1997 році Грудз В. Я. став лауреатом другої премії Української нафтогазової академії за монографію “Керування режимами газотранспортних систем”. Нагороджений почесною відзнакою НАК “Нафтогаз України”.

З 1997 року - він член-кореспондент Української нафтогазової академії та член-кореспондент Академії гірничих наук України, а з 1998 року - дійсний член Української нафтогазової академії.

У 1998 році Грудза В. Я. призначено завідувачем кафедри спорудження та ремонту газонафтопроводів і газонафтосховищ.

За широке впровадження наукових розробок та галузевих методик у виробництво у 1998 році вченому присвоєно почесне звання “Заслужений працівник Укргазпрому”, а в 2004 році Володимир Ярославович нагороджений почесною відзнакою НАК “Нафтогаз України” III ступеня.

Значні здобутки на науковій і педагогічній ниві Грудза Володимира Ярославовича високо оцінені в Україні. У 2006 році професору за колективну роботу “Розробка і впровадження вискоефективних технологій видобування та постачання газу для підвищення енергетичної безпеки держави” присвоєно почесне звання “Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки 2006 року”.

У 2009 році професор Грудз В. Я. відповідно до розпорядження голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації та голови обласної ради за значний особистий внесок у розвиток науки нагороджений дипломом “Відомий науковець року”.

Володимир Ярославович створив наукову школу “Оптимізація обслуговування газотранспортних систем”, у якій творчо працюють аспіранти і докторанти. Один із них захистив дисертацію на здобуття наукового ступеню доктора технічних наук, а одинадцять здобули науковий ступінь кандидата технічних наук.

Під науковим керівництвом Грудза В. Я. виконуються науково-дослідні роботи, здійснюються теоретичні та експериментальні дослідження, метою яких є забезпечення надійної і ефективної експлуатації системи трансукраїнських газопроводів. Володимиром Грудзом та його науковою школою розроблено ряд галузевих методик та технічних засобів підвищення ефективності обслуговування газопроводів, що знайшли застосування в газотранспортних підприємствах України, Болгарії, Росії.

Професор Грудз В. Я. є член редколегії трьох науково-технічних журналів, головою спеціалізованої Вченої ради з захисту дисертацій за спеціальністю “Трубопровідний транспорт, нафтогазосховища”.

Вчений читає лекції з дисципліни “Насосні і компресорні станції”, керує курсовим та дипломним проектуванням студентів, магістерськими роботами, виробничими та переддипломними практиками, проводить заняття зі слухачами інституту післядипломної освіти за профілем спеціальності та слухачами курсів підвищення кваліфікації, читає лекції за кордоном.

До основних публікацій слід віднести:

Грудз В. Я. Порівняльний аналіз застосування в трубопровідному транспорті нафтопродуктів протитурбулентних присадок різних типів / **В. Я. Грудз**, Р. С. Аль-Дандал // Нафтогаз. галузь України. – 2016. – № 3. – С. 16-19.

Вплив фільтраційного опору ґрунту на інтенсивність аварійних витоків із газопроводу / **В. Я. Грудз**, Я. В. Грудз, Н. Я. Дрінь, Я. М. Дем'янчук // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 2. – С. 68-73.

Грудз В. Я. Використання протитурбулентних присадок з метою зменшення енерговитрат на перекачування нафти / **В. Я. Грудз**, Р. С. Аль-Дандал // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 4. – С. 54-59.

Грудз В. Я. Режим роботи НПС нафтопродуктопроводу при використанні протитурбулентних присадок / **В. Я. Грудз**, Р. С. Аль-Дандал // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2015. – № 2. – С. 124-130.

Автомобільні газонаповнювальні компресорні станції (АГНКС) : монографія / **В. Я. Грудз**, Я. В. Грудз, В. В. Костів [та ін.]. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2014. – 320 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 316-317.

Визначення обсягу запасних частин систем газопостачання / **В. Я. Грудз**, Я. В. Грудз, О. В. Ганжа, Н. Я. Дрінь // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 2. – С. 26-36.

Грудз В. Я. Зміна режиму роботи неізотермічного нафтопроводу шляхом зміни схем роботи його лінійної частини / **В. Я. Грудз**, В. Т. Болонний, А. Я. Ждек // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 1. – С. 85-91.

Дослідження процесу фільтрації газу в ґрунті у разі появи витоків із газопроводу / **В. Я. Грудз**, Я. В. Грудз, Н. Я. Дрінь, Р. Б. Стасюк // Нафтогаз. енергетика. – 2014. – № 1. – С. 70-74.

Планування технічного обслуговування об'єктів міських газових мереж в умовах централізованої системи / **В. Я. Грудз**, Я. В. Грудз, О. В. Ганжа, Н. Я. Дрінь // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 1. – С. 183-189.

Грудз В. Я. Прогнозування аварійних втрат нафти в розгалужених неізотермічних нафтопроводах / **В. Я. Грудз**, В. Т. Болонний, А. Я. Ждек // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 1. – С. 100-109.

Дослідження формування ареалів забруднення і загазованості витоками з трубопроводів на математичних моделях / Л. Є. Шкіца, **В. Я. Грудз**, О. В. Палійчук, О. М. Мандрик // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2012. – № 4. – С. 39-44.

Ждек А. Я. Визначення залишкового ресурсу тривало експлуатованих нафтопроводів із врахуванням наявних корозійних дефектів та умов експлуатації / А. Я. Ждек, **В. Я. Грудз** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 2. – С. 134-142.

Сучасні програмні продукти як засіб діагностування неізотермічних нафтопроводів / **В. Я. Грудз**, Л. І. Мельник, В. Т. Болонний, А. Я. Ждек // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2012. – № 1. – С. 7-16.

Технічна діагностика трубопровідних систем : монографія / **В. Я. Грудз**, Я. В. Грудз, В. В. Костів [та ін.]. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2012. – 512 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 503-507.

Обслуговування і ремонт газопроводів : монографія / **В. Я. Грудз**, Д. Ф. Тимків, В. Б. Михалків, В. В. Костів. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2009. – 711 с. : іл. – Бібліогр.: с. 703-708.

Енергетична безпека держави: високоефективні технології видобування, постачання і використання природного газу / Є. І. Крижанівський, М. І. Гончарук, **В. Я. Грудз** [та ін.]. – К. : Інтерпрес ЛТД, 2006. – 282 с. : іл. – Бібліогр.: с. 267-280.

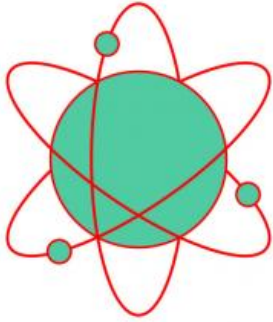
Трубопровідний транспорт газу : монографія / М. П. Ковалко, **В. Я. Грудз**, В. Б. Михалків [та ін.]. – К. : Агенство з рац. використання енергії та екології, 2002. – 600 с.

Математичне моделювання фільтрації газу в ґрунті внаслідок виникнення малих витоків у газопроводі / **В. Я. Грудз**, Я. В. Грудз, В. В. Фейчук [та ін.] // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2011. – № 3. – С. 66-69.

55 років

з часу створення *кафедри загальної та прикладної фізики*

Свою діяльність кафедра фізики розпочала в 1962 році. Першим завідувачем кафедри був професор Скублевський Юхим Михайлович. На той час на кафедрі було тільки два викладачі: асистент Годованець Любомир Юрійович, старший викладач Міхельман Ананій Ананієвич, а також зав. лабораторіями Кустовський Анатолій Григорович. Тоді кафедра фізики була однією з невеликої кількості кафедр Станіславського загальнотехнічного факультету і вже тоді починає формуватися напрям наукових досліджень – застосування фізичних полів для інтенсифікації різних технологічних процесів. Першим результатом таких досліджень була дисертаційна робота Міхельмана А. І., у якій розглядались практичні питання впливу ультразвуку на відкладання парафіну в нафтових свердловинах.

У 1963 році на базі загальнотехнічного факультету був створений Івано-Франківський філіал Львівського політехнічного інституту. З цього часу починається значний кількісний і якісний ріст кафедри. На кафедру приходять ряд нових викладачів: Походенко Р. Г., Мащинов А. М., Журавська Г. Я., Річка К. Й., Малінічева Р. Т., Лисий А. В., Корнієнко І. М., Барчук А. М., а із Львівської політехніки переходять Петрук З. В., Костюк О. А., Коновалов В. Я.

У 1964 р. кафедра поповнюється новими викладачами, які починають успішно займатись науково-дослідною роботою. Це - Зарін П. П., Подвальних Г. С., Федоров О. Є., Пустогов В. І., Сурнін Л. С. Завдяки дослідженням Подвальних Г. С., який згодом став кандидатом фізико-математичних наук, та Заріна П. П. на кафедрі започатковується науковий напрям з проблем фізики твердого тіла.

З 1969 р. до 1982 р. кафедру очолював кандидат фізико-математичних наук, доцент Цок О. О. Цей період в історії кафедри можна назвати періодом розквіту кафедри. За наукового керівництва Подвальних Г. С. успішно працює лабораторія фізики твердого тіла, в якій виконані і захищені кандидатські дисертації Заріним П. П., Антощук А. Г., Бакумою Т. Д. та Бондаренком В. В. У 1977 р. на кафедру приходять кандидат фізико-математичних наук Галушак М. О., а також Чернов Б. О., який поступає в цільову аспірантуру при Всесоюзному

науково-дослідному інституті бурової техніки (м. Москва), захищає кандидатську дисертацію і повертається на кафедру на посаду доцента. З питань застосування фізичних полів для окремих процесів експлуатації нафтових і газових родовищ в Московському інституті нафтохімічної і газової промисловості ім. Губкіна кандидатські дисертації захищають Пустогов В. І та Федоров О. Є.

В 1975 р. кафедра фізики переходить в нові приміщення на вул. Карпатську, 15, де і знаходиться в даний час в навчальному корпусі № 4. На кафедру приходять нові викладачі – кандидати фізико-математичних наук Омеляненко В. В. і Лучицький Р. М. та кандидат біологічних наук Самелюк Б. Ю.

З 1982 р. кафедру очолює доцент Подвальних Г. С., під керівництвом якого покращується матеріально-технічна база кафедри, зростає обсяг фінансування госпдоговірних наукових робіт.

У 1993 р. за плідну навчально-методичну і науково-дослідну роботу доценту Галущак М. О. присвоєно звання професора, а в 2000 р. Указом Президента України – звання „Заслужений працівник освіти України”.

З 1999 по 2001 рік обов'язки завідувача кафедри виконував доцент Федоров О. Є., якого було обрано членом-кореспондентом Української нафтогазової академії. На кафедру приходять нові молоді викладачі – випускники університетів. Це кандидати фізико-математичних наук Солоничний Я. В., Мазур М. П., асистенти Сімків М. Є., Матеїк Г. Д., які згодом захистили кандидатські дисертації, а пізніше – кандидати фізико-математичних наук Луцишин Т. І., Басараба Ю. Б. і Гевик В. Б. та асистенти Нижникевич В. В., Крицак Т. О., Шевчук О. В., Орчик Н. М.

У 2000 р. дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук захищає Чернов Б. О. і у 2001 році Вченою радою університету обирається завідувачем кафедри фізики. У цьому ж році професора Чернова Б. О. обрано академіком Української нафтогазової академії. За вагомий внесок у розвиток вищої освіти Чернов Б. О., Федоров О. Є., Сімків М. Є. та Крицак Т. О. нагороджені нагрудним знаком «Відмінник освіти України».

З 2001 року кафедра фізики, в складі якої працює два професори, десять доцентів та шість асистентів входить до складу Інституту фундаментальної підготовки, який очолює заслужений працівник освіти України, академік Академії наук вищої школи України, професор кафедри Галущак М. О.

У 2004 р. професор Галущак М. О. здобув вчений ступінь доктора фізико-математичних наук і очолив нову кафедру фізики новітніх

технологій. Викладачі новоствореної кафедри розробили і впровадили в навчальний процес новітні та інноваційні технології. Зокрема, доцентом Лучицьким Р. М. розроблено інноваційну експрес-форму навчання на основі електронного курсу з фізики. Також упроваджено технологію дистанційного навчання студентів Дрогобицького консультпункту на основі 6-модульного електронного навчального посібника з курсу фізики, виданого колективом кафедри за редакцією професора Галуцка М. О. Про високий рівень вказаних вище інноваційних технологій свідчать три Золоті медалі на Міжнародних виставках у 2008-2011 рр., одержаних університетом на основі представлених кафедрою матеріалів.

Відповідно до Ухвали Вченої ради університету від 28 вересня 2010 р. внаслідок злиття двох кафедр – кафедри фізики новітніх технологій та кафедри фізики, створено кафедру загальної та прикладної фізики, завідувачем котрої обрано доктора фізико-математичних наук, професора Галуцка М. О. На кафедрі працюють: 1 професор, 9 доцентів, 4 асистенти. Навчальний процес допомагає проводити інженерно-технічний персонал у складі 9 осіб, який очолюють завідувачі лабораторіями Калугін А. Г. та Приплюцька І. М., а також ветерани кафедри – інженери Сичова Л. Й., Галуцка І. Б. та Дутчак Р. Б. Викладання фізики та спеціальних фізичних курсів здійснюється у 2 кафедральних лекційних аудиторіях, 11 навчальних лабораторіях з механіки, молекулярної фізики, електрики і магнетизму, оптики і атомної фізики та в 2 комп'ютерних класах.

Своє майбутнє кафедра загальної та прикладної фізики бачить у високоякісній підготовці фахівців згідно з вимогами Болонської декларації у тісному поєднанні навчального процесу з фундаментальними науковими дослідженнями.

До основних публікацій викладачів та науковців кафедри належать:

Лучицький Р. М. Додатковий курс фізики. Фізика твердого тіла : мультимедійний супровід лекцій [Електронний ресурс] / Р. М. Лучицький, В. В. Нижникевич. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 180 с.

Матеїк Г. Д. Загальна фізика [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Ч. 1 / Г. Д. Матеїк. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 253 с.

Матеїк Г. Д. Загальна фізика [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Ч. 2 / Г. Д. Матеїк. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 298 с.

Чернова М. Є. Фізика : навч. посіб. : у 3 ч. / **М. Є. Чернова, Б. О. Чернов, В. Б. Гевик.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – Ч. 3 : Елементи хвильової оптики, атомної та ядерної фізики. - 175 с. – Бібліогр.: с. 172.

Басараба Ю. Б. Перспективи застосування цеолітів Сокирницького родовища для очищення природної води / **Ю. Б. Басараба, Т. М. Засадний** // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2015. – № 1. – С. 46-51.

Галушак М. О. Курс загальної фізики. Практичні заняття : навч. посіб. : у 3 кн. / **М. О. Галушак, Ю. Б. Басараба, Т. І. Луцишин.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – Кн. 3 : Оптика. Атомна і ядерна фізика. - 411 с. – Бібліогр.: с. 396-397.

Дослідження термодинамічних властивостей кристалів ZnTe, ZnSe, ZnS із використанням ad initio розрахунків / **М. О. Галушак, Т. О. Парашук, В. М. Бройчук, Л. І. Никируй** // Фізика і хімія твердого тіла. – 2015. – Т. 16, № 2. – С. 271-275.

Лях М. М. Дослідження впливу коливальних рухів сітки на ефективність роботи вібратора / **М. М. Лях, Н. В. Федоляк, В. М. Вакалюк** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 4. – С. 36-42.

Басараба Ю. Б. Дослідження якості основних джерел питної води мешканців міста Івано-Франківська / **Ю. Б. Басараба** // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2014. – № 2. – С. 58-63.

Галушак М. О. Курс загальної фізики. Практичні заняття : навч. посіб. : у 3 кн. / **М. О. Галушак, Т. І. Луцишин, Ю. Б. Басараба.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – Кн. 2 : Електромагнетизм. - 195 с. – Бібліогр.: с. 186.

Мазур М. П. Моделювання процесів гідратуутворення під час транспортування газу / **М. П. Мазур, Л. Я. Побережний** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 4. – С. 26-32.

Матеїк Г. Д. Фізика [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Ч.1 / **Г. Д. Матеїк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 249 с.

Рувінський Б. М. Термоелектричний ефект у стрічках допованого графену / **Б. М. Рувінський**, М. А. Рувінський // Фізика і хімія твердого тіла. – 2014. – Т. 15, № 3. – С. 457-463.

Термоелектричне матеріалознавство твердих розчинів PbTe-Bi Te , PbTe-Sb Te / Д. М. Фреїк, **І. В. Горічок**, О. С. Криницький, **Г. Д. Матеїк** [та ін.] // Фізика і хімія твердого тіла. – 2014. – Т. 15, № 3. – С. 635-642.

Федоров О. Є. Фізика. Молекулярна фізика і термодинаміка [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **О. Є. Федоров**, Б. Я. Депутат, А. Я. Вовчук. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 100 с.

Чернов Б. О. Оцінка працездатності зміцненого шару поверхні елементів бурильної колони вакуумним газотермоциклічним іонно-плазмовим азотуванням / **Б. О. Чернов**, В. І. Мірненко, М. Я. Ткач // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 4. – С. 118-124.

Чернов Б. О. Підвищення корозійної стійкості елементів бурильної колони вакуумним газотермоциклічним іонно-плазмовим азотуванням / **Б. О. Чернов**, В. І. Мірненко, М. Я. Ткач // Нафтогаз. енергетика. – 2014. – № 2. – С. 21-26.

Чернова М. Є. Дослідження гідродинамічних циркуляційних процесів промивальної рідини під час буріння похило-скерованих і горизонтальних свердловин / **М. Є. Чернова** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 1. – С. 48-52.

Автоматизований комплекс для вимірювань термоелектричних параметрів напівпровідників / **М. О. Галушак**, Б. С. Дзундза, А. І. Ткачук, Д. М. Фреїк // Методи та прилади контролю якості. – 2013. – № 1. – С. 79-83.

Галушак М. О. Будівельна фізика : навч. посіб. Ч. 2 / **М. О. Галушак**, **Б. М. Рувінський**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 269 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 269.

Галушак М. О. Вища освіта і Болонський процес : конспект лекцій / **М. О. Галушак**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 157 с. – Бібліогр.: с. 157.

Кристалоквазіхімічні моделі точкових дефектів і механізми легування кристалів ZnSe:Cr / М. П. Лекун, Г. Я. Гургула, В. М. Бойчук, **Г. Д. Матеїк** // Фізика і хімія твердого тіла. – 2013. – Т. 14, № 3. – С. 581-588.

Луцишин Т. І. Фізика : конспект лекцій. Ч. 2 / **Т. І. Луцишин, Ю. Б. Басараба**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 213 с. : рис.

Мазур М. П. Віртуальні інтерактивні навчальні засоби - майбутнє дистанційного навчання для інженерних напрямів / **М. П. Мазур**, М. Л. Яновський // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 1. – С. 280-285.

Методи вимірювання теплопровідності масивних твердих тіл і тонких плівок / **М. О. Галушак**, В. Г. Ральченко, А. І. Ткачук, Д. М. Фреїк // Фізика і хімія твердого тіла. – 2013. – Т. 14, № 2. – С. 317-345.

Нові нанокompозитні матеріали / Д. М. Фреїк, **М. О. Галушак**, О. С. Криницький, О. М. Матківський // Фізика і хімія твердого тіла. – 2013. – Т. 14, № 2. – С. 300-316.

Особливості механізму піноутворення в піногенеруючих пристроях ежекторного типу / М. М. Лях, В. М. Савик, **В. М. Вакалюк, Я. В. Солоничний** [та ін.] // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 1. – С. 98-104.

Приповерхневі шари і термоелектричні властивості парофазних конденсатів PbTe : Bi / Д. М. Фреїк, Б. С. Дзундза, О. Б. Костюк, **Г. Д. Матеїк** // Фізика і хімія твердого тіла. – 2013. – Т. 14, № 2. – С. 444-447.

Федоров О. Є. Фізика. Механіка [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **О. Є. Федоров**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 112 с.

Чернова М. Є. Динаміка гідроакустичних коливань у затопленій струмині затрубного простору бурильної колони / **М. Є. Чернова** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 1. – С. 82-88.

Чернова М. Є. Полімерно-композиційні матеріали для елементів бурильної колони / **М. Є. Чернова** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 1. – С. 153-161.

Галущак М. О. Курс фізики : підручник : у 3 кн. / **М. О. Галущак, О. Є. Федоров.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – Кн. 1 : Механіка. Молекулярна фізика і термодинаміка. - 612 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 611.

Гевик В. Б. Курс фізики : конспект лекцій / **В. Б. Гевик.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 306 с. : рис. Бібліогр.: с. 295.

Луцишин Т. І. Фізика : конспект лекцій. Ч.1 / **Т. І. Луцишин, Ю. Б. Басараба.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 180 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 179.

Фізика : зб. тест. завдань : навч. посіб. / **М. О. Галущак, В. І. Пустогов, М. П. Мазур** [та ін.] ; ред. Галущак М. О. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 399 с. : табл. – Бібліогр.: с. 397.

85 років
з часу створення
кафедри буріння нафтових і газових свердловин

Стрімкий і ефективний розвиток нафтового промислу в Галичині став можливим завдяки повсякденній наполегливій праці, таланту та розуму людей, котрі пов'язали своє життя з цим важким та непересічним видом діяльності, належного інтелектуального багажу, підготовки відповідних робітничих, технічних та інженерних кадрів.

1898 рік став роком заснування вищої нафтової освіти, коли при Львівській політехнічній школі (нині Національний університет "Львівська політехніка") розпочато підготовку фахівців для розвитку нафтового промислу.

У 1917 році на кафедрі гірництва Львівської політехнічної школи для викладання глибокого буріння і експлуатації нафти було запрошено промисловця і нафтового директора з Борислава, гірничого інженера, доцента Юліана Фабіанського.

Кафедра вертництва і видобування нафти була заснована у 1922 році при Львівській політехнічній школі. Очолив кафедру доцент Юліан Фабіанський, якому у 1936 році присвоїли почесне звання професора Львівської політехніки.

У 1937 році на завідування кафедри вертництва і видобування нафти було запрошено технічного директора і довірену особу львівської Акціонерної спілки "Піонер" Станіслава Паращака, випускника Львівської політехнічної школи. У роки війни роботу політехнічного інституту було паралізовано, і кафедра буріння і видобування нафти в цей період не працювала.

Після звільнення Львова від фашистської окупації (27 липня 1944р.) рішенням Уряду від 28 серпня 1944р. роботу Львівського політехнічного інституту було поновлено, і вже у грудні цього ж року було відкрито нафтовий факультет і в його складі поновлено роботу кафедри буріння. Першим повосінним завідувачем кафедри буріння нафтових і газових свердловин став уродженець Кубанського краю, відомий спеціаліст у галузі буріння і патріот нафтової справи, кандидат технічних наук, доцент Єременко Терентій Юхимович (з 1958р. доктор технічних наук, професор), який очолював кафедру у 1945-1951рр. та 1956-1963 рр.

У 1951-1956 рр. посаду завідувача кафедри буріння обіймав доцент Тирман Євген Мартинович, який у 70-х роках працював у Рангунському технічному університеті (Бірма).

Після переведення з 1 серпня 1963 року кафедри буріння у складі нафтового факультету до Івано-Франківська завідувачем кафедри було призначено доцента Скачедуба Олександра Миновича. Уродженець Краснодарського краю, відомий спеціаліст і керівник у нафтовій галузі Скачедуб О. М. очолював кафедру з 1963 р. до 1968 року. Це був складний для кафедри період, оскільки до Івано-Франківська кафедра переїхала у неповному складі.

У 1966 році для роботи на кафедру був запрошений доцент Стетюха Євген Іванович, який з 1968 до 1970 року працював на посаді завідувача кафедри. Учасник Великої вітчизняної війни, випускник Московського нафтового інституту ім. академіка І. М. Губкіна, він з 1955 по 1966 рр. працював на різних посадах у Грозненському нафтовому інституті.

Доцент Банатов Володимир Петрович очолював кафедру буріння з 1970 до 1975 року, учасник Великої вітчизняної війни, до приходу на кафедру працював у науково-дослідних інститутах Куйбишева і Ставрополя.

У 1974 році на посаду професора кафедри було запрошено доктора технічних наук, професора Ясова Віталія Георгійовича, який у 1975 році був обраний на посаду завідувача кафедри буріння і працював на цій посаді до 1984 року.

Випускник кафедри буріння 1954 року Майдан Євген Павлович з 1970 року працював на посаді доцента, заступника декана і декана ГНПФ. До приходу на кафедру буріння працював на посаді заступника директора Дрогобицького нафтового технікуму, за його участі підготовлено велику когорту буровиків, дехто з яких і сьогодні працює в університеті (професор Коцкулич Я. С., доценти Оринчак М. І., Сенюшкович М. В. та інші). У 1984 році доцент Майдан Є. П. був обраний завідувачем кафедри буріння, на якій він перебував до останніх днів свого життя (помер у 1989 році).

З 1989 по 2012 роки кафедру очолював доктор технічних наук, професор Коцкулич Ярослав Степанович. З 2012 року завідувачем кафедри призначено її випускника, доктора технічних наук, професора Чудика Ігоря Івановича.

До основних публікацій науковців та викладачів кафедри слід віднести:

Аналіз, систематизація та оцінювання вагомості факторів, що спричиняють неякісне кріплення похило-скерованих свердловин та бокових стволів / **І. М. Ковбасюк, О. Б. Марцинків**, М. І. Ковбасюк, Б. О. Марцинків // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2016. – № 1. – С. 52-59.

Воєвідко І. В. Аналіз напруженого стану обважнених бурильних труб в процесі забурювання бічного стовбура в обсадній колоні свердловини / І. В. Воєвідко, **І. І. Чудик** // Нафтогаз. галузь України. – 2016. – № 1. – С. 35-37.

Малоглиниста емульсійна промивальна рідина для первинного розкриття продуктивних пластів / **Я. С. Коцкулич, Б. А. Тершак**, А. М. Андрусак, Є. А. Коцкулич // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2016. – № 1. – С. 19-27.

Мислюк М. А. Вибір стабілізованих компоновок низу бурильної колони для буріння свердловин / **М. А. Мислюк**, Р. М. Долик // Нафтогаз. галузь України. – 2016. – № 1. – С. 26-34.

Цивільний захист та техногенна безпека нафтогазових об'єктів : навч. посіб. / Я. М. Семчук, **О. Ю. Витязь**, М. П. Кулик, М. П. Школьніий. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 339 с.

Аналіз ускладнень при експлуатації газових і газоконденсатних свердловин та шляхи боротьби з ними / В. Б. Воловецький, **О. Ю. Витязь**, В. І. Коцаба [та ін.] // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2015. – № 2. – С. 78-88.

Використання скінченно-елементного аналізу для оцінки міцності та довговічності елементів нафтогазового обладнання / В. І. Артими, **В. В. Гриців**, І. І. Яциняк, Б. Д. Сторож // Нафтогаз. енергетика. – 2015. – № 2. – С. 69

Газогідрати. Гідратоутворення та основи розробки газових гідратів : монографія / Г. Г. Півняк, **Є. І. Крижанівський**, В. О. Онищенко, **О. Ю. Витязь** [та ін.] ; ред.: Півняк Г. Г., Крижанівський Є. І., Онищенко В. О. – Дніпропетровськ : Літограф, 2015. – 219 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 192-203.

Кінематичні передавальні функції колони бурильних та насосно-компресорних труб / М. В. Лисканич, **І. І. Чудик, Я. С. Гридчук, А. Р. Юрич** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 3. – С. 17-26.

Копей Б. В. Аналіз поривів промислових трубопроводів в експлуатаційних умовах / **Б. В. Копей, О. О. Кузьмін, Т. П. Венгринюк** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 2. – С. 103-110.

Способи очищення внутрішньої порожнини шлейфів газових та газоконденсатних свердловин / В. Б. Воловецький, **О. Ю. Витязь**, В. І. Коцаба, О. М. Щирба // Нафтогаз. енергетика. – 2015. – № 2. – С. 32-43.

Удосконалення конструкції та розширення області застосування гідравлічного ударного механізму / **І. І. Чудик, М. І. Оринчак, О. С. Бейзик, О. І. Кирчей** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 1. – С. 105-111.

Удосконалювання технології запобігання обвалювань та осипань стінок свердловини / **М. І. Оринчак, І. І. Чудик, О. С. Бейзик, О. І. Кирчей** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 2. – С. 35-42.

Bomba A. Ya. Mathematic modelling of thermodynamic effects in a gas formation well bore zone = Математичне моделювання термодинамічних ефектів у присвердловинній зоні газового пласта / А. Ya. Bomba, **М. А. Myslyuk, S. V. Yaroshchak** // Journal of Hydrocarbon Power Engineering. – 2014. – Vol. 1, № 1. – P. 1-4.

Воловецький В. Б. Розроблення комплексних заходів, спрямованих на підвищення ефективності видобування вуглеводнів при розробці родовищ на виснаження / В. Б. Воловецький, О. М. Щирба, **О. Ю. Витязь** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 3. – С. 154-165.

Коцкулич Я. С. Дослідження впливу згину на напружений стан обсадних труб / **Я. С. Коцкулич, О. М. Лев, О. Б. Марцинків** // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 6. – С. 7-11.

Коцкулич Я. С. Проектування конструкцій та кріплення свердловин : конспект лекцій / **Я. С. Коцкулич, І. М. Ковбасюк, Я. В. Кунцяк.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 153 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 153.

Мислюк М. А. Принципи вибору компоновок низу бурильної колони для буріння похилих ділянок свердловин / **М. А. Мислюк, Р. М. Долик** // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 5. – С. 7-15. – Укр. та англ. мовами.

Основи інтенсифікації припливу вуглеводнів на морі : конспект лекцій. Ч.1 / Я. Я. Якимечко, **Я. М. Фем'як, С. О. Овецький, М. В. Кичма.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 148 с. – Бібліогр.: с. 148.

Оценка параметров выносливости резьбовых соединений элементов бурильной колонны на основании критерия подобия усталостного разрушения / И. И. Яцыняк, **В. М. Ивасив, В. И. Артым** [и др.] // Стр-во нефтян. и газовых скважин на суше и на море. – 2014. – № 10. – С. 4-7.

Оцінка впливу перевантажування на кінетику втомного пошкодження зразків із сталі 40 ХН / **В. М. Івасів, В. І. Артим, І. І. Яциняк, В. В. Гриців** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 2. – С. 76-81.

Підвищення надійності розмежування пластів з аномально низькими тисками / **М. В. Сенюшкович, І. М. Ковбасюк, О. Б. Марцинків** [та ін.] // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 1. – С. 66-73.

Розробка рецептури модифікованої паливно-мазутно-бітумної ванни / **І. І. Чудик, М. І. Оринчак, О. С. Бейзик, О. І. Кирчей** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 3. – С. 147-153.

Транспортування свердловинної продукції з морських нафтогазових родовищ : конспект лекцій / Я. Я. Якимечко, **Я. М. Фем'як, С. О. Овецький, В. Б. Боднарук.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 152 с. : рис. – Бібліогр.: с. 144.

Чудик І. І. Дослідження передумов жолобоутворення на стінках свердловини замками бурильної колони / І. І. Чудик, А. І. Різничук // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 2. – С. 80-87.

Овецький С. О. Морські нафтогазові споруди (модуль 2) [Електронний ресурс] : конспект лекцій / С. О. Овецький, Я. М. Фем'як, Ю. В. Міронов. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 118 с.

Чудик І. І. Геологорозвідувальна справа і технологія буріння [Електронний ресурс] : конспект лекцій / І. І. Чудик, А. І. Волобуєв, А. Р. Юрич. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 154 с.

Бойко В. С. Технологія видобування нафти : підручник / В. С. Бойко ; рец.: Тарко Я. Б., Коцкулич Я. С. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012. – 827 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 814-818.

Буріння нафтових і газових свердловин [Електронний ресурс] : конспект лекцій / Я. С. Коцкулич, І. М. Ковбасюк, О. Б. Марцинків, І. І. Чудик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 189 с.

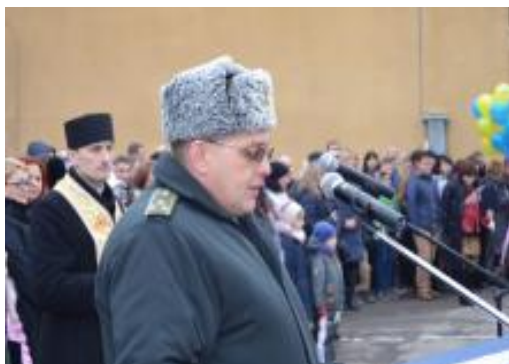
Оцінка росту півеліпсоїдних втомних тріщин у бурильних трубах за змінних умов навантаження / Є. І. Крижанівський, В. І. Артим, І. М. Гойсан, В. В. Гриців // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2012. – № 1. – С. 89-98.

Мислюк М. А. Буріння свердловин : довідник : у 5 т. / М. А. Мислюк, І. Й. Рибчич. – К. : Інтерпрес ЛТД, 2012. - Т. 4 : Завершення свердловин. – 608 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 597-599.

Оринчак М. І. Буровий розчин для якісного вторинного розкриття продуктивних горизонтів / М. І. Оринчак, М. М. Оринчак, О. С. Бейзик // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2012. – № 1. – С. 25-32.

1 травня
60 років від дня народження
начальника військової кафедри, полковника
Вязніцева Юрія Вікторовича

Юрій Вікторович ВЯЗНИЦЕВ народився 1 травня 1957 року в с. Креховичі Долинського району Івано-Франківської області. В 1979 р. закінчив Івано-Франківський інститут нафти і газу і за велінням серця пішов служити до Збройних сил. Військову академію тилу і транспорту закінчив у 1994 р. За час служби

пройшов шлях від начальника служби пально-мастильних матеріалів військової частини до начальника кафедри військової підготовки.

Полковник Вязніцев Ю. В. – освічений, мудрий і принциповий керівник, вимогливий до себе й підлеглих. Саме під його керівництвом кафедра визнана одним з кращих військових навчальних підрозділів з підготовки військових фахівців.

Велику увагу Юрій Вікторович приділяє підвищенню якості наукової, методичної та навчальної роботи, вдосконаленню матеріально-технічної бази кафедри, створенню найоптимальніших умов для діяльності науково-педагогічних працівників і навчання студентів.

До основних публікацій слід віднести:

Вязніцев Ю. В. Впровадження комплексної системи дистанційної форми надання інформаційного навчального матеріалу та проведення тестування у навчальному процесі кафедри військової підготовки ІФНТУНГ / **Ю. В. Вязніцев**, Д. В. Лісафін, А. І. Станецький // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 1. – С. 291-297.

Берладин Я. П. Досвід впровадження системи дистанційної форми навчання у навчальний процес кафедри військової підготовки ІФНТУНГ / Я. П. Берладин, **Ю. В. Вязніцев**, А. І. Станецький // Дистанційна освіта: стан і перспективи для технічних спеціальностей : перша Всеукр. наук.-метод. конф., 10-12 жовт. 2012 р., м. Івано-Франківськ : зб. тез доп. / ІФНТУНГ. - Івано-Франківськ, 2012. – С. 66-67.

Вязніцев Ю. В. Можливості використання підземних вод гідросфери, ліквідованих свердловин для локалізації та гасіння лісових пожеж в гірській місцевості / **Ю. В. Вязніцев**, М. В. Хтема // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2011. – № 2. – С. 113-117.

Вязніцев Ю. Кафедра військової підготовки / Ю. Вязніцев // Студент Прикарпаття. – 2010. - Липень. – № 3-6. – С.14.

Крижанівський Є. І. Методика застосування польового магістрального трубопроводу для відкачування осадових вод природних та штучних водоймищ / Є. І. Крижанівський, **Ю. В. Вязніцев** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2007. – № 1. – С. 106-111.

Вязніцев Ю. В. Дослідження зміни фізико-хімічних властивостей автобензинів під час довготривалого зберігання / **Ю. В. Вязніцев**, Д. В. Лісафін // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2004. – № 2. – С. 70-74.

Вязніцев Ю. Підготовка професійних військових кадрів відповідно до сучасних вимог : [на базі каф. військ. підгот. ІФНТУНГ] / Ю. Вязніцев // Галичина. – 2004. - 5 черв. – № 85. – С. 4.

Вязніцев Ю. В. Fuel Service Millitary School Personnel : навч. посіб. з англ. мови / **Ю. В. Вязніцев**, Г. І. Лазарук, В. М. Хтема. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2003. – 119 с.

24 травня
60 років від дня народження
завідувача кафедри нафтогазової гідромеханіки, професора
Паневника Олександр Васильовича

Олександр Васильович ПАНЕВНИК народився 24 травня 1957 року в м. Салават Башкирської АРСР. Вищу освіту отримав в Івано-Франківському інституті нафти і газу за спеціальністю «Машини та обладнання нафтових і газових промислів».

Після закінчення інституту працював у науково-дослідному секторі. Впродовж 1991 – 1994 років навчався в аспірантурі.

Член-кореспондент Української нафтогазової академії.

Член спеціалізованих Вчених рад із захисту дисертацій:

- Д 20.052.04 Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 05.05.12 – «Машини нафтової і газової промисловості»;
- Д 20.052.05 Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 21.06.01 – «Екологічна безпека (технічні науки)».

Відповідальний секретар: науково-технічного журналу "Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу».

Тематика наукових досліджень стосується використання ежекційно-хвильових технологій в процесах будівництва та експлуатації свердловин і, зокрема, при реалізації наступних технологічних процесів:

- буріння з відбором керну;
- буріння в умовах поглинання бурового розчину;
- буріння свердловин великого діаметра;
- буріння в умовах підвищеної міцності гірських порід;
- видалення з вибою сторонніх предметів;
- ліквідація прихоплень бурильної колони;
- освоєння свердловини;
- випробовування пластової рідини;
- промивання піскових пробок.

Вчений є автором понад 190 наукових та методичних праць (у тому числі 15 авторських свідоцтв та патентів на винаходи та 3-х монографій).

До основних публікацій слід віднести:

Паневник О. В. Визначення експлуатаційних параметрів пристрою для очищення вибою свердловин / **О. В. Паневник**, І. Ф. Концур, Д. О. Паневник // Нафтогаз. галузь України. – 2016. – № 2. – С. 20-23.

Гідравліка : навч. посіб. / Л. В. Возняк, П. Р. Гімер, М. І. Мердух, **О. В. Паневник** ; рец. В. Я. Грудз. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 327 с. : рис. – Бібліогр.: с. 314-315.

Паневник О. В. Експериментальне дослідження водогазового ежектора в процесі інжектування вуглекислого газу / **О. В. Паневник**, О. Я. Дубей // Нафтогаз. енергетика. – 2015. – № 2. – С. 23-31.

Гідравлічне моделювання робочого процесу ежекційної системи для промивання піскових корків / Б. В. Копей, **О. В. Паневник**, О. О. Кузьмін, І. Ф. Концур // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 2. – С. 18-23.

Паневник О. В. Визначення розподілу тиску, температури та швидкості руху газорідинної суміші вздовж стовбура нафтової свердловини у випадку експлуатації штанговим свердловинним насосом / **О. В. Паневник**, О. Я. Дубей // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 1. – С. 53-60.

Паневник О. В. Моделювання роботи ежектора при його одночасній компоновці зі свердловинним штанговим насосом у нафтовій свердловині / **О. В. Паневник**, О. Я. Дубей // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 3. – С. 41-48.

Паневник О. В. Визначення граничних умов використання струминного апарата системи утилізації вуглеводнів / **О. В. Паневник** // Нафтогаз. галузь України. – 2013. – № 3. – С. 46-49.

Возняк Л. В. Гідравліка : навч. посіб. / Л. В. Возняк, П. Р. Гімер, **О. В. Паневник**, М. І. Мердух. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 327 с.

Кузьмін О. О. Обґрунтування вибору струминного насоса для промивання піскових пробок / О. О. Кузьмін, **О. В. Паневник**, Б. В. Копей // Нафт. і газ. пром-сть. – 2012. – № 6. – С. 40-44.

Мельников О. П. Дослідження впливу ексцентричного зміщення робочої насадки струминного насоса на його характеристики / О. П. Мельников, **О. В. Паневник** // Вчені Прикарпаття - сталому розвитку краю : Обл. наук.- практ. конф., м. Івано-Франківськ, 25-26 груд. 2012 р. : зб. тез доп. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 193-194.

Мельников О. П. Рівняння характеристики свердловинного струминного насоса в умовах кутового зміщення робочої насадки / О. П. Мельников, **О. В. Паневник** // Нафт. і газ. пром-сть. – 2012. – № 2. – С. 21-23.

Експериментальне дослідження свердловинних струминних насосів / **О. В. Паневник**, І. Ф. Концур, І. Д. Лівак [та ін.] // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 1. – С. 66-74.

Мельников О. П. Дослідження характеристики свердловинних струминних насосів / О. П. Мельников, **О. В. Паневник** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 2. – С. 23-27.

Паневник О. В. Граничний режим експлуатації систем уловлювання парів вуглеводнів / **О. В. Паневник** // Нафт. і газ. пром-сть. – 2011. – № 3. – С. 46-49.

Паневник О. В. Визначення режиму роботи гідравлічної системи уловлювання парів вуглеводнів / **О. В. Паневник** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 1. – С. 143-146.

Паневник О. В. Дослідження умов утилізації нафтових газів / **О. В. Паневник** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2009. – № 2. – С. 84-88.

Паневник О. В. Підвищення екологічної безпеки в ході експлуатації нафтових резервуарів / **О. В. Паневник** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2009. – № 1. – С. 36-40.

Паневник О. В. Контроль та регулювання режиму роботи свердловинних струминних насосів / **О. В. Паневник**, Р. Г. Онацко. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2007. – 138 с. – Бібліогр.: с. 130-136.

Паневник О. В. Основи охорони праці [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **О. В. Паневник**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. – 113 с.

Семчук Я. М. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. / Я. М. Семчук, **О. В. Паневник**, О. М. Мандрик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. – 132 с. – Бібліогр.: с. 131.

Паневник О. В. Свердловинна ежекційна система і методика її розрахунку / **О. В. Паневник**, Р. Г. Онацко // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2005. – № 2. – С. 59-63.

Паневник О. В. Класифікація методів регулювання характеристик свердловинних ежекційних систем / **О. В. Паневник**, Р. Г. Онацко // Нафт. і газ. пром-сть. – 2004. – № 4. – С. 9-11.

Семчук Я. М. Безпека життєдіяльності : конспект лекцій / Я. М. Семчук, **О. В. Паневник**, О. М. Мандрик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2002. – 90 с.

29 травня
20 років з часу створення
Коледжу електронних приладів Івано-Франківського
національного технічного університету нафти і газу

Коледж електронних приладів Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу створено Постановою Кабінету Міністрів України № 526 від 29 травня 1997 року та наказом Міністерства освіти України № 218 від 20.06.1997 року на базі Івано-Франківського технікуму електронних приладів, який ліквідовано.

Івано-Франківський вечірній технікум електронних приладів було створено Міністерством електронної промисловості колишньої держави (наказ № 499-ДСМ від 26 серпня 1981 року), а в 1988 році наказом цього ж Міністерства № 921 від 8 грудня технікум було реорганізовано в денний Івано-Франківський технікум електронних приладів. 29 листопада 1991 року наказом Міністерства вищої освіти України № 231 технікум підпорядкований Міністерству вищої освіти України.

Очолює коледж Кельбас Богдан Андрійович, який є вмілим організатором навчально-виховного процесу, активним учасником усіх справ, які відбуваються сьогодні в освіті, бо сповідує істину, що зацікавити можуть лише зацікавлені, переконати можуть лише переконані, спонукати можуть лише небайдужі. Це вдумливий педагог, для якого студент на першому плані. Він дбає про розвиток навчального закладу, про вивчення і впровадження у навчальний процес результатів наукових досліджень і передового педагогічного досвіду, інноваційних технологій, ефективних форм і методів роботи.

Високий професіоналізм гнучкого і оперативного керівника, який вміє знайти оптимальний вихід із будь-якої ситуації, є запорукою успіхів педагогічного колективу.

Коледж електронних приладів ІФНТУНГУ – це сучасний навчальний заклад, в якому створено всі умови для підготовки молодшого спеціаліста та бакалавра, який здатен витримати конкуренцію на ринку праці.

Основними структурними підрозділами коледжу є п'ять відділень: комп'ютерних систем і програмування; телекомунікацій та комп'ютерної

інженерії; електроніки та економіки; заочної форми навчання; загально-освітньої підготовки.

До послуг студентів – бібліотека, комп'ютерний центр, слюсарно-механічна та радіомонтажна майстерня.

Навчально-лабораторна база, яка постійно розвивається, відповідає вимогам навчальних планів та програм, забезпечує сучасний рівень підготовки спеціалістів, має у своєму складі 46 навчальних кабінетів та лабораторій, 82 дисплейних місця.

Центром усієї навчальної та науково-методичної роботи в коледжі є методичний кабінет – основний компонент підвищення кваліфікації усього викладацького складу, важлива ланка в системі безперервної освіти, один із засобів управління навчально-виховним процесом.

Освітня й виховна діяльність коледжу взаємодоповнюють і взаємозбагачують одна одну. Оновлення змісту загальноосвітніх, соціально-гуманітарних дисциплін підпорядковане меті формування в студентів національної свідомості, патріотизму, правової й економічної грамотності, соціальної активності.

Колективи художньої самодіяльності коледжу мають чималі досягнення на різних фестивалях та конкурсах. Так, вокальне тріо хлопців, ансамбль хлопців неодноразово ставали лауреатами першої премії конкурсу «Розквітає талантами наше Прикарпаття», а ансамбль дівчат та танцювальний ансамбль – лауреатами другої та третьої премій. Вокальне тріо та Т. Димкар стали лауреатами першої премії фестивалю імені Назарія Яремчука.

За ініціативи органів студентського самоврядування та фінансової підтримки студпрофкому традиційно проводяться вечори відпочинку та туристичні поїздки.

10 липня
70 років від дня народження завідувача
кафедри економіки підприємства, професора
Данилюка Миколи Олексійовича

Микола Олексійович ДАНИЛЮК народився 10 липня 1947 року в селі Залуче-Горішне Снятинського району Станіславської (нині Івано-Франківської) області. В 1965 році закінчив Снятинську середню школу ім. В. Стефаника, а в 1970 році Івано-Франківський інститут нафти і газу і отримав кваліфікацію інженера-економіста за спеціальністю "Економіка і організація нафтової і газової промисловості".

З 1972 по 1975 роки навчався в очній аспірантурі Івано-Франківського інституту нафти і газу. Після закінчення аспірантури була представлена закінчена наукова робота, але в пошуках спеціалізованої ради для захисту було втрачено багато часу. В 1981 році на засіданні спеціалізованої ради Московського інституту нафтохімічної і газової промисловості була захищена дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук на тему: "Дослідження економічних і організаційних методів підвищення якості продукції в нафтопереробній промисловості" (на прикладі НПЗ України). Через два роки йому було присвоєно вчене звання доцента кафедри економіки нафтової і газової промисловості.

У 80-тих роках, крім наукової та педагогічної роботи, виконував велику громадську роботу, особливо по лінії товариства "Знання". За активну участь у лекційній пропаганді в 1985 р. був занесений на Дошку пошани правління Івано-Франківської міської організації товариства "Знання". Був заступником голови правління міської організації товариства "Знання". З 1986 року займає посаду завідувача кафедри економіки підприємства Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. За понад 30 років роботи у вищій школі написано більше ста наукових та методичних праць, в тому числі чотири монографії, п'ять навчальних посібників. Він був і залишається керівником багатьох науково-дослідних робіт з економічних питань розвитку нафтогазового комплексу. Серед них такі як: "Розробка рекомендацій щодо ринкових перетворень у нафтогазовому комплексі України",

"Розробка методичних рекомендацій з аналізу ефективності роботи підприємств та структурних одиниць ВАТ "Укрнафта", "Обґрунтування диференціації рентних платежів за нафту і газ для окремих нафтогазовидобувних підприємств". Про оригінальність та новизну його робіт свідчить авторське свідоцтво № 1940 від 26.04.1999 року за розроблену комп'ютерну програму SOPRS для розподілу витрат на видобуток нафти і газу між нафтогазовидобувними об'єктами. Є головою наукової ради факультету економіки і менеджменту, членом багатьох редакційних колегій фахових наукових журналів, керує аспірантами.

Микола Олексійович підготував і захистив дисертацію на тему "Формування нових господарських відносин у нафтогазовому комплексі України". У 1999 р. рішенням ВАК України йому присуджено наукову ступінь доктора економічних наук зі спеціальності "Підприємництво, менеджмент та маркетинг". З 1997 р. дійсний член Української нафтогазової академії. Підготував двох кандидатів наук.

За багаторічну сумлінну працю М. О. Данилюк нагороджений нагрудним знаком "Відмінник освіти України", грамотами Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Івано-Франківської обласної ради, дочірньої компанії "Укргазвидобування", Академії Німецької спілки державних службовців, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

До основних публікацій слід віднести:

Данилюк М. О. Про формування статутного капіталу вітчизняних суб'єктів господарювання / **М. О. Данилюк**, Ю. Д. Лозяк, О. Д. Лозяк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2016. – № 1. – С. 107-116.

Данилюк М. О. Аналіз результатів діяльності газорозподільних підприємств та їх вплив на формування фінансової стратегії / **М. О. Данилюк**, О. Я. Савко // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 4. – С. 16-18.

Данилюк М. О. Наукові розробки з економіки та управління у дисертаційних роботах / **М. О. Данилюк**, Т. Я. Коцкулич // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 7-9.

Данилюк М. О. Про ризики втрат та їх оцінювання / **М. О. Данилюк**, В. А. Лагдан // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 1. – С. 79- 82.

Данилюк М. О. Стратегічні напрями реструктуризації вітчизняних корпорацій нафтогазового комплексу / **М. О. Данилюк**, І. Г. Фадєєва // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 46-49.

Управління витратами : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, **М. О. Данилюк**, О. Г. Мельник [та ін.] – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. – 245 с. : табл. – Бібліогр.: с. 249-250.

Данилюк М. О. Економічна експертиза: наукові засади та практичне використання / **М. О. Данилюк** // Вісн. Тернопіл. нац. екон. ун-ту. – 2015. – № 4. – С. 173-175. – Рец. на кн.: Перезовова І. В. Теоретико-методологічні основи економічної експертизи як форми фінансового контролю : [монографія] / І. В. Перезовова. - Івано-Франківськ : Типовіт, 2013. - 320 с.

Данилюк М. Формування системи моніторингу ефективності діяльності бізнес-інкубаторів / **М. Данилюк**, Р. Бойчук, Б. Гречаник // Банків. справа. – 2013. – № 1. – С. 43-63.

Колбушкін Ю. П. Діагностування та шляхи реформування державної тарифної політики на ринках теплової енергії та природного газу України / Ю. П. Колбушкін, **М. О. Данилюк**, С. О. Висоцький // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 1. – С. 188-193.

Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. / **М. О. Данилюк**, Р. М. Бойчук, Б. В. Гречаник, В. П. Гречаник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Львів : Магнолія 2006, 2013. – 328 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 324.

Фінанси підприємств : навч. посіб. / **М. О. Данилюк**, Н. Я. Спасів, Т. М. Орищин [та ін.]. – 2-ге вид. – Івано-Франківськ ; Тернопіль : ТАЙП, 2013. – 183 с. : табл. – Бібліогр.: с. 182-183.

Данилюк М. О. Актуальні проблеми процесів бізнес-інкубування в Україні: регіональний аспект / **М. О. Данилюк**, Б. В. Гречаник, Р. М. Бойчук // Вчені Прикарпаття - сталому розвитку краю : Обл. наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 25-26 груд. 2012 р. : зб. тез та доп. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 27-31.

Данилюк М. О. Економіко-аналітична діяльність державного службовця : навч. посіб. / **М. О. Данилюк**, Н. П. Струк. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 259 с. : рис. – Бібліогр.: с. 258-259.

Данилюк М. О. Дослідження ступеня впливу господарських ризиків на діяльність нафтопереробних підприємств / **М. О. Данилюк**, Л. І. Ріщук // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 4. – С. 109-112.

Данилюк М. О. Реінжиніринг в системі управління матеріально-технічним забезпеченням нафтогазового комплексу / **М. О. Данилюк**, Л. М. Киба // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 3. – С. 145-152.

Економічний аналіз : навч. посіб. / **М. О. Данилюк**, І. М. Метошоп, У. Б. Бережницька [та ін.]. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 227 с. – Бібліогр.: с. 225.

Данилюк М. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. / **М. О. Данилюк**, О. І. Полатайко, І. М. Данилюк-Черних. – Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2009. – 188 с. – Бібліогр.: с. 188.

Фадєєва І. Г. Інтегрована система оперативного оцінювання витрат бурових підприємств : монографія / І. Г. Фадєєва, **М. О. Данилюк**. – Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2009. – 170 с.

45 років
з часу створення
кафедри безпеки життєдіяльності

За роки свого існування кафедра безпеки життєдіяльності пройшла певну низку змін. Свої корені вона бере ще з часів, коли у 1963 р. для наближення навчального процесу і підготовки спеціалістів до виробничих потреб промислових регіонів Львівський політехнічний інститут перевів нафтовий факультет до Станіслава /нині Івано-Франківськ/. Інтенсивний розвиток філії привів до її реорганізації у 1967 році в Івано-Франківський інститут нафти і газу з 5 факультетами.

Спочатку кафедра функціонувала як підрозділ, який спільно з іншими кафедрами готував інженерів-механіків, що володіють знаннями та уміннями в галузі техніки безпеки і технології нафтогазової промисловості. Першими викладачами дисципліни охорони праці були Петряшин Л. Ф., Іванова А. М., Лисяний Г. М.

Кафедра безпеки життєдіяльності стала окремою структурною одиницею технічного інституту нафти і газу з 1972 року у складі газонафтопромислового факультету. Тоді в далекому 1972 році її називали просто кафедрою охорони праці. Цю важливу для технічного вишу дисципліну вивчали на всіх спеціальностях. Починалася вона з курсу лекцій і завершувалася спеціальним розділом у дипломних проєктах. Першим завідувачем кафедри був кандидат технічних наук Петряшин Леонід Федорович. У період з 1977-1978 р. завідувачем кафедри був доктор технічних наук Кучерявий Феодосій Іванович. З 1978 р. до 1984 р. кафедру знову очолював Петряшин Л. Ф. Під його керівництвом відкривають перші навчальні лабораторії кафедри. З 1984 р. до 1993 р. кафедрою керує кандидат технічних наук Лисяний Георгій Миколайович. У 1984 р. кафедру перейменували в кафедру охорони праці та навколишнього середовища. З 1993 р. до 1997 р. кафедрою керує кандидат технічних наук Рошак Йосип Іванович. У цей час відбуваються радикальні зміни у напрямі навчальної і наукової роботи кафедри. Це пов'язано з тим, що 90-і роки ХХ століття були обумовлені необхідністю виконання положень нової концепції національної безпеки України, найважливішим аспектом якої є екологічна безпека. Так розпочався новітній етап в історії кафедри, оскільки з утворенням інженерно-екологічного факультету у 1995 році кафедра була переведена до його складу і перейменована в кафедру промислової екології та безпеки життєдіяльності. Питання екологічної безпеки і

безпеки виробництва переплетені настільки щільно, що закономірним явищем стало відкриття на кафедрі навчальної спеціальності „Охорона праці в гірництві”.

У період з 1997 р. і до сьогодні кафедрою керує доктор технічних наук, професор Семчук Ярослав Михайлович. У 1999 р. кафедра була переведена на газопромисловий факультет і отримала назву «Кафедра безпеки життєдіяльності». У 2000 р. на кафедрі організовано курси підвищення кваліфікації працівників з охорони праці. У 2001 р. кафедра здійснила перший випуск студентів спеціальності „Охорона праці в нафтовому виробництві”, було відкрито 2 філіали кафедри - на навчальному пункті при Управлінні пожежної охорони та при Карпатському експертно-технічному центрі нагляду за охороною праці.

Випускники кафедри працюють у всіх нафтогазовидобувних підприємствах, науково-дослідних і проектно-конструкторських організаціях і навчальних закладах нафтогазового профілю України, де займають посади керівників, головних і провідних спеціалістів та викладачів. Значна кількість випускників працює в інших країнах.

З 1998 року з ініціативи завідувача кафедри проф. Семчука Я. М. на кафедрі була відкрита аспірантура за спеціальністю „Екологічна безпека”, а у січні 2010 р. на кафедрі відкрито Наукову школу під керівництвом доктора технічних наук, професора Семчука Я. М. „Охорона навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів”.

Протягом всього свого часу існування кафедра розвивалась і зміцнювалась: вводились нові види навчальних занять – лабораторний практикум, практичні заняття, удосконалювались лекційні курси. Під керівництвом завкафедр та силами викладачів і персоналу кафедри було створено лабораторії, які оснащені сучасними, на той час приладами, та обладнаннями. Паралельно з розвитком лабораторної бази велику увагу приділялось методичному забезпеченню всіх видів занять, в тому числі і розроблення розділів „Охорона праці” в дипломному проектуванні.

На кафедрі проводяться наукові дослідження у наступних напрямках: планування та розроблення заходів запобігання виробничого травматизму та профзахворюваності у нафтогазовій галузі; розроблення методів управління технічними та екологічними ризиками при реалізації проектів будівництва магістральних трубопроводів; дослідження умов праці на промислових підприємствах та розробка шляхів їх покращення.

Свій вклад у розвиток кафедри в різні роки внесли: доктор технічних наук О. В. Паневник; кандидати технічних наук: О. М. Мандрик,

О. Ю. Витязь, В. П. Заник, Є. А. Шрейдер, П. І. Вернігор, В. В. Желтоухов, Л. Т. Гораль; асистенти: Т. Я.Сафонова, І. М. Чернова та ін.

У створенні навчальної та наукової лабораторної бази велика заслуга навчально-допоміжного персоналу. На кафедрі працювали і працюють завідувачі лабораторіями В. Ф. Самсонов, В. І.Стасінчук; лаборант І. Й. Квич, інженери М. П. Петрів, Н. Я. Копей, В. І. Пришляк.

До основних публікацій викладачів та науковців кафедри слід віднести:

Про дослідження параметрів транспортних потоків та їх вплив на довкілля / Я. О. Забишний, **Я. М. Семчук**, Б. В. Долішній, В. М. Мельник // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2016. – № 1. – С. 92-100.

Прогнозування зсувів : монографія / Е. Д. Кузьменко, П. В. Блінов, О. П. Вдовина [та ін.] ; ред. Кузьменко Е. Д.; рец. **Семчук Я. М.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 601 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 581-601.

Стратегічна оцінка використання відновлювальних джерел енергії у сталому туристично-рекреаційному розвитку Карпатського регіону : кол. моногр. / О. М. Мандрик, Л. М. Архипова, Я. О. Адаменко [та ін.] ; ред. Архипова Л. М. ; рец.: Рудько Г. І., **Семчук Я. М.**, Передерко В. П. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 323 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 310-323.

Цивільний захист та техногенна безпека нафтогазових об'єктів : навч. посіб. / **Я. М. Семчук**, О. Ю. Витязь, **М. П. Кулик**, **М. П. Школьний**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 339 с.

Охорона праці в нафтогазовій галузі : навч. посіб. / Ю. М. Герасименко, В. Р. Костанян, М. П. Лінчевський, **Я. М. Семчук** [та ін.] ; ред. Лисяний Г. М. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2015. – 304 с. : рис. – Бібліогр.: с. 302-303.

Про викиди шкідливих компонентів автомобільними двигунами внутрішнього згоряння на дослідних ділянках м. Івано-Франківська в зимовий період / Я. О. Забишний, **Я. М. Семчук**, Б. В. Долішній, В. М. Мельник // Нафтогаз. енергетика. – 2015. – № 2. – С. 82-88.

Прогнозування затрат теплової енергії при підігріванні нафти в резервуарах / **Г. М. Кривенко**, М. П. Возняк, Л. В. Возняк, С. О. Кривенко // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2015. – № 1. – С. 95-100.

Семчук Я. М. Важкі метали, як пріоритетні чинники, що впливають на соціальну складову екологічної безпеки у Калуському промисловому регіоні / **Я. М. Семчук, Л. Я. Савчук** // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2015. – № 1. – С. 104-109.

Дослідження впливу діаметра трубопроводу на поширення ударної хвилі у аварійних ситуаціях / **Г. М. Кривенко**, М. П. Возняк, Л. В. Возняк, **С. О. Кривенко** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 1. – С. 110-117.

Дослідження впливу твердих домішок на втрати тиску в трубопроводі / **Г. М. Кривенко**, М. П. Возняк, Л. В. Возняк, С. О. Кривенко // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 2. – С. 140-146.

Дослідження нових деемульгаторів для утилізації нафтовмісних відходів / **Я. М. Семчук**, Я. О. Адаменко, П. Г. Дригулич, А. В. Пукіш // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2014. – № 2. – С. 22-28.

Крижанівська А. Є. Навколишнє середовище - визначальний чинник здоров'я населення екологічно-кризових регіонів : [зв'язок між екол. забруднювачами та онколог. захворюваннями населення] / А. Є. Крижанівська, **Л. Я. Савчук** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 1. – С. 36-47.

Моделювання техногенної трансформації високомінералізованих вод під час забруднення водоносних горизонтів / В. З. Сабан, **Я. М. Семчук**, Б. Й. Маєвський, О. Д. Мельник // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 5. – С. 42-44.

Мончук О. Прикарпатські вчені стали лауреатами Державної премії України : [серед інших професор ІФНТУНГ - **Я. Семчук**] / О. Мончук // Галичина. – 2014. - 13 листоп. – № 173-174. – С. 2.

Наука виживання : навч. посіб. / **Я. М. Семчук**, Р. З. Борисюк, М. В. Осипчук [та ін.]. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 101 с. : іл. – Бібліогр.: с. 93.

Савчук Л. Я. Джерела екологічної небезпеки хімічних підприємств міста Калуша / **Л. Я. Савчук, Я. М. Семчук** // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2014. – № 2. – С. 107-111.

Семчук Я. М. Исследования влияния капиллярного подъема подземных вод на распространение нефтяного загрязнения в грунтах зоны аэрации / **Я. М. Семчук, Е. Е. Скиба** // Нефт. хоз-во. – 2014. – № 10. – С. 134-136.

Семчук Я. М. Підвищення рівня екологічної безпеки територій на основі геоecологічного районування / **Я. М. Семчук** // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2014. – № 2. – С. 164-167. – Рец. на кн.: Екологічна безпека територій / за ред. Я. О. Адаменка, О. М. Адаменка. - Івано-Франківськ, 2014. - 444 с.

Бортняк О. М. Аналітичні дослідження розповсюдження в атмосферному повітрі шкідливих речовин, що містяться у викидах стаціонарних джерел промислових підприємств нафтогазового комплексу / О. М. Бортняк, **М. П. Школьний**, М. М. Осипчук // Нафтогаз. енергетика. – 2013. – № 1. – С. 15-25.

Возняк М. П. Проектування і експлуатація газонафтопроводів : підручник / М. П. Возняк, **Г. М. Кривенко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 664 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 636-638.

Охорона праці в галузі [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **О. В. Калічак, Г. М. Кривенко, І. І. Стеліга, В. Я. Шиманський**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 214 с.

Охорона праці в галузі [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Я. М. Семчук, Г. Д. Лялюк-Вітер, І. І. Стеліга, Л. Я. Савчук**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 229 с.

Гладун Я. Д. Погода планети Земля та України / **Я. Д. Гладун**. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 116 с. : іл. – Бібліогр.: с. 112-113.

Семчук Я. М. Охорона праці в галузі : конспект лекцій / **Я. М. Семчук, Г. Д. Лялюк-Вітер, І. І. Стеліга**. – Івано-Франківськ : ФНТУНГ, 2012. – 145 с. – Бібліогр.: с. 141-145.

Стан природно-техногенної безпеки Івано-Франківської області : навч.-наоч. посіб. / **Я. М. Семчук, Р. М. Довгань, Г. М. Гаврилів** [та ін.]. – Івано-Франківськ : ФНТУНГ, 2012. – 74 с.

Безпека життєдіяльності : навч. посіб. / **Г. М. Кривенко, Я. М. Семчук, Л. Я. Савчук, О. І. Камаєва**. – Івано-Франківськ : ФНТУНГ, 2010. – 461 с. – Бібліогр.: с. 446-449.

Семчук Я. М. Охорона праці : навч. посіб. / **Я. М. Семчук, І. В. Воєвідко, М. П. Кулик**. – Івано-Франківськ : ФНТУНГ Факел, 2010. – 408 с.

Семчук Я. М. Охорона праці [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **Я. М. Семчук, І. В. Воєвідко, М. П. Кулик**. – Івано-Франківськ : ФНТУНГ Факел, 2009. – 310 с.

Батлук В. А. Охорона праці : навч. посіб. / В. А. Батлук, **М. П. Кулик, Р. А. Яцюк**. – Львів : Львів. політехніка, 2008. – 360 с. – (Дистанційне навчання ; № 44).

Вплив чинників на технічний ризик у ході експлуатації нафтопроводів / **Г. М. Кривенко, Я. М. Семчук, М. П. Возняк, Л. В. Возняк** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2008. – № 4. – С. 108-111.

Гриджук Я. С. Аналіз вібрацій ділянок бурильної колони із застосуванням вейвлет-методу / Я. С. Гриджук, А. П. Джус, **І. І. Стеліга** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2008. – № 4. – С. 50-53.

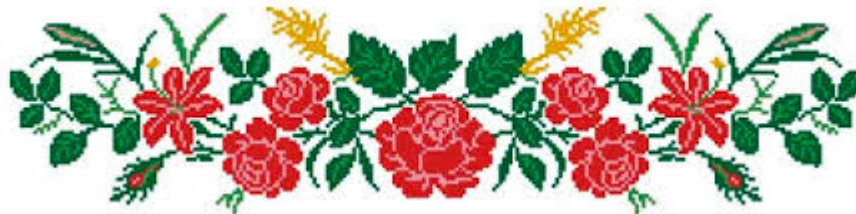
Копей Б. В. Прогнозування ресурсу насосних штанг за швидкістю росту тріщин в докритичному періоді / Б. В. Копей, **І. І. Стеліга, В. Б. Копей** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2008. – № 1. – С. 64-67.

Манюх О. Р. Підземне захоронення високомінералізованих розсолів Калуш-Голинського родовища калійних солей у виснажені розробкою поклади вуглеводнів як ефективний захід захисту довкілля / О. Р. Манюх, О. Д. Мельник, **Я. М. Семчук** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2008. – № 1. – С. 142-146.

Пукіш А. В. Дослідження нових коагулянтів для очищення бурових стічних вод / А. В. Пукіш, **Я. М. Семчук** // Нафт. і газ. пром-сть. – 2008. – № 1. – С. 56-57.

Возняк Л. В. Аеро- та гідродинаміка полютантів. Прогнозування ризиків небезпеки під час експлуатації магістральних нафтопроводів : навч. посіб. / Л. В. Возняк, **Г. М. Кривенко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2007. – 128 с. : іл. – Бібліогр.: с. 126-128.

Енергоекологічна безпека нафтогазових об'єктів : монографія / Р. М. Говдяк, **Я. М. Семчук**, Л. Б. Чабанович [та ін.]. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2007. – 554 с. : іл. – Бібліогр.: с. 544-546.

25 липня

60 років від дня народження доктора технічних наук,
професора кафедри будівельної механіки
Грабовського Романа Степановича

Роман Степанович ГРАБОВСЬКИЙ народився 25 липня 1957 року у м. Дрогобичі Львівської області. Протягом 1974-1978 рр. навчався у Дрогобицькому державному педагогічному інституті імені Івана Франка. Після закінчення вишу упродовж 1978-1981 рр. працював учителем у Дрогобицькому районі Львівської області.

У 1981-1984 рр. навчався в аспірантурі Фізико-механічного інституту АН УРСР за спеціальністю 01.02.04 – «Механіка деформованого твердого тіла».

У 1986 р. захистив кандидатську дисертацію «Визначення корозійної тріщиностійкості високоміцних сталей при тривалому статичному навантаженні» (науковий керівник – академік АН УРСР Панасюк В.В.).

З 1984 р. по 2002 р. працював у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка. Пройшов шлях від асистента до завідувача (1999 р.) кафедри загальнотехнічних дисциплін. З 2002 р. по 2010 р. - завідувач кафедри машинознавства та охорони праці. З 2010 р. по 2012 р. - доцент кафедри теоретичної механіки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. З 2012 р. - доцент кафедри будівельної механіки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

У 2012 р. захистив докторську дисертацію «Наукові основи оцінювання безпечної роботи та довговічності нафтогазопроводів тривалої експлуатації за параметрами їх дефектності» зі спеціальності 05.15.13 – «Трубопровідний транспорт, нафтогазосховища» (науковий консультант – академік НАН України Крижанівський Є. І.). У 2014 р. одержав вчене звання професора. Із 2012 р. по даний час - професор кафедри будівельної механіки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

З 2013 р. - керівник навчально-консультаційного пункту Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу у місті Дрогобичі.

Наукові інтереси вченого зосереджені у сфері визначення характеристик циклічної тріщиностійкості металу тривало експлуатованих магістральних нафтогазопроводів, встановлення закономірностей розвитку корозійно-втомних тріщин в стінках труб цих нафтогазопроводів у залежності від їх початкової форми та глибини і розрахунок на цій основі їх залишкового ресурсу, а також обґрунтування умов безпечної експлуатації дефектомістких ділянок трубопроводів і розробки критеріальних залежностей оцінки міцності та потенційного катастрофічного руйнування.

Роман Степанович автор і співавтор 95 праць, у тому числі 84 наукового та 11 навчально-методичного характеру, підготував одного кандидата наук.

До основних публікацій слід віднести:

Крижанівський Є. І. Оцінка умов руйнування тривало експлуатованих труб бурильних колон при спуско-підймальних операціях / Є. І. Крижанівський, О. Ю. Витязь, **Р. С. Грабовський** // Наукові нотатки : міжвуз. зб. / Луцьк. держ. техн. ун-т. – Луцьк, 2016. – № 56. – С. 70-80.

Оцінювання небезпеки руйнування магістральних нафтогазопроводів залежно від форми поверхневих тріщиноподібних дефектів / Є. І. Крижанівський, **Р. С. Грабовський**, О. М. Лепак, І. Я. Федорович // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2016. – № 1. – С. 29-40.

Kryzhanivs'kyi, E. I. Evaluation of the Kinetics of Fracture of Elements of a Gas Pipeline After Operation / E. I. Kryzhanivs'kyi, **R. S. Hrabovs'kyi**, I. Ya. Fedorovych, R. A. Barna // Materials Science. – 2015. – 51, № 1. – P. 7-14.

Оцінка умов руйнування трубопроводів тривалої експлуатації / **Р. С. Грабовський**, О. М. Лепак, М. П. Мазур [та ін.] // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2015. – № 1. – С. 46-53.

Грабовский Р. С. Оценка работоспособности элементов подвижного трубопровода / **Р. С. Грабовский** // Зб. наук. праць національного університету кораблебудування. – Миколаїв, 2014. – № 5 (455). – С. 6-11.

Грабовский Р. С. Об изменении циклической трещиностойкости продолжительно эксплуатированного металла подвижного трубопровода / **Р. С. Грабовский** // Зб. наук. праць національного університету кораблебудування. – Миколаїв, 2014. – № 3 (453) – С. 17-21.

Грабовський Р. С. Оцінка міцності трубопроводів з корозійно-механічними тріщиноподібними дефектами / **Р. С. Грабовський** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 2 (37). – С. 147-153.

Никифорчин Ю. М. Будівельна механіка : лаб. практикум (частина 1) / Ю.М. Никифорчин, **Р. С. Грабовський**, А. В. Андрусак . - Івано-Франківськ : Факел, 2014. – 81 с.

Kryzhanivs'kyi E. I. Estimation of the serviceability of oil and gas pipelines after long-term operation according to the parameters of their defectiveness / E. I. Kryzhanivs'kyi, **R. S. Hrabovs'kyi**, O. M. Mandryk // Materials Science. – 2013. – 49, № 1. – P. 117–123.

Грабовський Р. С. Оцінка умов експлуатації газопроводу з експлуатаційними дефектами / **Р. С. Грабовський**, І. Я. Федорович // Машинознавство. – 2013. – № 9-10 (195-196). – С. 11-14.

Крижанівський Є. І. До оцінки ризику експлуатації магістральних газопроводів із тріщиноподібними дефектами / Є. І. Крижанівський, **Р. С. Грабовський** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 1 (31). – С. 42-54.

Грабовський Р. С. Прогнозування безпечної експлуатації магістральних нафтопроводів із врахуванням зміни параметрів експлуатаційних дефектів / **Р. С. Грабовський** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 1 (27). – С. 79-86.

Грабовський Р. С. Оцінка ресурсних можливостей магістральних газопроводів із експлуатаційними дефектами / **Р. С. Грабовський** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2010. – № 4 (37). – С. 71-82.

Грабовський Р. С. Оцінка міцності нафтопроводу з корозійно-механічними дефектами / **Р. С. Грабовський** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2010. – № 3 (36). – С. 38-42.

Hrabovs'kyi R. S. Determination of the Resource Abilities of Oil and Gas Pipelines Working for a Long Time / **R. S. Hrabovs'kyi** // Materials Science. – 2009. – 45, № 2. – P. 309–317.

Грабовський Р. С. Опір матеріалів : курс лекцій для студентів денної форми навчання / **Грабовський Р. С.**, Матієчко О. В. – Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2007. – 178 с.

Грабовський Р. С. До оцінки кінетики росту втомних тріщин в стінках трубопроводів / Р. С. Грабовський, В. С. Лужецький, Т. М. Горб'як // Машинознавство. – 2005. – № 4 (94). – С. 7–10.

Dmytrakh I. M. Surface Cracking of Steels in the Process of Cyclic Deformation in Aqueous Media / I. M. Dmytrakh, A.M. Syrotyuk, **R. S. Hrabovs'kyi** // Materials Science. – 2003. – 39, № 4. – P. 524–532.

Dmytrakh I. M. Evaluation of the Admissible Depth of Cracklike Defects in Pipelines of Power-Generating Units / I. M. Dmytrakh, A. M. Syrotyuk, **R. S. Hrabovs'kyi** // Materials Science. – 2001. – 37, № 5. – P. 769–776.

45 років
з часу створення кафедри спорудження
та ремонту газонафтопроводів і газонафтосховищ

У 1972 році в складі факультету нафтогазопроводів для підготовки спеціалістів з спеціальності "Спорудження газонафтопроводів, газосховищ і нафтобаз" була заснована кафедра спорудження трубопроводів і сховищ. Кафедра повинна була забезпечувати інженерними кадрами будівельні організації, науково-дослідні та проектні інститути галузі.

В 1988 році спеціальності "Спорудження газонафтопроводів, газосховищ і нафтобаз" та "Проектування і експлуатація газонафтопроводів, газосховищ і нафтобаз" були об'єднані в одну "Проектування, спорудження і експлуатація газонафтопроводів і сховищ", на якій до третього курсу велася спільна підготовка спеціалістів, а після третього курсу здійснювався розподіл на дві спеціальності. В 1990 році спеціальність "Проектування, спорудження і експлуатація газонафтопроводів і сховищ" була перейменована на "Газонафтопроводи та газонафтосховища".

В 1990 році згідно з рішенням Вченої ради Івано-Франківського державного технічного університету нафти і газу кафедра була перейменована на "Спорудження та ремонту газонафтопроводів і газонафтосховищ".

Першим завідувачем кафедри спорудження трубопроводів і сховищ, її засновником, був доктор технічних наук, професор Гаген Юрій Георгійович (з 1972 р. до 1978 р.). Під керівництвом фахівця у сфері спорудження газонафтопроводів, управлінця Юрія Георгійовича було організовано галузеві лабораторії зварювання трубопроводів і конструкцій та контролю якості зварних з'єднань, результати роботи яких були відомі далеко за межами України і втілені в технічні рішення, які застосовувались під час будівництва газопроводів "Уренгой-Помари-Ужгород", "Союз", "Прогрес". Також під його керівництвом виконувалися госпдоговірні теми і держбюджетні роботи. Юрій Георгієвич займався активною науково-педагогічною діяльністю на факультеті підвищення кваліфікації інженерно-технічних працівників газової промисловості.

З 1978 р. до 1984 р. завідувачем кафедри був доктор технічних наук, професор Глоба Володимир Мойсейович, а з 1984 р. до 1997 р. - доктор технічних наук, професор Перун Йосип Васильович.

За час існування кафедри було підготовлено близько 3000 тисяч інженерів-механіків і 80 магістрів. Здійснено перепідготовку 564 спеціалістів, які отримали другу вищу освіту.

Кафедра спорудження та ремонту газонафтопроводів і газонафтосховищ готує бакалаврів за напрямом “Нафтогазова справа”, спеціалістів та магістрів за спеціальністю “Газонафтопроводи та газонафтосховища” (спеціалізації “Спорудження газонафтопроводів та газонафтосховищ”, “Обслуговування і ремонт газонафтопроводів та газонафтосховищ”). Вона є єдиною в Україні, яка готує фахівців з спорудження, технічного обслуговування, ремонту та реконструкції магістральних газонафтопроводів, мереж газопостачання, шельфових і морських газонафтопроводів, газосховищ і нафтобаз.

Тому основною метою діяльності кафедри є формування високого фахового інтелектуального середовища в сфері спорудження, технічного обслуговування, ремонту та реконструкції газонафтопроводів і газонафтосховищ, сприяння розвитку українських газонафтових компаній, пропонуючи спеціалістам галузі сучасні освітні програми. Для цього на кафедрі постійно оновлюється матеріально-технічна база, програмне комп'ютерне забезпечення, створено сучасну мультимедійну лекційну аудиторію, основні курси лекцій читають висококваліфіковані спеціалісти, до читання лекцій залучаються провідні фахівці галузі.

Випускники кафедри успішно працюють в проектних, науково-дослідних інститутах галузі, управліннях магістральних газопроводів і нафтопроводів, трубопровідних будівельних організаціях, на компресорних та нафтоперекачувальних станціях, нафтобазах, підземних сховищах газу як України, так і близького та далекого зарубіжжя, в міських та комунальних службах газо-, водо- і тепlopостачання. Про необхідність підготовки спеціалістів з даної спеціальності свідчить стабільне державне замовлення на випускників денної форми навчання та галузеве замовлення на перепідготовку спеціалістів в Інституті післядипломної освіти, працевлаштування випускників у провідних українських та зарубіжних організаціях. Спільно з галуззю постійно вивчається потреба у фахівцях тієї чи іншої спеціальності, оперативно вносяться зміни у навчальні плани та програми. Випускники кафедри приймали активну участь у спорудженні трансконтинентальних магістральних газопроводів “Братерство”, “Союз”, “Прогрес”, “Уренгой-Помари-Ужгород”, нафто-

проводів “Дружба”, “Одеса-Броди”, багатьох підземних сховищ газу. Багато з випускників є керівниками провідних газонафтотранспортних підприємств.

До основних публікацій викладачів та науковців кафедри слід віднести:

Грудз В. Я. Порівняльний аналіз застосування в трубопровідному транспорті нафтопродуктів протитурбулентних присадок різних типів / **В. Я. Грудз**, Р. С. Аль-Дандал // Нафтогаз. галузь України. – 2016. – № 3. – С. 16-19.

Грудз Я. В. Нестационарні процеси в газопроводі під час руху механічних пристроїв / **Я. В. Грудз**, Л. І. Мельницька // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2016. – № 1. – С. 76-81.

Дорошенко Я. В. Дослідження динаміки руху газу фасонними елементами обв'язки компресорної станції / **Я. В. Дорошенко**, Т. І. Марко, Ю. І. Дорошенко // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2016. – № 1. – С. 57-71.

Сучасні технології безтраншейного ремонту теплогазових мереж / К. А. Поляруш, **Я. В. Дорошенко**, С. І. Тихонов, А. Р. Бабій // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2016. – № 1. – С. 41-51.

Чернова О. Т. Характеристики роботи пластової системи Дашавського підзеного сховища за період експлуатації / **О. Т. Чернова** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2016. – № 2. – С. 64-71.

Вплив фільтраційного опору ґрунту на інтенсивність аварійних витоків із газопроводу / **В. Я. Грудз**, **Я. В. Грудз**, **Н. Я. Дрінь**, Я. М. Дем'янчук // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 2. – С. 68-73.

Гідравліка : навч. посіб. / Л. В. Возняк, П. Р. Гімер, М. І. Мердух, О. В. Паневник ; рец. **Грудз В. Я.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 327 с. : рис. – Бібліогр.: с. 314-315.

Грудз В. Я. Використання протитурбулентних присадок з метою зменшення енерговитрат на перекачування нафти / **В. Я. Грудз**, Р. С. Аль-Дандал // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 4. – С. 54-59.

Грудз В. Я. Режим роботи НПС нафтопродуктопроводу при використанні протитурбулентних присадок / **В. Я. Грудз**, Р. С. Аль-Дандал // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2015. – № 2. – С. 124-130.

Дорошенко Я. В. Спорудження та ремонт зосереджених об'єктів газонафтопроводів : підручник / **Я. В. Дорошенко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 845 с. : іл. – Бібліогр.: с. 803-814.

Тихонов С. І. Технології внутрішньотрубного обстеження та ремонту важкодоступних ділянок газонафтопроводів / С. І. Тихонов, **Я. В. Дорошенко**, К. А. Поляруш // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2015. – № 1. – С. 83-94.

Тутко Т. Ф. Основи нафтогазової справи [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Т. Ф. Тутко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 190 с.

Чернова О. Т. Газотранспортна система України: модернізація та переоснащення / **О. Т. Чернова** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2015. – № 1. – С. 77-82.

Автомобільні газонаповнювальні компресорні станції (АГНКС) : монографія / **В. Я. Грудз**, **Я. В. Грудз**, В. В. Костів [та ін.]. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2014. – 320 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 316-317.

Василик А. В. До проблеми зварювальних робіт на діючих газопроводах. Ч. 1 / А. В. Василик, **В. Б. Запухляк**, М. І. Височан // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 2. – С. 170-177.

Визначення обсягу запасних частин систем газопостачання / **В. Я. Грудз, Я. В. Грудз, О. В. Ганжа, Н. Я. Дрінь** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 2. – С. 26-36.

Грудз Я. В. Гідравлічна ефективність складних газотранспортних систем / **Я. В. Грудз, М. М. Якимів** // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 1. – С. 16-20.

Грудз В. Я. Зміна режиму роботи неізотермічного нафтопроводу шляхом зміни схем роботи його лінійної частини / **В. Я. Грудз, В. Т. Болонний, А. Я. Ждек** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 1. – С. 85-91.

Дорошенко Я. В. Сучасні технології обслуговування, ремонту та реконструкції підводних газонафтопроводів / **Я. В. Дорошенко, Т. І. Марко, С. І. Тихонов** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 1. – С. 118-130.

Дослідження процесу фільтрації газу в ґрунті у разі появи витоків із газопроводу / **В. Я. Грудз, Я. В. Грудз, Н. Я. Дрінь, Р. Б. Стасюк** // Нафтогаз. енергетика. – 2014. – № 1. – С. 70-74.

The research of gas leak from the pipeline = Дослідження витоків газу з трубопроводу / **V. Ya. Grudz, Ya. V. Grudz, N. Ya. Drin, R. B. Stasiuk** // Journal of Hydrocarbon Power Engineering. – 2014. – Vol. 1, № 2. – P. 103-107.

Марко Т. І. Ерозійне зношування фасонних елементів газопроводів / Т. І. Марко, **Я. В. Дорошенко** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 4. – С. 153-159.

Мартинюк Р. Т. Діагностування газоперекачувального агрегата з метою прогнозування його залишкового ресурсу / **Р. Т. Мартинюк, Я. М. Дем'янчук, О. Р. Мартинюк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 1. – С. 149-154.

Мартинюк Р. Т. Спорудження насосних та компресорних станцій : навч. посіб. / **Р. Т. Мартинюк, О. Т. Чернова, Т. А. Мартинюк** ; рец.:

Говдяк Р. М., Грудз В. Я., Банахевич Ю. Д. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 237 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 236-237.

Мартинюк Р. Т. Трубопровідні будівельні матеріали [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Р. Т. Мартинюк.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 68 с.

Мартинюк Т. А. Оптимізація технічного обслуговування лінійної частини газопроводів / **Т. А. Мартинюк, Р. Т. Мартинюк, О. Р. Мартинюк** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 3. – С. 176-184.

Планування технічного обслуговування об'єктів міських газових мереж в умовах централізованої системи / **В. Я. Грудз, Я. В. Грудз, О. В. Ганжа, Н. Я. Дрінь** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 1. – С. 183-189.

Стоцький Ф. І. Прямокутний циліндричний евольвентний зубчастий передавач найбільшої контактної міцності / Ф. І. Стоцький, **Т. Ф. Тутко, О. Я. Дубей** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2014. – № 2. – С. 90-96.

Чернова О. Т. Значення підземних сховищ на світовому ринку та тенденції розвитку підземного зберігання газу / О. Т. Чернова // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 4. – С. 18-25.

Аналіз причин зниження гідравлічної ефективності міжпромислових газопроводів та вибір способів її підвищення / В. Б. Воловецький, О. М. Щирба, О. Ю. Витязь, **Я. В. Дорошенко** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 3. – С. 147-155.

Говдяк Р. М. Когенераційно-утилізаційні технології і ефективність їх реалізації в газотурбінних установках / **Р. М. Говдяк** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 4. – С. 7-17.

Говдяк Р. М. Стан та перспективи будівництва підземних сховищ природного газу в Україні / **Р. М. Говдяк** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 3. – С. 7-13.

Дорошенко Я. В. Спорудження та ремонт зосереджених об'єктів газонафтопроводів [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Я. В. Дорошенко**, Ю. І. Дорошенко. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 488 с.

Збільшення обсягів відбору газу в умовах періодичної експлуатації газоконденсатних свердловин / В. Б. Воловецький, О. М. Щирба, О. Ю. Витязь, **Я. В. Дорошенко** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 2. – С. 111-120.

Кінетика деформації і руйнування основного металу та зварного з'єднання трубопроводу у морській воді / Л. Я. Побережний, **Т. Ю. Пиріг**, І. Б. Окіпний, В. Б. Асатрян // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 1. – С. 122-133.

Мартинюк Т. А. Машины для спорудження трубопроводів : навч. посіб. / **Т. А. Мартинюк**, **О. Т. Чернова** ; рец.: Драганчук О. Т., **Говдяк Р. М.**, **Грудз В. Я.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 330 с. : 123 іл., 14 табл. – Бібліогр.: с. 313-314.

Оптимізація роботи свердловин Наряжнянського та Юліївського НГКР / В. Б. Воловецький, О. М. Щирба, В. В. Величко, **Я. В. Дорошенко** [та ін.] // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 4. – С. 127-136.

Тутко Т. Ф. Визначення відстані між роликівими опорами дюкера при його протягуванні через водну перешкоду / **Т. Ф. Тутко**, **В. Б. Запухляк** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 2. – С. 52-58.

Чернова О. Т. Спорудження газосховищ та нафтобаз : навч. посіб. Ч. 1 / **О. Т. Чернова** ; рец.: Нагорний В. П., **Говдяк Р. М.**, **Грудз В. Я.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 472 с. : іл., рис., табл. - Бібліогр.: с. 468-472.

Мартинюк Т. А. Комплексна механізація будівництва та ремонту трубопроводів : навч. посіб. / **Т. А. Мартинюк**, **О. Т. Чернова**, **Р. Т. Мартинюк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 268 с. : іл. – Бібліогр.: с. 266-267.

Мартинюк Р. Т. Контроль якості монтажних робіт при спорудженні трубопроводів : навч. посіб. / **Р. Т. Мартинюк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 357 с. : іл., рис. табл.

Технічна діагностика трубопровідних систем : монографія / **В. Я. Грудз, Я. В. Грудз, В. В. Костів** [та ін.]. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2012. – 512 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 503-507.

Гідзяк І. П. Проектування та спорудження надземних об'єктів [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **І. П. Гідзяк, І. І. Гідзяк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 228 с.

Дорошенко Я. В. Спорудження магістральних трубопроводів : підручник / **Я. В. Дорошенко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 563 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 493-500.

Мартинюк Т. А. Спорудження та ремонт газосховищ і нафтобаз [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Ч. 1 / **Т. А. Мартинюк, О. Т. Чернова**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 265 с.

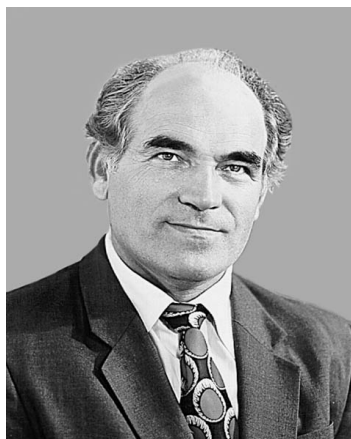
Гідзяк І. П. Організація і технологія будівництва трубопроводів у складних умовах [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Ч. 3 / **І. П. Гідзяк, М. І. Гідзяк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2009. – 291 с.

Обслуговування і ремонт газопроводів : монографія / **В. Я. Грудз, Д. Ф. Тимків, В. Б. Михалків, В. В. Костів**. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2009. – 711 с. : іл. – Бібліогр.: с. 703-708.

Гідзяк І. П. Будівництво трубопроводів на болотах [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **І. П. Гідзяк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2008. – 505 с.

5 серпня
85 років від дня народження
професора кафедри інженерної геодезії
Барана Петра Івановича

Петро Іванович БАРАН народився 5 серпня 1932 року в с. Дем'янів, нині Галицького району Івано-Франківської області. У 1954 році закінчив Львівський політехнічний інститут. Працював інженером-геодезистом Львівської філії проектного інституту «Діпромiст» (1954–55); потім викладачем Чернівецького житлово-комунального технікуму (1955–58). Вчився в аспірантурі, працював старшим науковим співробітником (від 1961) Київського НДПІ містобудування (1958–66). З 1966 року – доцент, а з 1990 року – професор кафедри інженерної геодезії Київського університету будівництва та архітектури, водночас з 1998 року – заступник директора з наукової роботи Державного НВП «Укрінжгеодезія». У 1987 р. Барану П. І. присвоєно науковий ступінь доктора технічних наук.

Науково-технічна діяльність Петра Івановича пов'язана з геодезичним забезпеченням будівництва та експлуатації інженерних споруд. Розробив методи оптимального тестування інженерних споруд і технологічного устаткування; брав участь у зведенні вежі Київського телецентру, у будівництві Національного музею історії Великої Вітчизняної війни, монтажу тепломеханічного обладнання реакторного відділення Ростовської та Рівненської АЕС.

Баран П. І. розробляв та удосконалював технології інженерно-геодезичних робіт при будівництві та спостереженнях за деформаціями великих інженерних споруд, зокрема об'єкта «Укриття ЧАЕС», гребель ГЕС Дніпровського каскаду, Стебнецького калійного комбінату, правобережних схилів Дніпра у Києві.

З 2016 року Баран Петро Іванович – професор кафедри інженерної геодезії Івано-Франківського університету нафти і газу.

До основних публікацій слід віднести:

Баран П. І. Топографія та інженерна геодезія : підручник / **П. І. Баран**, М. П. Марущак. – К. : Знання України, 2015. – 463 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 463.

Баран П. І. Аналітичні способи спрямлення меж земельних ділянок / **П. І. Баран**, М. П. Марущак // Вісн. геодезії та картографії – 2013. – № 5. – С. 17-20.

Баран П. І. Новий спосіб розміщення клотоїди та її з'єднання з незміщеною коловою кривою / **П. І. Баран**, К. О. Бурак // Вісн. геодезії та картографії. – 2013. – № 3. – С. 11-13.

Баран П. І. Електронний рівнево-маятниковий метод вимірювання кренів споруд / **П. І. Баран** // Вісн. геодезії та картографії. – 2012. – № 6. – С. 10-13.

Баран П. І. Інженерна геодезія : монографія / **П. І. Баран**. – К. : ВІПОЛ, 2012. – 618 с. : іл., рис., табл. – Бібліогр.: с. 611-617.

Баран П. І. Методи вертикального планування будівельних майданчиків / **П. І. Баран**, М. П. Марущак // Вісн. геодезії та картографії. – 2011. – № 6. – С. 9-15.

Інженерно-геодезичні роботи в Україні / **П. І. Баран**, К. О. Бурак, В. Я. Ковтун [та ін.] // Вісн. геодезії та картографії. – 2011. – № 5. – С. 19-26.

Баран П. І. Оптимальні методи визначення положення проектних ліній на профілі лінійних споруд / **П. І. Баран**, М. П. Марущак // Вісн. геодезії та картографії. – 2010. – № 5. – С. 14-18.

Баран П. І. Врахування температурної деформації при вимірюванні горизонтальних і вертикальних зміщень інженерних споруд / **П. І. Баран** // Вісн. геодезії та картографії. – 2007. – № 4. – С. 14-20.

Баран П. І. Модернізація приладів та обладнання для виконання інженерно-геодезичних робіт у висотному будівництві / **П. І. Баран**, Л. В. Борисюк // Вісн. геодезії та картографії. – 2006. – № 1. – С. 13-16.

Баран П. І. Визначення горизонтальних зміщень будівель і споруд способом геодезичного чотирикутника трилатерації / **П. І. Баран**, М. П. Марущак // Вісн. геодезії та картографії. – 2005. – № 2. – С.13-16.

Досвід використання цифрових технологій великомаштабного картографування у ДНВП "Укрінжгеодезія" / **П. І. Баран**, І. І. Олексій, Л. В. Плиска, О. В. Примах // Вісн. геодезії та картографії. – 2005. – № 4. – С. 11-16.

Баран П. І. Визначення тривалості GPS-спостережень при побудові геодезичних мереж / **П. І. Баран**, В. Я. Чорнокінь // Вісн. геодезії та картографії. – 2004. – № 2. – С. 12-15.

Баран П. І. До питання про точність визначення основних параметрів у витягнутих ходах інженерної полігонометрії / **П. І. Баран**, В. Я. Чорнокінь // Вісн. геодезії та картографії. – 2003. – № 2. – С.16-21.

Баран П. І. Тригонометричне нівелювання в інженерно-геодезичних роботах : монографія / **П. І. Баран**, Ф. Соловійов, В. Я. Чорноконь. – Київ : Укргеодезкартографія, 1996. – 130 с.

10 серпня
65 років від дня народження
директора Інституту інженерної механіки, професора
Романишина Любомира Івановича

Любомир Іванович РОМАНИШИН народився 10 серпня 1952 року у с. Радча на Івано-Франківщині. Закінчив Дрогобицький нафтовий технікум, отримавши диплом техника-механіка. Працював на бурових підприємствах Білорусі та України.

Вищу освіту здобув в Івано-Франківському інституті нафти і газу, який закінчив з відзнакою за спеціальністю «Обладнання нафтових і газових промислів». Працював у науково-дослідному інституті, де пройшов шлях від інженера до старшого наукового співробітника, завідувача науково-дослідної лабораторії магнітних систем.

У 1988 році захистив кандидатську дисертацію в Московському інституті нафтохімічної і газової промисловості ім. І. М. Губкіна. З 1993 року – доцент кафедри нафтового обладнання. Протягом 1999-2006 рр. Любомир Іванович працював заступником декана механічного факультету, а в 2006 році його було обрано деканом цього факультету.

Основним напрямком наукової діяльності вченого є перспективи використання потужних полів постійних магнітів при спорудженні та експлуатації нафтогазових свердловин. Результатом наукової діяльності Л. І. Романишина стало створення ловильного інструменту на постійних магнітах, серійний випуск якого з 1987 р. освоєний підприємствами України.

Науково-педагогічна діяльність Л. І. Романишина відзначена знаком «Відмінник освіти України», срібними та бронзовими медалями виставок, почесним знаком «Винахідник СРСР», грамотами. Він є дійсний член, академік Української нафтогазової академії, вчений секретар відділення «Нафтогазове обладнання і механізми» УНГА.

До основних публікацій слід віднести:

Экспериментальные исследования характеристик магнитных систем ловильных устройств / Е. И. Крыжановский, П. Н. Райтер, **Л. И. Романишин**, Т. Л. Романишин // Нефт. хоз-во. – 2014. – № 7. – С. 104-106.

Романишин Л. І. Вдосконалення магнітної системи фрезера-уловлювача невеликого діаметра / **Л. І. Романишин**, Т. Л. Романишин // Стан, проблеми та перспективи нафтогазової промисловості України : міжнар. наук.-практ. конф., 7-9 верес. 2012 р., м. Борислав : зб. тез доп. – Львів : Львів. політехніка, 2012. – С. 28-29.

Романишин Л. І. Основи технічної творчості : конспект лекцій / **Л. І. Романишин**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2008. – 175 с.

Крижанівський Є. І. Техніко-економічна ефективність устаткування для буріння, ремонту і обслуговування свердловин / Є. І. Крижанівський, Ю. В. Міронов, **Л. І. Романишин** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2007. – № 2. – С. 15-22.

Крижанівський Є. І. Технічне оснащення робіт з ремонту і обслуговування фонду експлуатаційних свердловин в Україні / Є. І. Крижанівський, Ю. В. Міронов, **Л. І. Романишин** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2006. – № 3. – С. 13-19.

Крижанівський Є. І. Мобільні установки для буріння, ремонту і обслуговування свердловин. Оглядовий аналіз конструкцій, конструктивно-компонувальних і кінематичних схем. Дослідження параметрів. Рекомендації з проектування : монографія / Є. І. Крижанівський, Ю. В. Міронов, **Л. І. Романишин**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2003. – 209 с. : іл. – Бібліогр.: с. 180-181.

Крижанівський Є. І. Параметри і конструктивне виконання мобільних установок для буріння та ремонту свердловин / Є. І. Крижанівський, Ю. В. Міронов, **Л. І. Романишин** // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2002. – № 2. – С. 88-92.

1 вересня
20 років з часу заснування
кафедри документознавства та інформаційної діяльності

Упродовж багатьох століть велике значення мали фундаментальні знання з управління інформацією. Але особливої ваги набули вони при вступі нашої цивілізації в еру інформації. Потрібно було напрацювати якісно нову соціальну технологію для формування нової людини, здатної жити і діяти в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Перехід до електронних носіїв комунікації супроводжується зміною підходів та поглядів на науково-інформаційну діяльність. Широко використовуються електронні каталоги, виникають нові, електронні види видань і публікацій.

Систематизація документально фіксованої інформації вимагає організації інформаційного простору за допомогою моделювання потоків, масивів, спрощення його об'єктивної складності шляхом структурування, класифікації та інших методів, ефективного використання бібліографічної інформації, що сприяє систематизації та гармонізації інформаційного простору. І саме фахівці із документно-інформаційного менеджменту покликані допомогти прискорити ці процеси в країні взагалі, а в нашому регіоні, зокрема.

Тому все викладене вище й стало передумовою та потребою започаткування такої актуальної в наш час спеціальності, як «Документознавство та інформаційна діяльність», яка була акредитована рішенням ВАК від 10.06.1997 р. А на цій основі Вченою радою університету з 01.11.1997 створена кафедра «Документознавство та інформаційна діяльність». Згідно з ліцензією вона отримала право на підготовку фахівців за спеціальністю 7.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність»: 15 місць держзамовлення і 60 місць на платній основі. Її фундатором і першим завідувачем був кандидат філологічних наук, професор Богдан Петрович П'ятничко (до 01.09.2011 р.).

Звичайно, як будь-яка нова справа, це відкриття спеціальної випускної кафедри супроводжувалось цілим рядом об'єктивних та суб'єктивних труднощів. З одного боку, кафедра отримала на початку

достатньо хорошу матеріально-технічну базу, що включила в себе декілька комп'ютерних класів, спеціалізовані кабінети, лекторські та семінарські аудиторії. У навчальному процесі почали використовуватись науково-технічна бібліотека, архіви, музеї, інформаційні центри, стат-управління, наукові та публічні бібліотеки міста тощо. З другого боку брак професіоналів-педагогів із деяких спецдисциплін і досвіду проведених науково-методичних занять з окремих напрямів. За 20-річний період свого функціонування науково-педагогічний колектив кафедри суттєво оновився й виріс як кількісно, так і якісно. За пройдений період захищено 1 докторську, 7 кандидатських дисертацій; випущено й опубліковано десятки посібників і методрозробок, конспектів лекцій, сотні наукових статей, тез і десятки комплектів дидактичного матеріалу; викладачі взяли участь в багатьох міжвузівських, всеукраїнських та міжнародних конференціях.

Своїм основним призначенням кафедра вважає підготовку та випуск висококваліфікованих фахівців. Випускники кафедри отримують кваліфікацію «Документознавець-менеджер інформаційних систем» і працюють в інфраструктурі нашої держави на різних посадах, а, передусім, у сфері документно-інформаційного менеджменту.

Професорсько-викладацький колектив кафедри виконує комплексну державно-бюджетну тему «Актуальні проблеми документно-інформаційного менеджменту» (лінгво-комунікативні та документно-інформаційні аспекти). Сформована й постійно вдосконалюється матеріально-технічна база, обладнуються сучасною комп'ютерною технікою та іншими ТЗН спеціалізовані лабораторії, кабінети, аудиторії.

Кафедра встановила тісні зв'язки із різноманітними організаціями, установами галузі, де студенти проходять усі види практик. Крім того, кафедра активно співпрацює з ВЗО України (Київський національний університет культури і мистецтв, Харківський університет культури) і зарубіжжя (м. Гамбург, Ганновер, Штуттгарт).

Така підготовка надає можливість випускникам працювати в таких основних галузях професійної діяльності, як: соціокомунікативна, соціальна, економічна, юридична, політична, екологічна, науково-технічна, міжнародна тощо.

Перелічені галузі та напрями професійної діяльності дають випускникам можливості працевлаштування у таких структурах, організаціях чи інституціях, як: центри науково-технічної й економічної інформації; патентні відділи підприємств, організацій; маркетингові відділи та служби; фірми та агентства інформаційно-аналітичного

спрямування (територіальні, галузеві); центри документації; ресурсні центри; архіви; бібліотеки; музеї; видавництва; консультативні / консалтингові центри; рекламні агентства; засоби масової інформації; інформаційно-аналітичні служби / відділи органів державного управління, місцевого самоврядування, комерційних структур тощо; апарат управління об'єктів різних рівнів; служби діловодства, документаційного забезпечення управління, секретаріати, канцелярії, управління справами; навчальні заклади (викладання дисциплін документознавчо-інформаційного циклу); відділи кадрів, кадрові агенції тощо.

Основне своє призначення випускники-фахівці вбачають, як правило, у створенні інформаційних ресурсів та наданні інформаційних послуг, використовуючи інформацію як стратегічні важелі, а інформаційні технології та документні системи як основний засіб реалізації завдань організації та підприємства. Як правило, випускники кафедри працюють в інфраструктурі нашого регіону або інших областей України. Крім того, є багато прикладів успішної праці в різних країнах світу: США, Німеччині, Польщі, Великобританії, Італії, Індії, Скандинавії, Китаї, Чехії тощо. Це стосується й таких всесвітньовідомих компаній, як Tycoelectronics, Soft Serve, Microsoft.

Цим самим ґрунтовно підготовлені кафедрою спеціалісти з документно-інформаційного менеджменту заповнюють відчутну прогалину у сфері документно-інформаційних кадрів інфраструктури держави і створюють ще один резерв для подальшого вдосконалення і розвитку економічних відносин і поліпшення рівня керівництва, управління і планування народного господарства незалежної України.

До основних публікацій викладачів та науковців кафедри слід віднести:

Мельник В. Д. Абдуктивне виведення знань про процес буріння на основі мультимедійних даних про бурове обладнання / **В. Д. Мельник** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2016. – № 1. – С. 80-91.

Григораш С. М. Менеджмент 1 (Організація діяльності та управління інформаційними установами) [Електронний ресурс] : практикум / **С. М. Григораш**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 108 с.

Демчина Л. І. Системна єдність підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів в умовах інформатизації та ступеневої освіти

/ **Л. І. Демчина** // Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону "Про вищу освіту" та інформатизації суспільства : матеріали Всеукр. наук. конф., Івано-Франківськ, 16-19 черв. 2015 р. / ред.: Пилип Я. А. [та ін.] ; НТБ ІФНТУНГ. – Івано-Франківськ, 2015. – С. 59-70.

Дербеньова Л. В. Євроінтеграційний контекст та інноваційні стратегії створення навчально-методичної літератури українською мовою для іноземних студентів / **Л. В. Дербеньова** // Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону "Про вищу освіту" та інформатизації суспільства : матеріали Всеукр. наук. конф., Івано-Франківськ, 16-19 черв. 2015 р. / ред.: Пилип Я. А. [та ін.] ; НТБ ІФНТУНГ. – Івано-Франківськ, 2015. – С. 71-76.

Адміністративний менеджмент [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **В. М. Пахомов, І. В. Кісіль, О. В. Лаба, Ю. Л. Романишин.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 196 с.

Григораш С. М. Організація та управління діяльністю інформаційних установ [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **С. М. Григораш.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 234 с.

Демчина Л. І. Документаційне забезпечення діяльності установ [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Л. І. Демчина.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 178 с.

Вовк Р. Б. Подання та оброблення технологічних знань про процес буріння на основі обмежень / Р. Б. Вовк, **В. Д. Мельник**, Л. М. Гобир // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 1. – С. 73-81.

Демчина Л. І. Документообіг у державній службі : навч. посіб. / **Л. І. Демчина.** – К. : СІК ГРУП УКРАЇНА, 2013. – 167 с.

Малик Г. Д. Information Challenges [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **Г. Д. Малик**, М. В. Кісіль. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 248 с.

Шекета В. І. Імплементація інтелектуальної стратегії прийняття рішень у процесі буріння / В. І. Шекета, М. М. Демчина, **В. Д. Мельник** // Нафтогаз. енергетика. – 2013. – № 2. – С. 38-50.

Бурківська Л. Ю. Наукова робота: стилістичні поради : навч. посіб. / **Л. Ю. Бурківська, М. І. Венгринюк, В. М. Пахомов.** – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 92 с. – Бібліогр.: с. 66-67.

Вовк Р. Б. Система інтелектуальної підтримки прийняття рішень при контролі технологічних параметрів / Р. Б. Вовк, В. І. Шекета, **В. Д. Мельник** // *Методи та прилади контролю якості.* – 2012. – № 2. – С. 119-129.

Кісіль М. В. Вплив глобалізації на формування державних механізмів забезпечення якості вищої освіти в Україні / **М. В. Кісіль, Н. В. Опар** // *Координати управління : зб. наук. пр. / ред. Дзвінчук Д. І.* – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – Вип. 1. – С. 158-165.

Мельник В. Д. Електронна комерція [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **В. Д. Мельник, Ю. Л. Романишин, В. І. Шекета.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 139 с.

Демчина Л. І. Роль інформаційного моніторингу в діяльності Івано-Франківської міської ради / **Л. І. Демчина, О. В. Лейб'юк** // *Наук. вісн. Ін-ту гуманітар. підготовки / відп. за вип. П'ятничко Б. П. ; ІФНТУНГ.* – Івано-Франківськ, 2011. – Вип. 3. – С. 239-250.

Мельник В. Д. Система дистанційного навчання та виділення підходів до її інтелектуалізації / **В. Д. Мельник, О. П. Климковська** // *Наук. вісн. Ін-ту гуманітар. підготовки / відп. за вип. П'ятничко Б. П. ; ІФНТУНГ.* – Івано-Франківськ, 2011. – Вип. 3. – С. 264-273.

Опар Н. В. Використання медіатехнологій для формування етичних засад ділового спілкування майбутніх документознавців / **Н. В. Опар, О. К. Янишин** // *Наук. вісн. Ін-ту гуманітар. підготовки / відп. за вип. П'ятничко Б. П. ; ІФНТУНГ.* – Івано-Франківськ, 2011. – Вип. 3. – С. 182-192.

17 вересня
75 років від дня народження
професора кафедри розробки та експлуатації
нафтових і газових родовищ
Бойка Василя Степановича

Василь Степанович БОЙКО народився 17 вересня 1942 р. у с. Опори Дрогобицького району на Львівщині. Після школи працював робітником у Стрийському ГПУ. В 1967 р. із відзнакою закінчив нафтовий факультет ЛПІ. У 1972 р. захистив кандидатську, а в 1989 р. — докторську дисертацію.

Після закінчення вишу працював старшим лаборантом, асистентом, з 1970 р. — старшим викладачем, доцентом, із 1990 р. — професором ІФНТУНГУ. Протягом 1973–1976 рр. був заступником декана газонафтопромислового факультету.

Наукова діяльність Василя Бойка присвячена дослідженню проблем вилучення нафти з неоднорідних колекторів родовищ. Він створив наукові основи та способи розробки нафтових родовищ, пов'язаних із тріщинувато-пористими покладами, технологію інтенсифікації роботи свердловин із використанням гранульованого магнію, розкрив механізм підвищення нафтогазовилучення із тріщинувато-пористих покладів шляхом регіонального і локального створення поточковирівнювальних бар'єрів.

Учений вперше запропонував технології вибіркового керованого тампонування високопроникних тріщин тонкодисперсними системами в міжсвердловинному просторі нафтового пласта, внутрішньопластової і внутрішньосвердловинної інтенсифікації видобування нафти й ізоляції припливу пластової води з використанням суспензій різнодисперсних систем. Створив основи підземної гідрогазомеханіки припливу флюїдів до горизонтальних свердловин і розробки нафтових та газових родовищ із застосуванням сукупності вертикальних і горизонтальних свердловин.

Бойко В. С. заснував наукову школу з проблем інтенсифікації нафтогазовидобування. Розробки вченого запроваджені на багатьох родовищах України та в інших регіонах із великим технологічним і економічним ефектом. Василь Степанович також приділяє велику увагу проблемам нафтогазової освіти. Він є автором і співавтором понад 300

наукових праць, серед яких 63 книги (зокрема 37 підручників і навчальних посібників, 14 довідників, словників та енциклопедій), 23 патенти й авторські свідоцтва на винаходи. Під його керівництвом захищено три кандидатські і три докторські дисертації.

Василь Бойко — член Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка, Українського термінологічного товариства, двох спеціалізованих учених рад із присудження наукових ступенів, редколегій чотирьох фахових журналів, голова Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка. Був членом Центральної комісії з розробки нафтових і газових родовищ.

Нагороджений орденом «За заслуги» III ст., медалями «Будівничий України», «За заслуги перед Прикарпаттям», «Ветеран праці», «Винахідник СРСР», ВДНГ, відзнакою міського голови м. Івано-Франківська та іншими галузевими нагородами. Він — заслужений діяч науки і техніки України, лауреат премії УНГА

До основних публікацій слід віднести:

Бойко В. С. Метод і методика розрахунку вибійного тиску у діючих фонтанних свердловинах з ускладненими умовами експлуатації / **В. С. Бойко**, Б. М. Міщук // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2015. – № 4. – С. 19-26.

Метод і методика оптимізації процесу фонтанування діючих свердловин на основі положень теорії висхідних газоводонафтових потоків / **В. С. Бойко**, Р. В. Грибовський, Т. Р. Бойчук, Б. М. Міщук // Нафтогаз. енергетика. – 2015. – № 2. – С. 16-22.

Бойко В. С. Ймовірнісна оцінка процесу парафінової кольматації привибійної зони нафтового пласта / **В. С. Бойко**, В. Д. Середюк // Нафтогаз. енергетика. – 2013. – № 2. – С. 7-18.

Бойко В. С. Кольматація тріщин дрібнодисперсним матеріалом при тампонуванні тріщинувато-пористого середовища як процес нелінійної адсорбції Ленгмюра / **В. С. Бойко**, Р. В. Бойко // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 1. – С. 61-68.

Бойко В. С. Методика проектування електровідцентровонасосної експлуатації нафтових свердловин / **В. С. Бойко**, Л. М. Кеба // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 2. – С. 106-116.

Бойко В. С. Методологія експлуатації нафтових свердловин у випадку небезпеки парафіновідкладання / **В. С. Бойко**, В. Д. Середюк // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 4. – С. 109-118.

Видобування нафти в ускладнених умовах : монографія / **В. С. Бойко**, Р. В. Бойко, Р. В. Грибовський [та ін.] ; ред. Бойко В.С. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2013. – 770 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 728-763.

Вимоги до технологічних властивостей дисперсних матеріалів, придатних для тампонування тріщин у процесі видобування нафти / **В. С. Бойко**, В. М. Дорошенко, Р. В. Грибовський, Р. В. Бойко // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 2. – С. 86-92.

Підвищення тампонувальної здатності дисперсної системи у тріщинах пластів / **В. С. Бойко**, Р. В. Грибовський, Р. В. Бойко [та ін.] // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 3. – С. 14-22.

Бойко В. С. Дослідження особливостей роботи видобувної свердловини в системі з нафтовим покладом з метою її проектування та експлуатації / **В. С. Бойко**, Б. М. Міщук, Т. С. Веклин // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2012. – № 1. – С. 155-159.

Бойко В. С. Метод регулювання дорозробки нафтових родовищ із використанням дисперсних систем / **В. С. Бойко** // Нафт. і газ. пром-сть. – 2012. – № 5. – С. 28-32.

Бойко В. С. Проектування розробки нафтових свердловин : підручник / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012. – 588 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 576-580.

Бойко В. С. Технологія тампонування тріщин сумішшю дисперсних систем із різною плавучістю / **В. С. Бойко**, Р. В. Грибовський // Тези доп. міжнар. наук.-техн. конф. "Інноваційні технології буріння свердловин,

видобування нафти і газу та підготовки фахівців для нафтогазової галузі", 3-6 жовт. 2012 р. / ІФНТУНГ – Івано-Франківськ , 2012. – С. 154-157.

Бойко В. С. Технологія видобування нафти : підручник / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012. – 827 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 814-818.

Бойко В. С. Удосконалення методики розрахунку показників розробки нафтового покладу при режимі розчиненого газу за різних умов видобування нафти (1 частина) / **В. С. Бойко**, Б. М. Міщук // Тези доп. міжнар. наук.-техн. конф. "Інноваційні технології буріння свердловин, видобування нафти і газу та підготовки фахівців для нафтогазової галузі", 3-6 жовт. 2012 р. / ІФНТУНГ. – Івано-Франківськ , 2012. – С. 160-161.

Бойко В. С. Збірник задач з технології видобування нафти : навч. посіб. Ч. 2 / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2011. – 269 с.

Бойко В. С. Збірник задач з технології видобування нафти : навч. посіб. Ч. 3 / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2011. – 406 с.

Бойко В. С. Збірник задач з технології видобування нафти : навч. посіб. Ч. 5 / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 92 с.

Бойко В. С. Підземний ремонт свердловин : підручник : у 4 ч. Ч. 3 / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 809 с. : іл. – Бібліогр.: с. 802-807.

Бойко В. С. Проектування експлуатації нафтових свердловин : підручник / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2011. – 784 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 782-783.

Бойко В. С. Технологія розробки нафтових родовищ : підручник / **В. С. Бойко** ; рец.: Тарко Я. Б., Маєвський Б. Й., Витвицький Я. С. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2011. – 509 с. – Бібліогр.: с. 508-509.

Обводнення газових і нафтових свердловин : у 3 т. / **В. С. Бойко**, Р. В. Бойко, Л. М. Кеба, О. В. Семінський ; ред. Бойко В. С. – Івано-

Франківськ : Нова зоря, 2011. - Т. 3, кн. 1 : Особливості експлуатації свердловин. – 713 с.

Бойко В. С. Видобування і транспортування гідратоутворювальних природних і нафтових газів : монографія / **В. С. Бойко**, Р. В. Бойко. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2010. – 747 с. – Бібліогр.: с. 689-706.

Бойко В. С. Технологія видобування нафти : зб. задач : навч. посіб. Ч. 5 / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 92 с. – Бібліогр.: с. 91-92.

Бойко В. С. Підземний ремонт свердловин : підручник : у 4ч. / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2009. – Ч. 2. - 586 с. - Бібліогр.: с. 581-587.

Бойко В. С. Підземний ремонт свердловин : підручник : у 4 ч. / **В. С. Бойко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2009. – Ч. 4. - 309 с. – Бібліогр.: с. 300-306.

Бойко В. С. Розробка та експлуатація нафтових родовищ : підручник / **В. С. Бойко**. – Вид. 4-те, допов. – К. : Міжнар. екон. фундація, 2008. – 484 с. – Бібліогр.: с. 683.

Бойко В. С. Підземна гідрогазомеханіка : підручник / **В. С. Бойко**, Р. В. Бойко. – 2-ге вид. – Львів : Апріорі, 2007. – 452 с. : іл. – Бібліогр.: с. 442-443.

Обводнення газових і нафтових свердловин : монографія : у 3 т. / **В. С. Бойко**, Р. В. Бойко, Л. М. Кеба, О. В. Семінський. – К. : Міжнар. екон. фундація, 2007. - Т. 2 : Створення потоковідхилювальних бар'єрів і технології ізоляції. – 771 с. : іл.

28 вересня
55 років від дня народження
завідувача кафедри фінансів, професора
Фадєєвої Ірини Георгіївни

Ірина Георгіївна ФАДЄЄВА є випускницею кафедри економіки підприємства Івано-Франківського інституту нафти і газу. Працює в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу з 2002 року і до сьогодні.

У 2004 році нею успішно захищена дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук на тему «Інтегрована система оперативного оцінювання витрат підприємств», яка стала основоположною для багатьох наступних досліджень щодо підвищення ефективності діяльності та управління нафтогазовими підприємствами.

У 2013 році захистила докторську дисертацію на тему: «Системно-синергетичні засади управління нафтогазовидобувними підприємствами корпоративної структури» за спеціальністю 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами», є автором більше 160 наукових та навчально-методичних праць, з них 6 наукових монографій, результати яких впроваджені на підприємствах НГК та у навчальному процесі кафедр «Економіка підприємства» та «Фінанси».

У 2015 році їй присвоєне вчене звання професора кафедри фінансів.

Основними напрямками наукових досліджень Фадєєвої І. Г. є:

-методологічні проблеми управління фінансово-економічними результатами, виробничо-господарською діяльністю, розвитком та конкурентоспроможністю підприємств нафтогазового комплексу;

-контролювання, моніторинг та діагностика фінансової діяльності підприємств паливно-енергетичного комплексу;

-управління витратами та собівартістю продукції, фінансовий контролінг;

-процесний підхід до управління фінансовою діяльністю підприємств;

-принципи, методи та технології управління підприємствами корпоративної структури.

Фадєєва І. Г. є керівником аспірантури, в якій зараз навчається один аспірант, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри

фінансів Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

За напрямками своїх наукових досліджень ювілярка постійно представляє університет на всеукраїнських та міжнародних конференціях, зокрема, закордонних – у Німеччині, Польщі, Болгарії, Чехії, Канаді.

До основних публікацій слід віднести:

Данилюк М. О. Стратегічні напрями реструктуризації вітчизняних корпорацій нафтогазового комплексу / М. О. Данилюк, **І. Г. Фадєєва** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 46-49.

Управління витратами : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, М. О. Данилюк, О. Г. Мельник, **І. Г. Фадєєва** [та ін.] ; ред.: Кузьмін О. Є., Данилюк М. О. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. – 245 с. : табл. – Бібліогр.: с. 249-250.

Фадєєва І. Г. Роль управлінського обліку в системі контролінгу нафтогазовидобувних підприємств / **І. Г. Фадєєва**, О. І. Гринюк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 29-35.

Фадєєва І. Г. Теоретико-методологічні аспекти управління розвитком підприємств нафтогазового комплексу / **І. Г. Фадєєва**, Л. М. Савчин // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 1. – С. 33-39.

Економіка нафтогазових підприємств : навч. посіб. / Я. С. Витвицький, У. Я. Витвицька, І. М. Метошоп, **І. Г. Фадєєва** [та ін.] ; ред.: Витвицький Я. С., Данилюк М. О. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2013. – 604 с.

Фадєєва І. Г. Методологічні засади управління діяльністю підприємств нафтогазовидобувної галузі / **І. Г. Фадєєва** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 2. – С. 205-212.

Фадєєва І. Г. Системно-синергічні засади управління нафтогазовидобувними підприємствами / **І. Г. Фадєєва** // Нафтогаз. енергетика. – 2013. – № 2. – С. 128-142.

Фадєєва І. Г. Формування бізнес-моделі підприємства : кейсові та ситуаційні завдання / **І. Г. Фадєєва**, Ю. В. Буй. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 47 с.

Фадєєва І. Г. Аналіз сучасної методології моделювання і регламентації бізнес-процесів на базі методів нечіткої логіки / **І. Г. Фадєєва** // Регіон. економіка. – 2009. – № 2. – С. 214-222.

Фадєєва І. Г. Інтегрована система оперативного оцінювання витрат бурових підприємств : монографія / **І. Г. Фадєєва**, М. О. Данилюк. – Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2009. – 170 с.

Фадєєва І. Г. Внутрішній економічний механізм підприємства : конспект лекцій / **І. Г. Фадєєва**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2008. – 133 с. – Бібліогр.: с. 131-132.

Фадєєва І. Г. Технічний облік споживаних енергоресурсів як важлива складова процесу формування витрат підприємств / **І. Г. Фадєєва** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2007. – № 1. – С. 126-128.

Фадєєва І. Г. Економічні передумови оптимального управління процесом формування прямих витрат на буріння свердловин / **І. Г. Фадєєва** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2006. – № 1. – С. 128-131.

25 жовтня

15 років з часу створення *кафедри фінансів*

Функціонування фінансової системи держави передбачає фінансові відносини у сфері державних та місцевих фінансів, фінансів підприємницьких структур, фондового ринку та міжнародних фінансів. Кожна з цих сфер потребує підготовлених фахівців, що зумовило відкриття кафедри «Фінанси».

Кафедра фінансів є однією з нових кафедр університету, створена наказом ректора № 75 від 25.10.2002 р. з метою випуску бакалаврів, спеціалістів та магістрів з фінансів і кредиту. Вирішення проблем, пов'язаних з відкриттям в університеті кафедри фінансів та ліцензуванням спеціальності «Фінанси» було доручено доценту Орищин Т. М., яка очолювала створену кафедру до вересня 2013 року. З 2013 року по 2014 рік кафедру фінансів очолювала професор Гораль Ліліана Тарасівна, а з вересня 2014 року - професор Фадєєва Ірина Георгіївна.

В травні 2003 року ліцензовано набір студентів за спеціальністю 6.050100 «Фінанси». У червні 2008 року Державною акредитаційною комісією МОН України кафедру «Фінанси» акредитовано на випуск спеціалістів та бакалаврів. В 2015 році відкрита та проліцензована магістерська програма "Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу".

Відкриття кафедри «Фінанси» пов'язане з великою потребою України в спеціалістах з фінансів високої кваліфікації. Фінанси – це одна з конкретних історичних форм економічних відносин, функціонування яких пов'язане з об'єктивною необхідністю розподілу й перерозподілу вартості валового суспільного продукту, вираженої у грошовій формі, між різними суб'єктами господарювання, напрямами цільового використання. Фінанси незалежно від суспільної формації завжди спрямовані на розробку ефективної системи формування і використання фондів і доходів, які мають забезпечувати виконання державою своїх функцій.

Ринкові перетворення в Україні в цілому та у галузях народного господарства викликали нагальну потребу пошуку нових підходів щодо управління фінансами на макрорівні з врахуванням галузевих особливостей. В цьому контексті особливо актуальною є підготовка фахівців, здатних формувати та створювати нові специфічні механізми на галузевому та регіональному рівнях.

Аналіз потреб нафтогазового комплексу у фахівцях економічного профілю засвідчує гостру потребу саме у фахівцях зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», які б володіли знаннями з

фінансового аналізу, управління фінансовими потоками, фінансового обліку з урахуванням специфіки роботи розвідувальних, бурових, видобувних, газотранспортних, нафтопереробних, газопереробних, газорозподільчих підприємств і організацій, підприємств системи нафтопродуктопостачання.

Науково-педагогічні працівники кафедри вбачають своєю основною метою підготовку нового покоління висококваліфікованих фахівців сфери державних та місцевих фінансів, страхування, фінансового ринку, бюджетної, податкової та грошово-кредитної систем.

Для підготовки фахівців залучаються висококваліфіковані викладачі випускної та інших кафедр університету.

До основних публікацій викладачів та науковців кафедри слід віднести:

Гораль Л. Т. Інноваційна взаємодія нафтогазових підприємств та фінансових установ на ринку фінансових послуг / **Л. Т. Гораль, З. А. Мацук** // Нафтогаз. галузь України. – 2016. – № 1. – С. 3-5.

Економіка підприємства : навч. посіб., практикум / Я. С. Витвицький, **У. Я. Витвицька**, Н. О. Гавадзин, Р. Р. Зелінський ; рец. Петренко В. П. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 178 с.

Гораль Л. Т. Аналітична оцінка інноваційної діяльності фінансових установ на ринку фінансових послуг / **Л. Т. Гораль, З. А. Мацук** // Фінанси України. – 2015. – № 6. – С. 72-82.

Гораль Л. Т. Сучасні підходи до управління витратами вітчизняних газотранспортних підприємств / **Л. Т. Гораль**, І. Б. Запужляк // Нафтогаз. галузь України. – 2015. – № 5. – С. 13-15.

Кнейслер О. Інновації як вектор розвитку та модернізації депозитної діяльності банківських установ / О. Кнейслер, **Л. Маринчак** // Світ фінансів. – 2015. – № 2. – С. 72-82.

Місцеві фінанси [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **Л. Т. Гораль, Н. Я. Спасів**, В. Ф. Мартинюк, **Л. Р. Маринчак**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 350 с.

Орищин Т. М. Реформування системи оподаткування в Україні на сучасному етапі / **Т. М. Орищин**, М. І. Голяк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2015. – № 1. – С. 96-104.

Гораль Л. Т. Інститут економіки та управління у нафтогазовому комплексі - перший серед рівних! / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 1. – С. 7-10.

Гораль Л. Т. Страхування ризиків газотранспортного підприємства як "ядра" газового кластеру / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 42-45.

Гораль Л. Т. Сучасні завдання енергетичної безпеки України в умовах глобалізаційних викликів / **Л. Т. Гораль**, М. І. Прокопів // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 68-71.

Данилюк М. О. Стратегічні напрями реструктуризації вітчизняних корпорацій нафтогазового комплексу / М. О. Данилюк, **І. Г. Фадєєва** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 46-49.

Данилюк-Черних І. М. Стан системи розвитку персоналу вітчизняних нафтогазових підприємств та організацій / **І. М. Данилюк-Черних** // Актуал. пробл. економіки. – 2014. – № 9. – С. 305-313. – Англ. мовою.

Кнейслер О. Виконання місцевих бюджетів за доходами: прагматика та проблематика в умовах перманентних кризових явищ : [м. Тернопіль] / О. Кнейслер, **Н. Спасів** // Світ фінансів. – 2014. – № 3. – С. 31-37.

Мацук З. А. Державне регулювання ринку фінансових послуг: регіональні аспекти / **З. А. Мацук** // Актуал. пробл. економіки. – 2014. – № 9. – С. 410-417. – Англ. мовою.

Організація безперервної освіти персоналу нафтогазової галузі України - головна умова збереження і нарощування її конкурентоздатності / Є. І. Крижанівський, А. П. Андібур, **І. М. Данилюк-Черних**, В. П. Петренко // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 4. – С. 3-8.

Фадєєва І. Г. Роль управлінського обліку в системі контролінгу нафтогазовидобувних підприємств / **І. Г. Фадєєва**, О. І. Гринюк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 29-35.

Фадєєва І. Г. Теоретико-методологічні аспекти управління розвитком підприємств нафтогазового комплексу / **І. Г. Фадєєва**, **Л. М. Савчин** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 1. – С. 33-39.

Шийко В. І. Багатокритеріальна оптимізація експортного потенціалу газотранспортного підприємства / **В. І. Шийко**, О. П. Сергєєв // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 4. – С. 19-25.

Витвицька У. Я. Підприємництво і бізнес-культура [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **У. Я. Витвицька**, І. Б. Запужляк, І. І. Василик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 191 с.

Економіка нафтогазових підприємств : навч. посіб. / Я. С. Витвицький, **У. Я. Витвицька**, І. М. Метошоп [та ін.] ; ред.: Витвицький Я. С., Данилюк М. О. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2013. – 604 с.

Фадєєва І. Г. Методологічні засади управління діяльністю підприємств нафтогазовидобувної галузі / **І. Г. Фадєєва** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 2. – С. 205-212.

Фадєєва І. Г. Системно-синергічні засади управління нафтогазовидобувними підприємствами / **І. Г. Фадєєва** // Нафтогаз. енергетика. – 2013. – № 2. – С. 128-142.

Фінанси підприємств : навч. посіб. / М. О. Данилюк, **Н. Я. Спасів, Т. М. Орищин** [та ін.]. – 2-ге вид. – Івано-Франківськ ; Тернопіль : ТАЙП, 2013. – 183 с. : табл. – Бібліогр.: с. 182-183.

Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч.-метод. посіб. / **Н. Я. Спасів, М. С. Лосєва**, Н. О. Дітчук, **Л. Р. Маринчак**. – Івано-Франківськ ; Тернопіль : ТАЙП, 2013. – 150 с. – Бібліогр.: с. 148-150.

Спасів Н. Я. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / **Н. Я. Спасів, Т. М. Орищин**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 293 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 243-247.

Витвицька У. Я. Управління потенціалом підприємства : навч. посіб. / **У. Я. Витвицька**, І. І. Василик, Р. С. Кравчук. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 257 с.

Гораль Л. Т. Вплив ремонтів газоперекачувальних агрегатів на основні економічні показники діяльності газотранспортних підприємств / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 1. – С. 131-136.

Гораль Л. Т. Пріоритетні напрямки енергозбереження на підприємствах магістрального транспорту газу / **Л. Т. Гораль**, І. М. Метошоп, **В. І. Шийко** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 4. – С. 61-65.

Гораль Л. Т. Проблеми і перспективи інноваційного розвитку газотранспортної системи України / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 2. – С. 56-62.

Гораль Л. Т. Система управління якістю в магістральному транспорті газу / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 3. – С. 71-75.

Данилюк-Черних І. М. Управління використанням інтелектуального потенціалу людських ресурсів підприємств на засадах синтелектики і синергізму / **І. М. Данилюк-Черних**, В. П. Петренко // Регіон. економіка. – 2011. – №1. – С. 148-155.

Порада Я. Р. Основні тенденції розвитку вдосконалення внутрішньотрубних пристроїв / Я. Р. Порада, **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 1. – С. 87-90.

Савчин Л. Європейський інвестиційний банк відтепер і в Україні / **Л. Савчин** // Зовніш. справи. – 2011. – № 3. – С. 58-59.

Хлівний В. Форми, методи та інструменти бюджетного регулювання / В. Хлівний, **З. Мацук** // Світ фінансів. – 2011. – № 4. – С. 68-80.

Гораль Л. Т. Про деякі особливості процесу відтворення основних засобів газотранспортної галузі / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 1. – С. 131-142.

Полянська А. С. Дослідження чинників зовнішнього середовища як необхідна умова розвитку підприємств в сучасних умовах / А. С. Полянська, **Т. М. Орицин** // Регіон. економіка. – 2010. – № 2. – С. 39-47.

Хлівний В. К. Оптимізація структури видатків місцевих бюджетів : (на прикладі Івано-Франків. обл.) / В. К. Хлівний, **З. А. Мацук** // Фінанси України. – 2010. – № 8. – С. 53-62.

Фадєєва І. Г. Інтегрована система оперативного оцінювання витрат бурових підприємств : монографія / **І. Г. Фадєєва**, М. О. Данилюк. – Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2009. – 170 с.

Орицин Т. М. Фінанси : навч. посіб. / **Т. М. Орицин**, С. О. Труфанова, **О. М. Ромашко**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. – 335 с. – Бібліогр.: с. 172-175.

Тришак Л. С. Податкова система : навч. посіб. / **Л. С. Тришак**, І. М. Мазур. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. – 145 с.

6 грудня
60 років від дня народження завідувача кафедри
документознавства та інформаційної діяльності, професора
Дербеньової Лідії Вікторівни

Лідія Вікторівна Дербеньова у 1980 році закінчила філологічний факультет Івано-Франківського педагогічного інституту ім. В. Стефаника і свою трудову діяльність розпочала учителем середньої школи. Кафедру документознавства та інформаційної діяльності Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу очолює з 2011 року.

Науково-педагогічна діяльність розпочата з посади асистента кафедри зарубіжної і російської літератури Прикарпатського національного університету. У 1990-1991 роках Міністерством закордонних справ була відряджена у Сирію у якості викладача-мовника Військової академії. Після повернення в Україну, навчалася в аспірантурі Прикарпатського університету за спеціальністю «Зарубіжна література» під керівництвом доктора філологічних наук, професора Теплинського М. В. Отримані результати знайшли відображення в кандидатській та покладені в основу докторської дисертації. Кандидатська дисертація з проблем європейського натуралізму була захищена в Таврійському національному університеті ім. В. І. Вернадського у 2001 році.

У 2000 році Дербеньова Л. В. розпочала діяльність в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу як сумісник на кафедрі документознавства та інформаційної діяльності. З 2002 року працювала на посаді доцента кафедри теорії і практики перекладу.

Теоретичні проблеми культури і літератури стали провідними у дослідженнях Дербеньової Л. В.. Науковий інтерес до літературної теорії призвів до розуміння необхідності продовжити навчання в докторантурі. У 2004 році Лідія Вікторівна поступила в докторантуру Донецького національного університету за спеціальністю «Теорія літератури», яку успішно закінчила у 2008 році. Захист докторської дисертації «Архетипна парадигма в реалістичній літературі XIX століття» відбувся у тому ж 2008 році.

З 2009 року Дербеньова Л. В. працювала на посаді професора кафедри державного управління Івано-Франківського національного

технічного університету нафти і газу. Читає курс «Комунікаційна політика в діяльності державного службовця», керує магістерськими роботами. Проблеми комунікації як науки і складової культури, стають пріоритетними у наукових розвідках Лідії Вікторівни.

У 2011 році професор Дербеньова Л. В. очолила кафедру документознавства та інформаційної діяльності. Читає лекційні курси: «Науково-дослідна робота студентів», «Аналітико-синтетична переробка інформації», «Етика ділового спілкування», керує навчальними практиками, курсовими і дипломними роботами.

Вченій належать понад 60 наукових праць, опублікованих у вітчизняних та зарубіжних виданнях, з яких 7 (в тому числі 2 посібники) відображають напрям підготовки «Документознавство та інформаційна діяльність». За час роботи в університеті професор Дербеньова Л. В. зарекомендувала себе плідним ученим, висококваліфікованим педагогом, умілим організатором навчально-методичної та наукової діяльності, компетентним керівником, вимогливим до себе і до підлеглих, який заслужено користується авторитетом та повагою серед колег та студентів.

До основних публікацій слід віднести :

Дербеньова Л. В. Євроінтеграційний контекст та інноваційні стратегії створення навчально-методичної літератури українською мовою для іноземних студентів / **Л. В. Дербеньова** // Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону "Про вищу освіту" та інформатизації суспільства : матеріали Всеукр. наук. конф., Івано-Франківськ, 16-19 черв. 2015 р. / ред.: Пилип Я. А. [та ін.] ; НТБ ІФНТУНГ. – Івано-Франківськ, 2015. – С. 71-76.

Дербеньова Л. В. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття. Романтизм [Електронний ресурс] : метод. вказівки / **Л. В. Дербеньова**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 52 с.

Дербеньова Л. В. Історія зарубіжної літератури. Німецькомовна література першої половини ХХ століття [Електронний ресурс] : конспект лекцій. / **Л. В. Дербеньова**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 98 с.

Дербеньова Л. В. Сучасна література країн, мови яких вивчаються : навч.-метод. комплекс / **Л. В. Дербеньова.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2007. – 25 с.

Дербеньова Л. В. Історія зарубіжної літератури [Електронний ресурс]: навч.-метод. комплекс / **Л. В. Дербеньова.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. – 32 с.

Дербеньова Л. В. Історія зарубіжної літератури кінця ХІХ - початку ХХ ст. [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Л. В. Дербеньова.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2005. – 71 с.

Дербеньова Л. В. Історія зарубіжної літератури кінця ХІХ - початку ХХ ст. [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Л. В. Дербеньова.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2004. – 65 с.

Дербеньова Л. В. Історія зарубіжної літератури (романтизм) : метод. вказівки / Л. В. Дербеньова. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2004. – 40 с.

13 грудня

50 років від дня народження директора Інституту економіки та управління у нафтогазовому комплексі, професора

Гораль Ліліани Тарасівни

Ліліана Тарасівна ГОРАЛЬ у 1991 році закінчила факультет нафтогазопроводів Івано-Франківського інституту нафти і газу за спеціальністю «Проектування і експлуатація газонафтопроводів, газосховищ і нафтобаз». Кандидат технічних наук з 1999 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій Вченій раді Д 20.052.04 при Івано-Франківському державному технічному університеті нафти і газу.

Доцент кафедри безпеки життєдіяльності з 2002 року.

Доктор економічних наук з 2012 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д 58.082.03 при Тернопільському національному економічному університеті.

Педагогічну діяльність розпочала в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу 23 роки тому.

Основні етапи педагогічної діяльності:

-01.09.1994 р. — 01.02.1995 р. – призначено на посаду асистента кафедри нафтогазової гідрогеомеханіки;

-15.03.1996 р. – 24.03.1999 р. – асистент кафедри промислової екології— та безпеки життєдіяльності, як молодий спеціаліст по закінченні очної аспірантури;

-25.03.1999 р. – 02.01.2000 р. – асистент кафедри безпеки життєдіяльності, як обрана за конкурсом;

-03.01.2000 р. – 01.09.2002 р. – переведена на посаду доцента кафедри безпеки життєдіяльності;

-02.09.2002 р. – 27.02.2003 р. – переведена на посаду доцента кафедри економіки підприємства

-28.02.2003 р.— – 25.01.2006 р. – доцент кафедри економіки підприємства згідно з контрактом;

-26.01.2006 р. – 20.12.2007 р. – переведена на посаду доцента кафедри організації праці і виробництва;

-21.12.2007 р. – 01.09.2012 р. – доцент кафедри організації праці і виробництва, як обрана за конкурсом відповідно до контракту;

-01.09.2012 р. – 25.12.2012 р. – призначена на посаду професора на 0,5 ставки кафедри організації праці і виробництва;
-31.10.2012 р. – по теперішній час – директор Інституту економіки та управління в нафтогазовому комплексі, як обрана за конкурсом терміном на 5 років згідно з контрактом;
-26.12.2012 р. – 29.08.2013 р. – професор кафедри організації праці і виробництва як обрана за конкурсом;–
-30.08.2013 р. – 07.09.2014 р.– завідувач кафедри фінансів як обрана за конкурсом;
-07.09.2014 р.– по теперішній час – професор кафедри фінансів на 0,5 ставки за сумісництвом як обрана за конкурсом.

Ліліана Тарасівна читає лекційний курс з дисципліни «Страховання» для студентів денної форми навчання напрямків підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит»; «Інвестиційний аналіз» для студентів спеціальності 7.030508 «Фінанси і кредит»; «Організація і планування виробничо-комерційної діяльності» для слухачів Інституту післядипломної освіти, які здобувають другу вищу освіту за спеціальністю 7.05030402 «Газонафтопроводи та газонафтоховища». Здійснює керівництво дипломними роботами за спеціальністю 7.030508 «Фінанси і кредит»;

Під науковим керівництвом Гораль Ліліани Тарасівни захищені 3 кандидатські та 1 докторська дисертації.

Основні напрямки наукових досліджень:

- теорія та практика страхування ризиків газотранспортних підприємств;
- управління потенціалом підприємств нафтогазового комплексу;
- теорія управління кластерними структурами;
- теоретичні та прикладні аспекти обслуговування об'єктів нафтогазового комплексу,
- управління економічною безпекою підприємств.

Ліліана Тарасівна є заступником голови спеціалізованої Вченої ради Д 20.052.06 Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, членом експертної ради з економіки Акредитаційної комісії при ДАК України, членом редколегії науково-виробничого видання «Нафтогазова галузь України», членом редколегії Всеукраїнського науково-технічного журналу «Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій та газовій промисловості» (фахове видання з економіки).

Вченій належить понад 100 публікацій,, в т. ч. – 59 у фахових

виданнях, 3 роботи у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз, в т.ч. 1 - SCOPUS, 1 - в іноземних виданнях.

До основних публікацій слід віднести:

Гораль Л. Т. Інноваційна взаємодія нафтогазових підприємств та фінансових установ на ринку фінансових послуг / **Л. Т. Гораль**, З. А. Мацук // Нафтогаз. галузь України. – 2016. – № 1. – С. 3-5.

Гораль Л. Т. Аналітична оцінка інноваційної діяльності фінансових установ на ринку фінансових послуг / **Л. Т. Гораль**, З. А. Мацук // Фінанси України. – 2015. – № 6. – С. 72-82.

Гораль Л. Т. Сучасні підходи до управління витратами вітчизняних газотранспортних підприємств / **Л. Т. Гораль**, І. Б. Запужляк // Нафтогаз. галузь України. – 2015. – № 5. – С. 13-15.

Місцеві фінанси [Електронний ресурс] : навч. посібник / **Л. Т. Гораль**, Н. Я. Спасів, В. Ф. Мартинюк, Л. Р. Маринчак. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 350 с.

Гораль Л. Заохочуємо студентів до прикладних економічних досліджень : [директор Ін-ту економіки та упр. в нафтогаз. комплексі ІФНТУНГ про перспективи розвитку екон. освіти] / **Л. Гораль** ; розмову вів Григорій Вовчук // Галичина. – 2014. - 13 листоп. – № 173-174. – С. 15.

Гораль Л. Т. Інститут економіки та управління у нафтогазовому комплексі - перший серед рівних ! / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 1. – С. 7-10.

Гораль Л. Т. Концепція формування регіонального газового кластера / **Л. Т. Гораль** // Нафтогаз. галузь України. – 2014. – № 4. – С. 26-29.

Гораль Л. Т. Страхування ризиків газотранспортного підприємства як "ядра" газового кластеру / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 42-45.

Гораль Л. Т. Сучасні завдання енергетичної безпеки України в умовах глобалізаційних викликів / **Л. Т. Гораль**, М. І. Прокопів // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2014. – № 2. – С. 68-71.

Гораль Л. Застосування кластерного підходу - умова підвищення ефективності інноваційного розвитку регіону / **Л. Гораль**, Т. Войтків // Економічний аналіз : зб. наук. пр. / ред. Шкарабан С. І. ; ТНЕУ. - Тернопіль, 2012. – Вип. 10, ч. 1. – С. 112-115.

Гораль Л. Т. Щодо розвитку регіонального ринку природного газу / **Л. Т. Гораль**, О. П. Сергеев // Вчені Прикарпаття - сталому розвитку краю : Обл. наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 25-26 груд. 2012 р.: зб. тез доп. / упоряд. Петренко В. П. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 81-83.

Гораль Л. Т. Вплив ремонтів газоперекачувальних агрегатів на основні економічні показники діяльності газотранспортних підприємств / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 1. – С. 131-136.

Гораль Л. Т. Пріоритетні напрямки енергозбереження на підприємствах магістрального транспорту газу / **Л. Т. Гораль**, І. М. Метошоп, В. І. Шийко // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 4. – С. 61-65.

Гораль Л. Т. Проблеми і перспективи інноваційного розвитку газотранспортної системи України / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 2. – С. 56-62.

Гораль Л. Т. Система управління якістю в магістральному транспорті газу / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 3. – С. 71-75.

Гораль Л. Т. Теорія і практика реструктуризації газотранспортної системи : монографія / Л. Т. Гораль. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 326 с. : іл. – Бібліогр.: с. 292-315.

Порада Я. Р. Основні тенденції розвитку вдосконалення внутрішньотрубних пристроїв / Я. Р. Порада, **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 1. – С. 87-90.

Гораль Л. Т. Про деякі особливості процесу відтворення основних засобів газотранспортної галузі / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 1. – С. 131-142.

Дзьоба О. Г. Газонафтопроводи і газонафтосховища: економічне обґрунтування техніко-технологічних рішень в дипломних проектах і магістерських роботах : навч.-метод. посіб. / О. Г. Дзьоба, **Л. Т. Гораль**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2004. – 222 с.

Гораль Л. Т. Майбутнє газотранспортної системи України в частковому поглинанні її транснаціональними корпораціями? / **Л. Т. Гораль** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2008. – № 1. – С. 122-124.

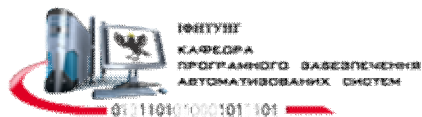
Обґрунтування доцільності утримання об'єктів вітчизняної газотранспортної системи в сучасних умовах / **Л. Т. Гораль**, М. О. Данилюк, І. М. Метошоп, М. Д. Степ'юк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2008. – № 2. – С. 144-148.

Степ'юк М. Д. Прогнозування надійності ГПА - основа безперебійного газопостачання / М. Д. Степ'юк, **Л. Т. Гораль** // Нафтогаз. енергетика. – 2008. – № 4. – С. 27-30.

Гораль Л. Т. Ремонт, модернізація та реконструкція компресорних станцій як запорука стабільної роботи ГТС України / **Л. Т. Гораль**, М. Д. Степ'юк, Я. Р. Порада // Нафт. і газ. пром-сть. – 2008. – № 4. – С. 52-53.

45 років
з часу створення кафедри програмного
забезпечення автоматизованих систем
/прикладної математики/

Кафедра прикладної математики була створена у 1972 році. Розвиток науково-технічного процесу і засобів обчислювальної техніки, теорія алгоритмів, методів програмування, чисельних методів математики вимагав зосередження зусиль для утворення самостійного підрозділу інституту, який би вирішував проблеми вдосконалення навчального процесу при підготовці фахівців для нафтової і газової промисловості з використанням ЕОМ в інженерних розрахунках.

Першоосною створення кафедри прикладної математики був сектор викладачів кафедри автоматизації виробничих процесів, які вели курси обчислювальної техніки і програмування.

Завідувачем кафедри, за конкурсом, було обрано доцента Крикуна З. М., який очолював кафедру до 1983 р. До складу кафедри увійшли ст. викладачі Кукурудз С. Ф. та Ібрагімов Б. А., асистенти Николайчук Я. М. та Ширмовський Г. Я., інженер Петрів І. І. На базі кафедри було створено обчислювальний центр, який виділився в окрему структурну одиницю інституту.

З 1983 р. по 1993 р. очолював кафедру доцент Кукурудз С. Ф. Під його керівництвом колектив здійснював роботу щодо зміцнення матеріальної бази, повністю оновив методичне забезпечення. Було підготовлено один підручник (проф. Крикун З. М.), 4 навчальних посібники (проф. Юрчишин В. М., доц. Кукурудз С. Ф.). З 1993 р. кафедру очолює професор Юрчишин В. М.

Динамічна зміна обчислювальної техніки вимагає постійного впорядкування робочих програм на замовлення випускних кафедр і напруженої методичної роботи. За останні десять років викладачами кафедри написано понад 20 методичних вказівок до використання програмних продуктів на сучасних персональних комп'ютерах. За останні 5 років кафедра змінила парк персональних комп'ютерів від ПК типу "Електроніка", "Искра". IBM 286, 386, 486 до Pentium. У 1994 році розпочато підготовку інженерів-програмістів із спеціальності "Програмне забезпечення обчислювальної техніки та автоматизованих систем управління" на базі вищої освіти через факультет післядипломної освіти.

Ведеться робота з підготовки операторів ЕОМ на базі середньої освіти.

У вересні 2001 року кафедра прикладної математики ліцензувала спеціальність “Програмне забезпечення автоматизованих систем” з освітньо-професійних напрямків “Комп’ютерні науки”. Було здійснено набір першого курсу студентів спеціальності “Програмне забезпечення автоматизованих систем” за освітньо-кваліфікаційним рівнем “Комп’ютерні науки”.

В 2003 році у зв’язку з реорганізацією структури університету кафедра прикладної математики була розділена на дві нових кафедри: кафедру програмного забезпечення автоматизованих систем, яку очолив професор Юрчишин Володимир Миколайович та кафедру інформатики, завідувачем якої був обраний професор Тимків Дмитро Федорович.

З 2003 року, після проходження акредитації, кафедрі було надано право готувати бакалаврів та спеціалістів з програмного забезпечення автоматизованих систем. Згідно з рішенням Державної акредитаційної комісії від 22 червня 2006 року протокол № 61 було акредитовано 50 місць денної та 20 місць заочної форми навчання.

В 2006 році кафедра програмного забезпечення автоматизованих систем здійснила перший випуск спеціалістів освітньо-кваліфікаційного напрямку “Комп’ютерні науки”.

В 2007 році одержано державну ліцензію на підготовку магістрів зі спеціальності “Програмне забезпечення автоматизованих систем”. 2008 рік став ювілейним роком співпраці кафедри програмного забезпечення автоматизованих систем з інститутом післядипломної освіти, що функціонує в складі університету та здійснює перепідготовку фахівців з напрямку “Комп’ютерні науки”. В цьому ж році одержав диплом спеціаліста про другу вищу освіту 100-й випускник з присвоєнням кваліфікації – інженер-програміст.

Був здійснений перший випуск магістрів спеціальності “Програмне забезпечення автоматизованих систем”.

На сьогоднішній день навчальний процес на кафедрі забезпечують 15 викладачів, серед яких 2 доктори технічних наук, професори; 7 - кандидати наук, доценти та 6 асистенти.

Викладачами кафедри здійснюється організація лекційних, практичних, лабораторних занять та самостійної роботи з фахових та загально-технічних дисциплін в області програмування та інформаційних технологій. Студенти отримують базові знання з операційних систем, алгоритмічних мов програмування, методів побудови та розробки програм, інструментальних засобів програмування тощо.

Крім того, на старших курсах студенти здійснюють стажування з сучасних технологій програмування з проходженням навчальної та виробничої практики на провідних підприємствах програмної індустрії, зокрема таких всесвітньо відомих фірм як ELEKS та SoftServe.

Навчальна та наукова діяльність студентів кафедри відбувається в рамках вивчення фахових дисциплін таких як: проектування баз даних, баз знань та експертних систем, технологія розробки програмного забезпечення, програмування засобами C++, Java, програмні технології Microsoft, технології розробки C#, NET, методи та засоби розробки мережених Web-додатків, технології побудови мобільних застосувань, а також дисципліни зі спеціальних розділів математики – методів оптимізації, абстрактної алгебри, теорії прийняття рішень, теорії категорій.

На сьогоднішній день усі дисципліни кафедри супроводжуються електронними варіантами лекційних, практичних та лабораторних занять, системами тестів, доступних для користувачів локальної та глобальної мережі. Кафедра має власний офіційний сайт в Інтернеті. Постійно ведеться розробка нових курсів, удосконалення змісту практичних та лабораторних занять з метою відповідності сучасному розвитку комп'ютерної науки.

Основними напрямками діяльності кафедри є:

- забезпечення відповідності навчальних програм вимогам ринку і тенденціям галузі інформаційних технологій;
- розробка і запровадження сучасних методів навчання;
- орієнтація навчального процесу на новітні інформаційні та програмні технології
- поєднання навчального процесу з виробничою практикою на провідних підприємствах та фірмах програмної індустрії України та світу.

Науково-дослідна діяльність, що провадиться викладачами кафедри, дозволяє орієнтувати майбутніх випускників на самостійну дослідницьку і творчу діяльність, що є запорукою успішного вирішення професійних завдань. В процесі співпраці з викладачами студенти отримують навички практичної роботи і утворюють підґрунтя для майбутньої самостійної діяльності. Кафедра всіляко сприяє самостійному творчому пошуку і весь час розширює взаємодію в рамках студентсько-викладацького колективу.

Традиції та досягнення, які має кафедра, поєднання досвіду старшого покоління та енергії молодих викладачів, новітнє навчально-методичне забезпечення та матеріально-технічна база є запорукою продуктивної праці сьогодення та оптимізму на майбутнє.

До основних публікацій викладачів і науковців кафедри слід віднести:

Дурняк Б. В. Управління запитами в системах документообігу : монографія / Б. В. Дурняк, **М. С. Пасєка**, Т. М. Майба. – Львів : Укр. акад. друкарства, 2016. – 192 с. : рис. – Бібліогр.: с.175-189.

Пасєка М. С. Моделювання програмного забезпечення [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **М. С. Пасєка**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. – 183 с.

Бандура В. В. Основи кросплатформенного програмування [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **В. В. Бандура**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 172 с.

Демчина М. М. Паралельне програмування [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **М. М. Демчина**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 176 с.

Компьютерный анализ процесса обкатывания шариком / **Я. Б. Сторож, И. З. Лютак**, Б. Д. Сторож [и др.] // Управляющие системы и машины. – 2015. – № 5. – С. 61-65. – (На англ. языке).

Лютак І. З. Удосконалення методу контролю стінок трубопроводів ультразвуковим методом із застосуванням інформаційно-програмного забезпечення / **І. З. Лютак**, З. П. Лютак, Ю. Й. Стрілецький // Методи та прилади контролю якості. – 2015. – № 2. – С. 27-37.

Пасєка М. С. Людино-машинний інтерфейс [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **М. С. Пасєка**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 194 с.

Юрчишин В. М. Групова динаміка та комунікації [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **В. М. Юрчишин**, Л. М. Ходак, **Л. М. Гобир**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. – 146 с.

Mandra A. A. Modeling of ultrasonic guided waves propagation in a waveguide with cross-section of finite size = Моделювання поширення спрямованих ультразвукових хвиль у хвилеводі зі скінченим розміром його поперечного перерізу / А. А. Mandra, **I. Z. Lyutak**, Z. P. Lyutak

// Journal of Hydrocarbon Power Engineering. – 2014. – Vol. 1, № 1. – P. 58-65.

Піх В. Я. Методи спектрального діагностування технологічних станів квазістаціонарних об'єктів промисловості / **В. Я. Піх**, Я. М. Николайчук, Б. Б. Круліковський // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2014. – № 2. – С. 172-178.

Храбатин Р. І. Інформатика та комп'ютерна техніка [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Р. І. Храбатин**, Л. В. Саманів. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 255 с.

Шекета В. І. Застосування абдукції в задачах класифікації даних про нафтогазові об'єкти / **В. І. Шекета**, **М. М. Демчина**, **Л. М. Гобир** // Нафтогаз. енергетика. – 2014. – № 2. – С. 86-97

Юрчишин В. М. Методологічні основи наукових досліджень в нафтогазовій галузі [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **В. М. Юрчишин**, О. Ф. Козак, **Р. Б. Вовк**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2014. – 164 с.

Вовк Р. Б. Подання та обробляння технологічних знань про процес буріння на основі обмежень / **Р. Б. Вовк**, В. Д. Мельник, **Л. М. Гобир** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2013. – № 1. – С. 73-81.

Демчина М. М. Експертні методи оцінки технологічних параметрів у процесі буріння свердловин / **М. М. Демчина**, **В. І. Шекета**, **Р. Б. Вовк** // Нафтогаз. енергетика. – 2013. – № 1. – С. 26-37.

Лютак З. П. Обчислення параметрів ультразвукової хвилі в пружному середовищі методом Галеркіна на основі вейвлет-функцій / З. П. Лютак, А. А. Мандра, **І. З. Лютак** // Методи та прилади контролю якості. – 2013. – № 1. – С. 16-23.

Методологічні стратегії менеджменту проектів програмного забезпечення / **Р. І. Храбатин**, **М. М. Яцишин**, О. Ф. Козак [та ін.] // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2013. – № 2. – С. 87-93.

Шекета В. І. Імплементція інтелектуальної стратегії прийняття рішень у процесі буріння / **В. І. Шекета, М. М. Демчина, В. Д. Мельник** // Нафтогаз. енергетика. – 2013. – № 2. – С. 38-50.

Юрчишин В. М. Моделювання програмного забезпечення [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **В. М. Юрчишин, Л. І. Випасняк, Р. Б. Вовк.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 166 с.

Бандура В. В. Архітектура та проектування програмного забезпечення [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **В. В. Бандура, Р. І. Храбатин.** – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 240 с.

Бестильний М. Я. Формальні основи комп'ютерної інтерпретації даних геофізичних досліджень свердловин / **М. Я. Бестильний, О. Ф. Козак, В. М. Юрчишин** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 3. – С. 172-185.

Вовк Р. Б. Система інтелектуальної підтримки прийняття рішень при контролі технологічних параметрів / **Р. Б. Вовк, В. І. Шекета, В. Д. Мельник** // Методи та прилади контролю якості. – 2012. – № 2. – С. 119-129.

Демчина М. М. Використання нечітких правил для подання знань в інтелектуальних системах нафтогазової предметної області / **М. М. Демчина** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 1. – С. 132-141.

Демчина М. М. Імплементція концепцій штучного інтелекту в технологічних процесах буріння нафтових і газових свердловин / **М. М. Демчина** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 3. – С. 98-111.

Застосування експертних систем для вирішення завдань моніторингу безпеки автоматизованих систем нафтогазового комплексу / **Р. І. Храбатин, О. В. Храбатин, Л. І. Григорчук [та ін.]** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 1. – С. 124-131.

Інформатика [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **Я. Б. Сторож, М. М. Яцишин, М. М. Белей** [та ін.]. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 282 с.

Мандра А. А. Напіваналітичний метод скінчених елементів для обчислення параметрів ультразвукових спрямованих хвиль у стінці магістрального трубопроводу / А. А. Мандра, **І. З. Лютак**, З. П. Лютак // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 3. – С. 155-165.

Математична модель поширення спрямованих ультразвукових хвиль в трубопроводі із зварним з'єднанням / **І. З. Лютак**, А. О. Бедзір, З. П. Лютак, А. А. Мандра // Методи та прилади контролю якості. – 2012. – № 1. – С. 41-51.

Юрчишин В. М. Основи програмної інженерії [Електронний ресурс] : конспект лекцій / **В. М. Юрчишин**. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 222 с.

Юрчишин В. М. Програмування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **В. М. Юрчишин**, Б. В. Клим, В. Б. Кропивницька. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. – 188 с.

Яцишин М. М. Інформаційно-категорійна формалізація процесів та об'єктів нафтогазової предметної області / **М. М. Яцишин, В. М. Юрчишин**, В. Р. Процюк // Нафтогаз. енергетика. – 2012. – № 1. – С. 16-27.

Бедзір А. О. Вплив форми і розміру дефекту на розподіл енергії ультразвукової відбитої хвилі при контролі нафтопромислового обладнання / А. О. Бедзір, **І. З. Лютак** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 1. – С. 167-172.

Вимоги до сучасного програмного забезпечення систем моніторингу навколишнього середовища об'єктів нафтогазової галузі / О. В. Храбатин, **Р. І. Храбатин**, Г. В. Григорчук, Л. В. Саманів // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 3. – С. 100-103.

Демчина М. М. Реалізація формальних методів інтелектуального керування на основі нечітких знань про нафтогазові об'єкти / **М. М. Демчина**, В. Р. Процюк, Г. Я. Процюк // Нафтогаз. енергетика. – 2011. – № 3. – С. 96-107.

Демчина М. М. Формальні методи інтерпретації даних та знань про нафтогазові об'єкти / **М. М. Демчина**, В. Р. Процюк, **В. І. Шекета** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 1. – С. 100-108.

Мандра А. А. Визначення величини модуля Юнга сталей магістральних газопроводів моделювання методом скінченних елементів поширення ультразвукових мод Лемба / А. А. Мандра, **І. З. Лютак**, З. П. Лютак // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2011. – № 4. – С. 66-71.

Мандра В. В. Визначення чутливості поздовжних мод ультразвукових спрямованих хвиль від зміни товщини стінки газопроводів обв'язки компресорної станції на 10 % / В. В. Мандра, **І. З. Лютак**, З. П. Лютак // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2011. – № 4. – С. 102-108.

Модель роботи чутливого елемента ультразвукового первинного перетворювача / З. П. Лютак, А. А. Мандра, **І. З. Лютак**, А. О. Бедзір // Методи та прилади контролю якості. – 2011. – № 27. – С. 27-32.

Храбатин Р. І. Систематизування математичних моделей систем управління у вигляді передавальних функцій / **Р. І. Храбатин**, Л. В. Саманів, М. В. Крихівський // Нафтогаз. енергетика. – 2011. – № 1. – С. 99-101.

Юрчишин В. М. Програмування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / **В. М. Юрчишин**, Б. В. Клим, В. Б. Кропивницька. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 124 с.

Алгоритм оброблення сигналів під час аналізу поширення поверхневих ультразвукових хвиль / **І. З. Лютак**, І. С. Кісіль, А. А. Мандра, З. П. Лютак // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 3. – С. 189-194.

Вовк Р. Б. Контроль станів технологічного процесу буріння на основі теорії задоволення обмежень / **Р. Б. Вовк, В. І. Шекета**, В. Р. Процюк // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 3. – С. 138-144.

Дослідження поширення поверхневих ультразвукових хвиль у металі при зміні величини фізико-механічних параметрів поверхні металу / **І. З. Лютак**, І. С. Кісіль, З. П. Лютак, А. А. Мандра // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2010. – № 3. – С. 68-72.

Лютак І. З. Аналіз моделі згинних мод ультразвукових спрямованих хвиль для контролю магістральних газопроводів / **І. З. Лютак**, В. В. Мандра // Розвідка та розробка нафт. і газ. родовищ. – 2010. – № 4. – С. 83-88.

Стисло Т. Р. Автоматизація процесу класифікації запитів користувачів по джерелах даних нафтогазової справи / **Т. Р. Стисло, В. І. Шекета** // Наук. вісн. Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2010. – № 4. – С. 98-108.

Юрчишин В. М. Інформаційне моделювання нафтогазових об'єктів : монографія / **В. М. Юрчишин, В. І. Шекета**, О. В. Юрчишин. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 192 с. – Бібліогр.: с. 181-192.

Довідкове видання

**Календар ювілейних та пам'ятних дат
Івано-Франківського національного технічного
університету нафти і газу на 2017 рік**

Українською мовою

Редагування	Л. А. Жолобко
Комп'ютерний набір	О. П. Розумна
Комп'ютерна верстка	Л. З. Костюк
Відповідальна за випуск	Я. А. Пилип

Для нотаток